بڕیاری مێژوویماندا بۆ گێڕانەوەی دەسەڵاتی ئەواومان لەسەر خاک و ئاوەکەمان و بە تواناو ئەهاڵەوە دژی هەر کەسێ دەوەستین بەربەستی ئەم بڕیارە مێژوویە ڕەوایەمان بکات.
سەرۆکی فەرماندە
صدام حسین

ڕۆژنامەیەکی هەفتانەیە
٨ لاپەڕە
٢٥ فلسە

هاوکاری
التضامن

شەقامی الخلفاء
مەیدانی الخلانی
ت ٨٨٧٥٧٩٥ / ٥ خەت
ساڵی ١٩٧٠ ژمارە زراوە

دەزگای ڕۆشنبیری و بڵاوکردنەوەی کوردی
سەرنووسەری گشتی و سەرنووسەر
اسماعیل رسول

● الخميس ٢٧ آب ١٩٨١ العدد ٦٠١ ●

● پێنج شەممە ٢٧ی ئاب ١٩٨١ ژمارە ٦٠١ ●

سەرکەوتنی بەردەوام و بنیاتنانی پاشەڕۆژی پتەوتر

سەرۆکی فەرماندە صدام حسین ڕێز لە کچە وەرزشەوان دلال کاظم دەنێت

سەرۆکی بەڕێز موهیب ڕوکن صدام حسین فەرماندەی گشتیی هێزە چەکدارەکان ڕێزی لە کچە وەرزشەوان دلال کاظم نا کە پاڵەوانێتی جیهانی لە فڕینی ووردا وەدەستهێناوە کە لە ناوەڕاستی ئەم مانگەدا لە شاری نۆتنگهام لە ئنگلتەرەدا ئەنجامدرا .

ئەم ڕێزلێنانەی سەرۆکی بەڕێز بۆ نرخاندنی ئەو ئەرکو ڕەنجە بووە کە وەرزشەوان دلال کاظم کێشاویەتیو پلەی پێشکەوتووی لە نێوان ٢٢ وەرزشەوانی تردا کە نوێنەری ١٥ وولاتی تر بوون وەدەستهێناوە تا ببێتە یەکەمین کچی عیراقیو عەرەب ئەم پلە جیهانیيەلە فڕینی ووردا وەدەست بهێنێت .

مەسعوود ڕەجەوی : خومەینی جادووگەرو ساختەچی باشترین جێگری شایە
بەنی صەدر چەند مانگێکی تر خومەینی دەڕووخێت

مەسعوود ڕەجەوی سەرۆکی ڕێکخراوی (مجاهدی خلق)وا باسی خومەینی کردووە کە ساختەچیو جادووگەرەووتووشیەتی خومەینی باشترین جێگری شایە .

هەروەها بەنی صەدرو مەسعوود ڕەجەوی لە پەردە هەڵماڵین لە رووی پەیوەندیيەکانی ڕژێمی خومەینیو چاوچنۆکیو باری شلۆقیو نالەباری باری ناوخۆی ئێراندا بەردەوامن .

ئەوەبوو مەسعوود ڕەجەوی دووپاتی کردەوە کە تەنیا خومەینی لێپرسراوی هەڵگیرساندنی جەنگە لەگەڵ عیراقدا بۆ ئەوەی ئەم جەنگە تەنگو چەڵەمە ئابووریو سیاسیيەکان بشارێتەوە کە ڕووبەڕووی دەستەڵاتی بوونەتەوە وەك چۆن شانۆگەریی بە بارمتە گیراوەکانی ئەمریکای هەڵبەست .

ڕەجەوی لە چاوپێکەوتنێکدا لەگەڵ ڕۆژنامەیەکی هەفتانەی بیرووتدا ووتی ڕۆژێك تووشی ئێران دەبێت بەهۆی ئەم جەنگەوە کە خومەینی هەڵیگیرساند بۆ ڕازی کردنی چاوچنۆکیو فراوانگەریو بیرە کۆنەپەرستانەکانیو ووتی . خومەینی لێپرسراوی مەرگی زیاتر لە پەنجا هەزار کەسە لەم جەنگەدا سەرەڕای زیانی مادی کە زیاتر لە ملیارەها دۆلارە .

لە لایەکی تریشەوە ڕۆژنامە (مۆندەی مۆرنینگ)ی هەفتانەی بەیرووت ووتوویەتی ابو الحسن بەنیصەدر پێشبینیی کردووە کە ڕژێمی ئێران لە ماوەی چەند مانگێکی تردا دەڕووخێت ئەگەر ناکۆکیی ئێستا بەردەوام بێت .

بەنیصەدر لە قسەیەکی تەلەفۆنیدا لە پاریسەوە ووتوویەتی هەرچیی لە تواناڵا بێت دریغی ناکات بۆ ڕێکخستنی بەرگریی ئێرانی دژ بە ڕژێمی خومەینی لە ناوخۆو لە دەرەوەدا .

ووتووشیەتی (٨٠) لە سەدەی گەل لایەنگیریی ئەویان کردووەو ئەگەر بەرگریی ئێستا دژ بە ڕژێمی خومەینی بەردەوام بێت ئەوا ئەو ڕژێمە درێژە ناکێشێت .. ووتوویەتی لەو باوەڕەدایە مەسەلەکە مەسەلەی چەند مانگێکەوبەس .

بەنیصەدر لە سەری ڕۆیشتووەو ووتوویەتی یارمەتیی لەهیچ هێزێکی بێگانە وەرناگرێت بۆ رووخاندنی ڕژێمی خومەینی نە لە ئەمریکاونە لە یەکێتیی سۆڤیەتەوەو ناشچێتە ڕیزی لایەنگرانی شای لێکەوتووەوە .

وێنە بە رادیو

ئەدمیراڵ کمال حبیب سەرکردەی ئەو تاقمەی پاپۆرەکەی ئێرانیان رفاند

مەسعود ڕەجوی سەرۆکی موجاهیدی خەلق

لەگەڵ خێزانەکەی بەنی صەدر بۆ ڕۆژنامە نووسەکان دەدوێت

پاڵەوانە دلێرەکانی قادسیەی صدام لە سەرکەوتن بەسەر فارسی ڕەگەزپەرستدا بەردەوامن

سەربازە سەرکەوتووەکانی قادسیەی صدام ، کە هەنگاو بەرەو یەکەمین بیرەوەریی جەنگی پیرۆزمان دەنێن دژ بە تاقمە جادووگەرەکەی خومەینی ، کە جەنگیان بە سەر عیراقی خۆشەویستماندا سەپاند ، بەڵام عیراق وەڵامێکی ئەوتۆی دانەوە ئەژنۆی خۆیان گەست ، ئەو سەربازە دلێرانە کە وا لە ڕۆژانی داهاتوودا یەکەمین بیرەوەری دەست پێکردنی جەنگی رەوامان دژ بە فارسی رەگەزپەرست دەگێڕن ، لە هەموو کەرتەکانی بەرەی جەنگ بەهێزو ئازایانە دەستی پۆڵایین لە پاشماوەی هێزە بەزیوو هەڵاتووەکانی دوژمن دەوەشێننو زیانی گەورە تریان پێ دەگەیەننو .. سەرجەمی زیانەکانی دوژمن بە گوێرەی بەیاننامەکانی سەرکردایەتیی گشتیی هێزە چەکدارەکان، لە ڕۆژانی ڕابوردوودا ، بەم چەشنە بوون ..

ڕۆژی ٢٠-٨-١٩٨١
٤٤ کوژراو ، سێ سەنگەری پیادە ، دوو تانك ، یەك ئۆتۆمبیل ، سێ تۆپخانە ، یەك بنکەی مووشەك ، کۆمەڵێك تەقەمەنی ، یەك ڕووانکە .

ڕۆژی ٢١-٨-١٩٨١
٢٨ کوژراو ، هەشت سەنگەری پیادە ، یەك نەفەربەری زرێلی ، دوو ئۆتۆمبیل ، یەك شەفل ، سێ کۆمەڵ تەقەمەنی .

ڕۆژی ٢٢ - ٨ - ١٩٨١
نەوەدو شەش کوژراو ، سێ ئۆتۆمبیل ، دوو کۆمەڵ تەقەمەنی .
ئەمەو فارسی دوژمن بەیانیی ئەمڕۆ شاری بەسرەی بە تۆپی قورس بۆردمان کرد .

ڕۆژی ٢٣-٨-١٩٨١
٤٥ کوژراو ، یەك تانك، یەك نەفەربەر ، دوو ئۆتۆمبیل ، یەك بنکەی مووشەك ، دوو کۆمەڵ تەقەمەنی ، سێ ڕووانکە .

ڕۆژی ٢٤-٨-١٩٨١
٨٩ کوژراو ، حەوت سەنگەری پیادە ، پێنج ئۆتۆمبیل ، چوار تۆپخانە ، شەش کۆمەڵ تەقەمەنی،یەك ڕووانکە ، خستنە خوارەوەی فڕۆکەیەکی جەنگی لە کەرتی خوارووی جەنگ .

ڕۆژی ٢٥-٨-١٩٨١
زیاتر لە ٢٠١ کوژراوە، یەك تانك ، هەشت ئۆتۆمبیل ، دوو تۆپخانە ، حەوت کۆمەڵ تەقەمەنی ، یەك ڕووانکە .
ئەمەو دوژمن بەتۆپی قورس پاش نیوەڕۆ بەسرەی بۆردمان کرد ، سەرەڕای ئەوەی فڕۆکەکانی دوژمن هێرشیان هێنایە سەر هەردوو بەندەری البکرو العمیقو فڕۆکەشکێنەکانمان ناچاریان کردن هەڵبێن .

نامەیەك لە سەرکردایەتیی نەتەوایەتیی حزبەوە بۆ ژمارەیەك پارتیو بزووتنەوەی سیاسیی عەرەبو جیهان سەبارەت بە هاریکاریی سوپایی نێوان قەوارەی زایۆنیو ڕژێمی فارس

نووسینگەی پەیوەندییەکانی دەرەوە لە سەرکردایەتیی نەتەوایەتیی حزبی بەعسی عەرەبی سۆشیالیست نامەیەکی بۆ ژمارەیەك لە پارتیو بزووتنەوە سیاسییەکانی عەرەبو جیهان ناردووە سەبارەت بە هاریکاریی سوپایی نێوان قەوارەی زایۆنیو ڕژێمی فارسە ڕەگەزپەرستەکان دژ بە وولاتی عیراقی تێکۆشەرمان .

نامەکە هاریکاریی ستراتیژیی نێوان قەوارەی زایۆنیو ڕژێمی ئێرانی روون کردووەتەوە دژ بە عیراقو نەتەوەی عەرەب کە بە شێوەیەکی ئەوتۆ پەردەی لەڕوو لادرا بە کەوتنە خوارەوەی فڕۆکە ئەرژەنتینیيەکە لەسەر خاکی یەکێتیی سۆڤیەت کە چەکو تەقەمەنیی جەنگی لە قەوارەی زایۆنییەوە بۆ ڕژێمی ئێستای ئێرانی دەگواستەوە ئەو ڕژێمەی کە لە چواری ئەیلوولی ١٩٨٠و لەوەوپێشیش جەنگی دەستدرێژیکەرانەی دژمان هەڵگیرساند .

نامەکە ئەو دەست تێکەڵ کردنەی هێنایەوە یاد کە لە نێوان ڕژێمی ئێرانو قەوارەی زایۆنیدا ڕوویدا لە ساڵی ١٩٨٠دا بۆ بۆردمان کردنی دەزگا ئەتۆمییەکانمانو هێرش هێنانی زایۆنی بۆسەر دەزگا ئەتۆمییەکانی عیراق لە حەوتی حوزەیرانی ڕابوردوودا کە سوودی ، لە بارودۆخی جەنگی دەستدرێژیکەرانی ئێران دژ بە عیراقو بەردەوام بوونی ئەو جەنگە بەبێ هیچ هۆیەك ، وەرگرت .

نامەکە رووونی کردووەتە کە ڕووداوی خستنە خوارەوەی فڕۆکە ئەرژەنتینییەکە دووپاتی ئەوە دەکاتەوە کە قەوارەی زایۆنی ڕژێمی ئێستای ئێران هەرشتێکی پێویست بێت لە چەکو سپێری ساختی ئەمریکا دەیداتێ بۆ بەردەوام بوونی جەنگی دەستدرێژیکەرانەی دژ بە عیراق هەروەها لە هەمانکاتدا دووپاتی دەکاتەوە کە وولاتە یەکگرتووەکانی ئەمریکا بەوە قایلە ئەم کەرەستەی جەنگییە لە ڕێگای قەوارەی زایۆنییەوە بدرێت بە ڕژێمی ئێران .

نووسینگەکە لە نامەکەدا داوای لە پارتیو بزووتنەوە سیاسییەکانی عەرەبو جیهان کردووە پەردە لە ڕووی ئەم هاریکارییە گومان لێکراوە هەڵماڵنو مەسەلەی ڕەوامانو تێکۆشانی بەردەوامیان لە پێناویدا روون بکەنەوە .. هەروەها داوای پشتگیریی دەستپێشکەرییە ئاشتییانەکانی عیراقی کردووە لەپێناوی گەیشتن بە چارەسەرییەکی دادپەروەرو ئابڕوومەندانەی ناکۆکییەکە لەسەر بناغەی ئەو بیرو باوەڕانەی هەموو هێزە سەربەستیو پێشکەوتنو ئاشتیخوازەکانی جیهان باوەڕیان پێیەتی .

هاوڕێ عزة ابراهیم جێگری ئەمینداری نهێنیی سەرکردایەتیی هەرێمایەتیی حزب دووپاتی دەکاتەوە : نیازو ئامانجەکانی فارسی دوژمن بە تەواوەتی ئاشکرا بوون

هاوڕێ عزة ابراهیم جێگری ئەمینداری نهێنیی سەرکردایەتی هەرێمانیی حزبی بەعسی عەرەبی سۆشیالیست دووپاتی کردەوە بەهۆی تێکۆشانەکانی گەلانو قوربانیدانەکانیو بەهۆی سەرکردایەتیی شۆڕشگێڕانەی حزبەکەمانەوە بەسەرۆکایەتیی سەرکردەی تێگەیشتوو هاوڕێی تێکۆشەر صدام حسین سەرکەوتنە مەزنەکەمان بەسەر دوژمنی نەتەوەی عەرەبو دوژمنی بیرو باوەڕە مێژووییەکاندا بەسەر فارسی ڕەگەزپەرستی دوژمندا وەدیهاتو ئەم سەرکەوتنە خوا یاربێت گەیشتووەتە قۆناغەکانی کۆتایی خۆی .

هاوڕێ عزة ابراهیم لە ووتەیەکدا کە لە ئاهەنگی سوێند خواردنی وەرگرتنی شەرەفی ئەندامێتی لە حزبدا بۆ ژمارەیەکی نوێی تێکۆشەران لە پارێزگای دیالەدا پێری خوێندیەوە ووتی ڕاستیی ئەونیازو ئامانجە دەستدرێژیکەرانەکانی فارسی ڕەگەزپەرستی دوژمن دژ بە نەتەوەی عەرەبو دوژمنایەتی کردنی دژ بە نەریتو بەهاو مێژووی مرۆڤایەتییانەی ڕۆژ لەدوای ڕۆژ ئاشکراتر بوو بۆ نەتەوەی عەرەبو بۆ هەموو جیهانو .. جەنگی ساڵێکی تەواو دژ بەم دوژمنە ڕاستیی پێشاندراوەکانی پێشوو لەگەڵ شی کردنەوەکانماندا کە حزب بڕیاری لەسەر دان لەبارەی دۆخی نەتەوەی فارسو دەوری خراپەگێڕانی

بڕوانە ل : ٧

هەڵوێست

بە تەواوەتی ڕسوا بوون !

● ڕۆژ بە ڕۆژ باشتر ڕوون دەبێتەوە، کە ڕژێمی ڕەگەزپەرستی فارس چەکو تەقەمەنیو ئامێری سپێری لە قەوارەی زایۆنیی دوژمن کڕیوەو ، هاریکاریی ڕژێمی عەمامە لەسەرو نەزانەکانی قومو تاران لەگەڵ قەوارەی زایۆنیی دوژمندا ، هەر لە زووەوە پتەو بووە ، بگرە پەیوەندیی دیبلۆماسیی نێوان تارانو تەلئەبیب نەپچڕاوە ، بەڵکوو وەکوو سەردەمی شا بەڵکوو باشتر بەردەوام بووە ، بەڵگەیش ئەوەیە کە قونسولیەی دوژمن لە شاری مەشهەد تاکوو ئێستا دانەخراوە .

بەڵام نەزانە گێلو گەوجەکانی قومو تاران نایانەوێت دان بەوەدا بنێنو ، خۆیان ڕیسوا بکەن ، بۆ ئەوەی ئەو پەردەیەی داویانە بەرچاوی گەلانی ئێران، هەروەك خۆی بمێنێتەوەو ، ڕۆژ بەڕۆژ هەڵیان بخەڵەتێننو بەناوی ئیسلامەوە بیاندەنە کوشتو ، بیانبەنە بەر سێدارە ، بەڵام بێسوودە بۆیان وا لە ڕوو هەڵماڵراو لەناو جیهاندا بە تەواوەتی ئاشکرا بوون .

وەزیری دەرەوەی ڕژێمی فارس : چەکمان لە « ئیسرائیل » وەرگرتووە

وەزیری دەرەوەی ڕژێمی فارس (حسین موسوی) پێی لێنا کە ڕژێمەکەی چەکو تەقەمەنیی لە قەوارەی زایۆنییەوە وەرگرتووەو موسوی لەگەڵ ئەوەیشدا کە پێی لێناوە بەڵام ویستوویەتی سەرزەنشتیی بخاتە ئەستۆی بەنی صەدر .

ووتووشیەتی لەوانەیە بەنی صەدر گفتوگۆی ئەنجام دابێت بۆ کڕینی ئەم چەکە بەوەی کە لە سەردەمی فەرمانڕەوایی کردنیدا سەرکردەی گشتیی سوپا بووە .

ئەم پێلێنانەی موسوی لە ووتەیەکدا بووە کە ئاژانسی پارسی ئێرانی بڵاوی کردووەتەوە لەو ووتەدا وەڵامی ئەو ڕاپۆرتە تایبەتانەی دەدایەوە سەبارەت بە هاریکاریی فارسو زایۆنی لە چەکدارکردنی ئێران .

لە خاکی داگیرکراویشدا قەوارەی زایۆنی ددانی بەوەدا ناوە کە شتومەکی ناردێنراوە دەرەوەی زایۆنی چەند مانگێکە بۆ ئێران دەستی پێ کردووەتەوە .

ئاژانسی دەنگوباسی فەرەنسەوی بەزمانی ڕۆژنامەی (هائارتز)ەوە ووتوویەتی بایی نێردراوە دەرەوەکانی (ئیسرائیل) بۆ ئێران لە کەرەستەو شتومەکی ناسوپایی تاکوو ئێستا گەیشتووەتە چل ملیۆن دولار .

ڕۆژنامەکە ڕوونی کردووەتەوە ئەو کەرەستەو کەلوپەلە (ئیسرائیلی)یانە بەڕێگای کۆمپانیاکانی ئەورووپاوە لە بەندەرەکانی ئیتالیاوە بۆ ئێران دەنێردرێن .

Institut kurde de Paris

پەیمان بۆ سەرۆکی فەرماندە صدام حسین لە کۆبوونەوەی فراوانی پارتی دیموکراتی کوردستانەوە

پارتی دیموکراتی کوردستان لە کۆبوونەوەی فراوانی خۆیدا پەیمانی تازە کردەوە لە ڕێڕەوی تێکۆشانی خۆیدا دەست لە ناو دەست لەگەڵ حزبی سەرکردەدا حزبی بەعسی عەرەبی سۆشیالیست بەردەوام بێت بۆ پاراستنی ئەو دەستکەوتە مەزنانەی کە لە نێو ڕێڕەوی شۆڕشی مەزنی ١٧ – ٣٠ تەمووزی پیرۆزدا بەدی هاتوون .

ئەمە لەو بروسکەنامەدا هاتووە کە پارتی ئاراستەی سەرۆکی فەرماندە (صدام حسین)ی کردووە کە ئەمە دەقی تەواویەتی ..

بەڕێز سەرۆکی فەرماندە هاوڕێی تێکۆشەر صدام حسین ..

سڵاوێکی خەباتگێڕانە..

لە هەمان ئەو کاتەدا کە پارتی دیموکراتی کوردستانمان کۆبوونەوەی فراوانی خۆی بە ئامادەبوونی ئەندامانی سەرکردایەتی پارتیو لقەکانیو لیژنە ناوچەییەکانی دەبەستێت ئەویش بە بۆنەی تێپەڕبوونی ساڵێك بەسەر جەنگی پیرۆزی بەرگری کردنمانو بە ئامانجی کارکردن لە پێناوی ئامادەکردنی تەواوی ووزەو توانامان‌دا لە جۆرەها بواری سیاسیو فیکریو ڕۆشنبیری‌داو خستنیانە کار لە پێناوی ئەم جەنگە چارەنووسی‌یەدا جەنگی قادسیەی صدام بۆ بەرگری کردن لە سەربەرزیو مافە نیشتمانیو نەتەوەیی‌یەکانمانو نرخاندنی سەرجەمی چالاکی‌یەکانمان لە قۆناغی ڕابوردوداو لێکۆڵینەوەیانو دانانی بڕۆگرامێکی نیشتمانیی کاریگەرو کارتێکەر لە لایەنی هەرێمەکەمانو ناوچەی کوردستانی ئۆتۆنۆمی

بۆ ئەوەی پارتیمان ڕۆڵی مێژوویی تەواوی خۆی بگێڕێت لە ڕاپەڕاندنی نەخشەو پڕۆگرامەکانی شۆڕشی ١٧–٣٠ی تەمووز کە مەبەستی بنیاتنانی عیراقی نوێ‌یە بە ئەو پەڕی سوود وەرگرتن لەو هەلە مێژوویی‌یە کە سەرکردایەتی‌یە داناکەتان بۆ هەموو دڵسۆزان لە ڕۆڵەکانی گەلی تێکۆشەری عیراقمانو هێزە سیاسی‌یەکانی کە باوەڕی نیشتمانیو نەتەوەیی پێشکەوتنخوازیان لێ بێك هاتووە ، ئامادەی کردووە لە پێناوی بنیاتنانو پێشکەوتن‌دا ، ئەوا پارتیمان پەیمان بۆ بەڕێزتان تازە دەکاتەوە لە ڕێڕەوی تێکۆشانی خۆی‌دا دەست لە ناو دەست لە گەڵ حزبی بەعسی عەرەبی سۆشیالیست بەردەوام بێت بۆ پاراستنی ئەو دەستکەوتە مەزنانەی کە لە ژێر سایەی شۆڕشدا وەدی‌هاتنو بەرگری کردن لەسەر بەرزیو شکۆمەندیو دەستەڵاتی نیشتمانیمان .

پارتیمانو گەلی کوردمان ئەو پەڕی ئامادەن بۆ سەرکوت کردنی پیلانەکانی ئیمپریالیزمو زایۆنیزمو فارسی ڕەگەزپەرستی دوژمن دژ بە وولاتەکمانو بە توندی نارەزایی دەردەبڕن دژ بەو هەڵمەتی لە ناو بردنەی کە ڕژێمی فارسی‌ی دواکەوتوو دژ بە هەردوو گەلی برا گەلی کوردو عەرەبو هێزە بەرهەڵستی‌کەرەکان لە ئێران‌دا ئەنجامی دەدات ، هەروەها نارەزایی توندی دژ بە هاوپەیمانێتی‌ی زایۆنی فارسی دەردەبڕێت لە بۆردمانکردنی دەزگا ئەتۆمی‌یەکانداو ئەنجامدانی کوشتنو بڕینی خوێناوی لە لوبنانو هەوڵدان بۆ نەهێشتنی شۆڕشی فەلەستین .

هەروەها کۆبوونەوەی فراوانی پارتیمان بەستنی بە هەل دەزانێت بۆ ئەوەی ئەو پەڕی خۆشەویستیو وەفاداری بۆ بەڕێزتان دەربڕێتو سەرلەنوێ دڵسۆزی‌ی پارتیمانو درێغی نەکردنی لە پێناوی وەدی‌هێنانی بەهاو ئامانجە بەرزەکانی شۆڕشی مەزنی تەمووزدا بۆ بەڕێزتان نوێ بکاتەوە ، یا خوا هەر بە سەرکردەی سەرکەوتووی ڕێڕەوی گەلی مەزنی عیراقمان بمێننەوە .

کۆبوونەوەی فراوانی
پارتی دیموکراتی کوردستان
بەغدا لە ٢١ – ئابی–١٩٨١دا

لە بروسکەیەکدا بۆ سەرۆکی فەرماندە

ئەندامانی ئەنجومەنی نیشتمانیو یاسادانان لە پارێزگای سلێمانی بەڵێنی بەوەفایی دووپات دەکەنەوە

ئەندامانی هەردوو ئەنجوومەنی نیشتمانیو یاسادانانی ناوچەی ئۆتۆنۆمی‌ی کوردستان لە پارێزگای سلێمانی پەیمانیان بە سەرکردایەتی‌ی حزبو شۆڕش‌دا بەسەرۆکایەتی‌ی بەڕێز سەرۆکی فەرماندە صدام حسین ئەوپەڕی هەوڵو تەقەلایان بخەنە کار بۆ پاراستنی دەستکەوتەکانی شۆڕشو پاراستنی گیانی سەرکەوتن .

ئەمە لە بروسکەیەکدا هاتووە کە بۆ سەرۆکی بەڕێزیان ناردووە. ئەویش پاش کۆتایی‌هاتنی کۆڕێك کە سەرکردایەتی لقی حزبی بەعسی عەرەبی سۆشیالیست لە سلێمانی ڕێکی خستبوو بەڕێز جعفر عبدالکریم بەرزنجی‌و هاوڕێ دکتور نجم عبداللە العراقی ئەندامی نووسینگەی ڕێکخراوی باکوور ئەمینداری نهێنی‌ی سەرکردایەتی‌ی لقی حزب لە سلێمانی ئامادەی بوون .

بەڕێز پارێزگارو هاوڕێ ئەندامی نووسینگەی ڕێکخراوی باکوور لە کۆڕەکەدا دووپاتی گرنگی‌ی ئەو دەورەیان کردەوە کە ئەندامانی هەردوو ئەنجوومەنی نیشتمانی‌و یاسادانان لەم قۆناغی ئێستادا کەوتووەتە ئەستۆیانەوە، هوشیارکردنەوەی هاووڵاتیان سەبارەت بە مەوداکانی ئەو جەنگەی وولاتە تێکۆشەرەکمان لە پێناوی گێڕانەوەی مافە ڕەواکانی خۆمان‌دا لە ئاوو خاکی خۆمان‌دا دەیکات .

هەروەها باسی ئەو دەستکەوتو وەدی هاتووانەیان کرد کە لە ناوچەی کوردستانی ئۆتۆنۆمی‌دا وەدی هاتوونو ئەو پاڵپشتی‌یە بێ سنوورەی کە سەرکردایەتی‌ی حزبو شۆڕش بە سەرۆکایەتی‌ی بەڕێز سەرۆك صدام حسین بە ناوچەی دەیدات بۆ دابین کردنی پێداویستی‌یەکانی ڕۆڵەکانی لە جۆرەها خزمەتگوزاری .

لە کۆڕەکەدا بڕیار درا ئەندامانی هەردوو ئەنجومەنی نیشتمانیو یاسادانان لە پارێزگاکەدا چەندین چاوپێکەوتنی ڕاستەوخۆ لەگەڵ هاووڵاتیانی قەزاو ناحیەکان‌دا ئەنجام بدەن بۆ ڕوون کردنەوەی مەوداکانی جەنگو کارکردن بۆ دابین کردنی پێداویستی‌یە ـیەکانیان .

بەبۆنەی تێپەڕبوونی ساڵێك بەسەر دەست پێ کردنی جەنگی پیرۆزمان دا بەڕێز طه یاسین رمضان دەربارەی قادسیەی صدام دەدوێت:

ئەوەی ناتوانێت بەرگری لە خاك ومالی خۆی بکات نابێت شایستەی بەرگری کردن بێت لە خاکی نەتەوە

بەبۆنەی تێپەڕبوونی ساڵێك بەسەر دەستپێ‌کردنی جەنگی پیرۆزمان‌دا

بەڕێز طه یاسین رمضان ئەندامی ئەنجوومەنی سەرکردایەتی‌ی شۆڕشس یەکەمین جێگری سەرەك وەزیران دووپاتی کردەوە کە پشتگیری‌کردنی بەهێز لە دەوری سەرکردەی دانا سەرۆکی بەڕێز صدام حسینو ئەو دیاردەو نەریتە مرۆڤایەیانەی جەنگ هێنانیە جەنگ هێنانیە ئاراوە ئاراوە ئەوەندەی تر سەرکردایەتی‌یان دڵنیا کرد لە پاشە ڕۆژ .

لە ووتەیەکی فراوان بۆ ئاژانسی دەنگو باسی عیراقی بە بۆنەی بیرەوەری تێپەڕبوونی ساڵێك بە سەر دەستپێکردنی جەنگی قادسیەی صدام‌دا ووتی بەردەوام بوونی عیراق لە سەرکەوتن‌دا ساڵێکی تەواو هێزەکانی لە قووڵایی خاکی دوژمن‌دا دەجەنگێن ..زۆر شتی لە دەروونی هاووڵاتی‌ی عەرەب‌دا گۆڕی کە فەرمانڕەوا خاینەکان هەوڵی ئەوەیان‌دا عەرەبەکان‌وا پیشان بدەن کە توانای ڕوو بە ڕووبوونی زایۆنی‌ی دوژمنیان نی‌یەو ئەو چەکی باشتری هەیە لە چەکی ئێمەو سەربازی زایۆنی لە سەربازی عەرەب باشترە .

هەر وەها یەکەمین جێگری سەرەك وەزیران ووتی جموجوولی سەرکردایەتی بە تایبەتی بەڕێز سەرۆکی فەرماندە صدام حسین هەر لە یەکەمین هەفتەی جەنگەوە ڕووی کردە بەرزکردنەوەی کاری دەزگا پەیوەندارەکان بە گوێرەی ئەو توانایانەی لە بەردەستدانو هەر توانایەکی دیکە سەرەڕای شان بە شانی بەردەوام بوونی جەنگ لەگەڵ دوژمن‌دا .

هەر وەها ڕوونی کردەوە ئەوەی دەڵێت شط العرب گرنگی‌ی کەم‌ترە لە دەریاچەی طبریەو دوورگەی ابو موسی ، یان سیف سعد بایەخی کەم‌ترە لە جنین ئەوا ئەو کەسە مرۆڤێکە هیچ پەیوەندی‌یەکی بە هاووڵاتیەتی عەرەبو نەتەوەو قەومیەتەوە نی‌یە .

دووپاتیشی کردەوە ئەوەی ناتوانێت بەرگری لە ماڵو خاکی خۆی بکات ناکرێتو ناتوانێت شتێك پێشنکەش بە براکەی بکات یان شایستەی بەرگری‌کردن نی‌یە لە خاکێکی نەتەوەیی چونکە هەموو خاكو ئاوی عەرەب بە نرخو گرانو لە گرنگی‌دا وەك یەك وان .

هەر وەها بەڕێز طه یاسین رمضان ووتی وولاتەکەمان کە بە زمانی بەڕێز سەرۆکی فەرماندەوە صدام حسین لە ٢٨ – ٩ – ١٩٨٠داو بەر لەوەی هیچ ناوبژی کردنێك سەر هەڵبدات ، ڕایگەیاند ئامادەیە تەقە کردن ڕابگرێت ئەگەر لایەنەکەی تر بەوە قایل بێتو لە گەڵ گفتوگۆکردنی ڕاستەو خۆدا یان بە ناو بژی‌کردن . . هێشتاکە لە سەر ئەم بیروباوەڕەی خۆی ماوەتەوە.

وەزیری ڕۆشنبیریو ڕاگەیاندن چاوی بەوەفدی یەکێتی کرێکارانی عەرەب لە بەلجیکا دەکەوێت

بەڕێز لطیف نصیف جاسم وەزیری ڕۆشنبیریو ڕاگەیاندن نیوەڕۆی دووشەممەی ڕابوردوو چاوی بە وەفدی یەکێتی‌ی کرێکارانی عەرەب لە بەلجیکا کەوت کە لەسەر داواکردنی یەکێتی گشتی‌ی نیقابەکانی کرێکاران ئێستا لە سەردانی وولاتدایە .

بەڕێز وەزیری ڕۆشنبیری‌و ڕاگەیاندن پێشوازی‌ی لە وەفدەکە کردو گوێ‌ی لە ڕاڤە کردنو ڕوون کردنەوەی چالاکی‌یە ڕۆشنبیری‌و ڕاگەیاندنو پەروەردەیی‌یەکانی یەکێتی‌یەکە گرت کە پێشکەشی بە ڕۆڵەکانی جالیەی عەرەب دەکات لە بەلجیکا کە بەڕێز جمال العیاوی سکرتێری ڕۆشنبیری‌و ڕاگەیاندن لە یەکێتی‌یەکەدا پێشکەشی کردو لەوانەیشی دەوری فێر کردنو پەروەردەیی کە قوتابخانەی (یەکێتی‌ی عەرەب)ی سەربەو یەکێتی‌یە لە برۆکسلو لقەکانی لە شاری ساڕلڕوا پێ‌ی هەڵدەستێتو ئەو ئەرکە ڕاگەیاندنانە کە ڕۆژنامەی – کرێکاری عەرەب – ی مانگانە کە یەکێتی لەوێ دەری دەکات دەیانگێڕێت .

وەزیری بەڕێز ئامادەیی وەزارەتەکەی دەربڕی بۆ دابین کردنی پێداویستی – یەکانی یەکێتی لە پێداویستی‌ی ڕۆشنبیری‌و ڕاگەیاندن بۆ ئەوەی بتوانێت دەوری نەتەوەیی خۆی بگێڕێتو خزمەتی جالیەی عەرەبی بکات لە بەلجیکا .

ئەمەو لەم چاوپێکەوتنەدا بەڕێز حسن محمد طوالبە بەڕێوەبەری گشتی‌ی دایەرەی گشتی‌ی دایەرەی پەیوەندی‌ی گشتی لە وەزارەتەکەدا ئامادە بوو .

ڕابەش کردنی دیاری‌یەکانی سەرۆکی فەرماندە صدام حسین بەسەر ٧٠٠ خێزان دا لە هەردوو ناحیەی کۆکزو سەرقەڵا

حەوت‌سەد خێزان لە هەردوو ناحیەی کۆکزو سەرقەڵای سەر بە قەزای کفری لە پارێزگای دیالە دیاری‌یەکانی بەڕێز سەرۆکی فەرماندە (صدام حسین)یان وەرگرت کە بریتی‌یە لە تەلەفزیۆنێك بۆ هەر خێزانێك .

دیاری‌یەکانی بەڕێز سەرۆکی فەرماندە ، بەڕێز قایمقامی کفری لە ئاهەنگێك‌دا دابەشی کرد بەسەر خێزانەکان‌دا کە بەم بۆنەیەوە ساز کراو تێیدا خێزانەکان کە دیاری‌یەکانیان پێشکەش کرابوو ، خۆشەویستی‌و ڕێزلێنانی خۆیان بۆ سەرۆکی فەرماندە دەربڕی بۆ ئەو بایەخ‌پێدانەی بە ئامادەکردنی خۆشگوزەرانی بۆ هاووڵاتیان دووپاتی ئەوەشیان کردەوە ئامادەن هەموو ئەرکە نیشتمانی‌و نەتەوەیی‌یەکان ڕاپەڕێنن .

مەڵبەندەکانی مەشق کردن لە پارێزگاکاندا :

ئەنگاوێکی گەورە بۆ پێشخستنی ژیانی مرۆڤی عێراقی

هەروەکو ئاشکرایە ، سەرکردایەتی حزبو شۆڕش ، لەبەر نەخشەی پەرەپێدانی نەتەوەیی‌و فراوان بوونی بواری کارکردن لە هەموو مەیدانێکدا بایەخێکی گەورەی بە مەسەلەی شوفێرانی داوەو مشوورێکی گەلەك گەورەی بۆ خواردووە ، بۆ ئەم مەبەستەیش ژمارەیەکی زۆری لە شوفێرانی وولاتە عەرەبەکانو وولاتانی دۆستو دراوسێ‌ی هێناوەتە وولاتو ئەو بۆشاییەی کە لەم کەرتە گرنگەدا هەیە بە هۆیانەوە پڕ کردۆتەوە .

لەم دواییەیشدا مەکتەبی یەکەم جێگری سەرۆك وەزیران ئەم ئەرکەی گرتۆتە ئەستۆو لە هەموو پارێزگایەکی وولاتدا مەڵبەندێکی کردۆتەوە بۆ مەشق کردنی ئەو هاووڵاتیانەی کە دەیانەوێت فێری شوفێری ببنو لە دامودەزگاکانی وولاتدا دابمەزرێن .. ناوچەی ئۆتۆنۆمی کوردستانیش لەم بایەخ‌پێدانە بێبەش نەبووە، بەڵکو لە هەرسێ پارێزگاکانی ناوچەکەدا مەڵبەندێکی کردۆتەوەو دەستی کردووە بە وەرگرتنی ئەو کەسانەی کە نیازی ئەوەیان هەیە فێری شوفێری ببنو لە وولاتدا کاربکەن .

هەروەکو هەموو دەورەو مەڵبەندێکی تری مەشق‌کردن، ئەم دەورەیەیش چەند هەلو مەرجێکی هەیە .. لەمانە هەموو هاووڵاتی‌یەکی ناوچەی کوردستان کە نیازی هەیە فێری شوفێری بێتو بچێتە یەکێك لە دامودەزگاکانی دەوڵەتدا بۆی هەیە خۆی ناونووس بکاتو چەند پێویستی‌یەکی لەگەڵدا هەبێت ، وەکو تەمەنی دەبێت لە ٢٠–٤٥ ساڵ بێتو خزمەتی سەربازی لەسەری نەبێتو،

بروانە ل : ٧

دروست کردنی چەند مزگەوتێکی نوێ لە پارێزگای دهۆك

بەڕێوەبەرێتی‌ی ئەوقافو کاروباری ئایینی لە پارێزگای دهۆك دەستی بە دروست – کردنی مزگەوتێك کردووە لە مەڵبەندی پارێزگاکە لەگەڵ مزگەوتێکی تردا لە گوندی کانی محمدکی‌و پێنج مزگەوتی تر لە گوندە هاوچەرخەکان‌دا بە (١٧٢) هەزارو پێنج سەد دینار .. سەرەڕای دروست‌کردنی ١٣ مزگەوتی ترو ٢٣ مەسجدی دیکە لە چەند ناوچەیەکی جیاوازدا کە

بروانە ل : ٧

لە هەولێر ڕۆژی پێنج شەممەی ڕابوردوو چاوی بە وەفدەی نیقابەی پێشکەوتنخوازەکانی کرێکارانی ئوستڕالیا کەوت. هاوڕێ ئەمینداری نهێنی‌ی لق لەم چاوپێکەوتنەدا کە هاوڕێ محمد فاضل جێگری ئەمینداری نهێنی‌ی لق ئامادە ببوو باسی سروشتی کاروبارو ئەرکو دەستەڵاتەکانی دامو دەزگاکانی ئۆتۆنۆمی‌ی کردو ئەو پاڵپشتو پشتگیری‌یانەی کە لەلایەن سەرکردایەتوی‌ی حزب شۆڕشەوە بە سەرۆکایەتی‌ی پاڵەوانی ڕزگاریخوازی نەتەوەیی تێکۆشەر صدام حسین لێ‌یان دەکرێت .

● **لیژنەیەکی تایبەت لەلایەن ئەمیندارێتی گشتی‌ی بەڕێوەبردنی کاروباری دارایی لە ناوچەی کوردستانی ئۆتۆنۆمی‌یەوە پێك‌هاتووە دەستی بە هەڵمەتێکی فرۆشتنی ڕاستەوخۆی ئەو**

بروانە ل : ٧

کورتە هەواڵ

● **دامەزراوی گشتی‌ی ڕاپەڕاندنی پرۆژە نیشتەجێکانی باکوور قیرتاو چەندین لقی‌و گۆڕەپانی ڕاوەستاندنی ئۆتۆمبیلو بۆڕی ڕاکێشانی لە دهۆك تەواو کردووە سەرەڕای ڕووناك‌کردنەوەی ناوچەی ئەپارتمانەکانی نیشتەجێ‌ی شارەکە .**

تەواوکردنی ئەم کاروبارانە لە چوارچێوەی ئەو پرۆژانەدایە کە ئێستا لەوێ بە یەك ملیۆنو چوارسەد هەزار دینار جێبەجێ دەکرێنو بریتین لە دروست‌کردنی بازاڕێكو دایانگەیەكو باخچەیەکی ساوایانو بۆڕی ڕاکێشان بۆ دابەش‌کردنی ئاوی خاوێن .

هەروەها ئێستا کار بەردەوامە لە شاری دهۆك‌دا بۆ دروست کردنی بیست ئەپارتمانی نیشتەجێ کە (٢٤٠) شوقەیان تێدایە بە یەك ملیۆنو (٤٨٨) هەزار دینار لەوانە (١٤) ئەپارتمانیان لە کۆتایی ئەم ساڵ‌دا تەواو دەکرێن (١٦٨) شوقەیان تێدایە .

● **بەڕێز قائمقامی هەولێر ڕۆژی پێنجشەممەی ڕابوردوو پێشانگای هونەرمەند دارا محەمەد عەلی‌ی کردەوە کە کۆمەڵەی هونەری کوردی لە هۆڵی یانەی مووچەخۆران لە هەولێر ڕێکی خستبوو .**

پێشانگاکە بریتی بوو لە ٣٥ تابلۆی زەیتی تیایاندا باسی ژیانی کۆمەڵایەتی‌و کەلەپووری کوردی‌و تێکۆشانی کەمایەتی‌یە نەتەوەیی‌یەکانی ئێران لە پێناوی مافە نەتەوەیی‌یەکانیاندا بەرچاو دەکەوت .

● هاوڕێ مزهر مطنی ئەمینداری نهێنی‌ی سەرکردایەتی‌ی لقی حزبی بەعسی عەرەبی سۆشیالیست

لە چاوەڕێ کردنی ڕەجائی دا

قەوانەکانی خومەینیزم دەخولێنەوە .. دەخولێنەوە .. تێیاندا چەندین بەیاننامەو ووتار خوێندنەوەو .. ئەقینەوەو .. لە دادگادانو .. ئاهو ناڵەی نەدارو لە سێدارە دراوەکان دەبیسین .. ئەوانەی هیچ جێگاو شوێنێکیان نی‌یە .

قەوانەکە دەخولێتەوەو .. جەنگی ئایەتوڵاکان هەر بەردەوامە .. بگرە ئەوەی لە هەڵبژاردنەکانی پاڵەوانێتی (شۆڕشگێڕانە)دا سەرکەوتووە لە کێ بەرکێ‌ی دێرینەکان ڕزگاری نەبووە بۆ پشوودان ڕۆیشت بۆ پاریسو لەوێ لە سەرۆكو لە سەرکردەو لە گەورەی خۆی یاخی بوو .. لە جیاتی‌ی ئەوەی دەست ماچ کردنەکانی بیر بکەوێتەوە .. هەڵسا چەندین جنێوی ئازار بەخشی ئاراستە کرد ؟!

قەوانەکە هەر دەخولێتەوەو .. خەڵکی پاریس ئەم جارە خولیای ئەم قەوانە سەیریان کەوتووەتە سەر کە کۆمپانیاکانی دابەش‌کردن کێ بەرکێ‌یانە بۆ لە چاپدانی !! هەموو شتێکی تێدایە تەنیا مۆسیقا نەبێت!؟.

لەسەر یەکەمین ڕووی چەندین بەیاننامەو بانگەوازی (شۆڕشگێڕانە)ی تێدابوو بەڵام بە دەنگێکی خنکاو نەچووە دڵی خەڵکی‌یەوە .. لە دوا بەشی یەکەمین ڕوودا ددان پێ‌نانو پێ‌لێنانەکانی بەنی صەدری تێدایە لە پاریس لە ناو هەواره کاریگەرەکانی گەلە چەوساوەکانی ئێران‌دا .

بروسکەی وڵات

فووبەچ زورپانایەکی تردا دەکەن

بارام

● دوژمنانی ڕژێمی پێشکەتنخوازی وڵاتەکەمان ، لەو ڕۆژەوە ، شەڕی نێوان عیراقو ئێران دەستی پێ کردوە ، خەریکی پرو پاگەندە بڵاوکردنەوەنو ، دەیانەوێ ڕووی ڕۆژ بە بێژنگی درۆو دەلەسەیان بشارنەوەو ، وا ڕایگەیەنن گوایە عیراق شەڕی بە ئێران فرۆشتوەو ، دەست‌درێژی ناڕەوای کردۆتە سەر ، سەرکردایەتی وڵاتەکەمانیش بە دوورو درێژی زنجیرەی ڕووداوەکانی ڕۆژانی یەکەمی شەڕی بۆ ڕای گشتی جیهان بڵاوکردەوەو ، بە بەڵگەی چەسپاو ڕایگەیاند ، کە ئیمامە خەرەفاوەکانی ئێران دەست پێشکەر بوونو ، ڕقێکی کۆنو ڕەگەزپەرستانەیان بەرامبەر عیراقو هەموو نەتەوەی عەرەب هەیە ... سەرۆکی پێشەوا صدام حسین چەندین جار ڕایگەیاند کە هەرکاتێك ڕژێمی خومەینی ڕەگەزپەرست دان بە مافە ڕەواکانی عیراقدا بنێ لە زەمینو ئاویدا ئامادەیە شەڕ ڕاوەستێنێو هێزەکانی لە ناو خاکی ئێران بکێشێتەوە .. سەرەڕای ئەم هەڵوێستەی عیراقو هەوڵو کۆششی ناوبژی‌کەران ، مەلا سەرلێشێواوەکانی تاران لەسەر گەمژەیی خۆیان بەردەوام بوونو ، لەگەڵ ئەوانداو هەموو دوژمناتی ڕژێمی پێشکەوتنخوازی وڵاتەکەمان بەردەوام بوون لەسەر بەزمو باڵۆرەی خۆیان ، تا ئەوەبوو ڕووی ڕەشی ڕژێمی ڕەشی خومەینی وەدەرکەوتو هەموو پەردەکانی لەسەر لاچوو ، لەسەر حەقیقەتی دەرکەوت ، کە هەرگیز پێویستی بە هیچ لێکۆڵینەوەو بەڵگە هێنانەوەیەکی تر نیە ، بەڵێ ... وەرکەوت « خومەینی » پیاوچاكو موسڵمانو ڕزگارکەری فەلەستین !! چەكو جبەخانە لە زانیۆنیستەکان وەردەگرێو دەیدا بە بەغداو بەسرەو هەولێرو سلێمانیدا :.. دەرکەوت ئیمامی درۆزنەکان

بروانە ل : ٧

Institut kurde de Paris

ژیانی نهێنی

سەموئیل بێکێت

شەرِ ژیانی (سەمۆئیل بیکیت)ی سەرە وفحون کرد . بووە هۆیەکیش لەو هۆیانەی پەرەی بە کەسایەتی دا . وەکو نووسەرێ هەستی شەرِی تاقی کردەوە . هەڵچوون و داچوونە وردەکانی گرت . لەگەڵ ئەوەشدا لەئاستیدا نەوەستا، بەردەوامو سال لەدووای سالدا لەپێشکەوتندا بوو . شەرِ باگراوندێك بوو بۆی . بەڵکوو دیمەنێکی روون بوو لەبەر دەمیدا ، کارێك بوو لەگەڵ شێوەو سیماو دوو چاوە تیژ بینەکەی نەدەگونجا .

ئەو دوو چاوەی ئەماسەی « کات » و « شوێن »ێکی لەبوون بەدەرو ناراستەقینەی دەکرد . (پیکیت) لە تەمەنی چل سالیدا بوو کاتێك پێی نایە قۆناغێ لە قۆناغە بەپیت و بێزەکانی ژیانی خولقێنەرانەی . ئەمەش دووای نووسینی شانۆگەری (لە چاوەڕوانی گۆدۆ)دا و هەروەها (کۆتایی یاریەکە)لە پاش شەڕی دووەمی جیهانی. (دیرابیر) کچە نووسەر شوێن پێی ئەوکارە خولقێنەرانەیەی هەڵدەگرێ هەر لە قۆناغی لاتەریکی تا قۆناغی ناوبانگ دەرکەوتن

و نەمری و وەرگرتنی خەڵاتی نۆبل .

ئازاد عەبدولواحید
لەعەرەبییەوە
کردوویەتی بە کوردی

لە سەرەتای چلەکاندا (پیکیت) کەدەستی دایە نووسین لەوە زیاتر نەبوو خەرجی ژیانی رۆژانەی بۆ مسۆگەر بکات . رۆمانی - مۆرفی - یش کە لە ئینگلتەرە دا بلاوی کردەوە سەرکەوتنێکی کەمی دەست خست ، بگرە ئەو سەرکەوتنە کەمەی لە چاپە فەرەنسییەکەشیدا نەبینی ولە سالێکدا تەنیا شەش دانەی لێ دەفرۆشرا .

زۆربەی نووسینەکانی - پیکیت - دەربارەی مردن بوون . بۆیە هاورێکانی دەستە پاچە ببوون لەوەی بتوانن شێوازی (پیکیت) لەژیاندا دەست نیشان بکەن . ئەوان وایان بۆ دەرکەوتبوو ، کە وەکو لەواقیع دابراوێك دەنووسی ، هەر چەندەش وەکو ئەوان لە ناو هەمان واقیعدا دەژیا . ئەوەیان لەلا روون بوو بۆیە هەشیان بەمەترسی دەکرد لەوەی مالئاوایی لەژیان بکات ،بەبێ ئەوەی توانیبێتی ئەوەی لایەتی بینووسێ .

بەرِۆژ دەنووستو بەشەو دەینووسی . کاتێ لە نووسین شتەکانی تەواو دەبوو شەقامە چۆلەکانی تەی دەکرد . بەدووای چایخانەیەکدا دەگەرا بەرەبەیانیان دەرگای دابخرێ . لە خانووەکەی خۆیدا دەمایەوە ، بۆ ئەوەی لەخەلك دوور بکەوێتەوە . وەك بلێی بیەوێ سەر لە نوێ لەناو رووداوی نووسینەکانیدا بژیت ولەناخی خۆیدا نقوم بێت ، بە شێوەیەکی ئەوتۆ نقوم بێت بەبێ ئازارێکی زۆر نەتوانێ سەر بکەوێتەوە .

(سوزان) دەستی کرد بەئیشنی (بەرگ دورین) ، ئەو جل وبەرگانەی بۆ منالانی دەدوری زۆر نایاب بوون . بەلام حەزی لە دوورینی جلی ئافرەتانە نەدەکرد لەگەڵ ئەوەشەوە کەوتە دوورینی جلی ئافرەتانە بەهۆی پێویستی زۆریان بەپارە . (پیکیت) لەو قۆناغەی ژیانیدا زۆر بایەخی بە سەرچاوەی ئەو پارەیە نەدەدا کە بۆ ماڵ خەرج دەکرا، مادام ئەو بەردەوام بوو لەسەر نووسین . لەلایەکی تریشەوە (سوزان) هەولی نەدەدا شتێ داوا بکات . بەڵکو زۆر بەختەوەرو شادمان بوو بە تەرخان کردنی هەموو هێزو توانایەکی خۆی لەپێناوی زامن کردنی پێداویستییەکانی . ئەویش هەموو ئەوانەی بە هێمنی لێ وەردەگرت ، شانۆگەری (لە چاوەڕوانی گۆدۆ)دا هەر لەوکاتەدا لە دایك بوو. یەکسەر لە بیروزەینیدا پێ گەیشتو بەیەك جار لە ماوەیەکی کورتدا دەستی کرد بەنووسینی . ئەو دەستنووسە فەرەنسییە ئەسلەی بە خەتی خۆی نووسیبووی ، ئەوە روون دەکاتەوە کە سەرەتای نووسینی بۆ (٩)ی تشرینی یەکەمی (١٩٤٨) تا (٢٩)ی کانوونی یەکەمی (١٩٤٩) دەگەرێتەوە . (پیکیت) دووای ماوەیەکی زۆر سەبارەت بەم شانۆگەریە ووتی : (رووم کردە نووسینی شانۆگەری بۆ ئەوەی لەحاڵەتی وەرِسی -و بێزاری دوور بکەومەوە. کە لە نووسینە پەخشانەکانم زۆرتر بەرەو لای ئەم حاڵەتە دەچووم . ژیان ئەوسا زۆری دەویستو ناخۆش بوو . نووسینی شانۆگەریم بەبیردا هات بەنیازی دۆزینەوەی گۆرانێك ..)

لە چاوەڕوانی گۆدۆدا چیرۆکی دوو کەسە : (فلادیمیر) و (ئەستراگۆن)، کە هەردوکیان خۆیان بەددمە تەقییەکی دوورو درێژ خافلاندووە ، تیایدا باسی هیواو بێ هیوایی دەکەن . هەردوکیشیان چاوەڕوانی هاتنی ئەو کەسەن کەناوی (گۆدۆ)یە . رەگەزەکانی ئەم شانۆگەریە لەژیانی (پیکیت) خۆی وەرگیراوە.

پروانە ل : ٧

ئەدەب و

رەگەزەکانی ئەدەب

د. احسان فؤاد

لە زنجیرەی پێشوودا باسی رەگەزەکانی ئەدەبمان کرد ، ووتمان بریتی‌یە : لە سۆزو بیرو واتاو ئەندێشەو شێواز ، کە سەرئەنجامی تێکەڵاوی هەرسێ٣ رەگەزەکەی پێسوەوە بەجۆرێکی هونەری کە لە نووسەرێکەوە ئەگۆڕێ بۆ نووسەرێکی کە .

رەگەزی دووەم ، بیرو واتایە ، هەر پارچەیەکی ئەدەبی جۆرە واتایەکی تایبەتی دەبەخشێ راستی ئەدەب بەمە جیا دەکرێتەوە لە ئاواز کە لقێکی تایبەتی کەی هونەرە جوانەکانە واتە ئەدەب جگە لە سۆز ، واتاو بیرێکی تایبەتیتی هەیە ، کەچی ئاواز یەکسەر هەستی مەردوم دەجوولێنێ ، بەبێ ئەوەی واتاو بیرێکی تایبەتی پێوە دیاربێ ، هەرچەند هیچ گومانی تیادا نی‌یە کە خاوەن ئاوازیش لە رێی بیرکردنەوەوە نۆتەی پارچەمۆسیقاکەی دادەنێ ، بەلام ئەمە لە خودی کارەکە با راستەوخۆ دیار نی‌یە . بۆ نموونە ناووترێ ئەم ئاوازە دلگیرە لەبەر ئەم واتاو بیرە ، چونکە هەر بەگوێ‌گرتنی مەردوم ئەجۆشی‌و ئەخرۆشێ بێ ئەوەی بیر لەوە بکاتەوە واتاو بیری ئەم ئاوازە چی‌یەو خاوەنەکەی چی دەڵێ .

بەلام لە ئەدەبدا رەگەزی بیر گرنگەو ئاشکرایە . دیارە ئەم بیرەش بەهۆی ئەو واتایانەوە کە ووشەکان هەلی دەگرن یان رای دەگەێنن لە نووسەرەوە دەگاتە خوێندەوار . رەگەزی بیریش چڕی‌و سەنگین دەگۆڕێ بەپێی ژانری ئەدەبی .بۆنموونە رەگەزی بیرو واتا لە هۆنراوەی چیرۆکنووس‌و شانۆگەری‌دا زۆرتر دەبینرێ وەك لە هۆنراوەی غینائی‌دا کە زۆرتر لە رێی لەدینەوەیەکی ئاوازەوە واتای دەبەخشێ‌و سۆز دەجولێنێ بۆیە بەمە نزیك دەبێتەوە لە ئاواز ، بەلام لە رۆمان‌و چیرۆکدا رەگەزی بیر سەر دەکات .

رەگەزی سێ٣هەم : ئەندێشە ، خەیاڵە . ئەندێشە بڕبڕەی پشتی هەموو ئەدەبێکی سەرکەوتووە ، بەهۆیەوە خوێندەوارتر دەجولێ‌و دیمەن‌و وێنەکانی لەبەرچاو نیگارکێش دەکرێت. هێزی خامەی نووسەرو شاعیر بەهۆی ئەو خەیاڵەوە کە دەیجولێنێ‌و لەلای خوێندەوار دروستی دەکات ، دەردەکەوێ سەرئەنجامی ئەمانە هەمووی : شێوازە هەر نووسەرو شاعیرێك بەشێوەیەکی تایبەتی رەگەزەکانی سۆزو بیرو ئەندێشە تێکەڵ دەکات ، بەهۆی ئەمەوە هونەری خۆی دەردەخات‌و دەچێتە دڵ‌و دەروونی خەڵکی‌یەوە .

گۆرانی

نووسینی
هیگ جاماگوشیان
کەریم سۆفی کردویە
بەکوردی

پاش تەواو بوونی گەشتەکەمان لەنێو ئەم کێلگە پان‌و بەرینەدا ... بەو رێچکە خوارو خێچە سەرکەوتینە سەر ئەم گردۆلکەیەی کەوتوتە سەرووی دارستانەکەوە ، تیشکی گەرمی خۆر ئیتر نەدەگەیشتە ئەم شوێنە ، هێدی هێدی بەرەو دارستانەکە کەوتینە رێ ، جریك و جووکی بالندان بەو جوانی‌یە ئەفسووناوی‌یەوە ئەم ناوەیان پڕ کردبوو لە خۆشەویستی ... دارو درەختەکان ئاوا بەجۆری باوەشیان لەیەکتری وەرهێنابوو ئاسمان زۆر بەزەحمەت دەبینرا !

هاورێکەم لێی پرسیم : ئایا دەزانی جریوە جریوی ئەم بالندا . لەم دارستانەدا بۆچی هێندە دلئەنگیزو ئەفسووناوی‌یە ...

وەلامم دایەوە : نەخێر ... نایزانم !

هاورێکەم هەڵیدایی‌و ووتی : بالندەکانی ئێرە دەلێن ، گوایە رۆژێکیان تار ژەنێك لەم دارستانەدا رێگاکەی خۆی گوم کردبوو، چەند مانگێك لێرەدا مابەوە، ئا لەم کاتەدا گیاندارێکی

درندە پاشی کەخۆی بەپشت ئەستەورو پشت قایم هاتە
درندە پاشی کەخۆی بەپشت ئەستوورو پشت قایم هاتە بەرچاو زۆری لەم تارژەنە کرد کە ئاوازێکی بۆ بژەنێ . تارژەنەکە خۆی بەناچار زانی‌و چەند ئاوازێکی بۆ لێدا هەر بۆ ئەوەی کە رازی بکات . بەلام گیانلەبەری درندەو بێ‌فام‌و نەزان کە لە زمانی تارو مۆسیقا نەدەگەیشت زۆری لە تار - ژەنەکە دەکرد کە ئەوەی دەبەوێ‌و فرمان دەدا بۆی جێ‌بەجێ بکات . تار ژەنەکە زۆر تووڕە بوو ، زۆر بێزار بوو بەرِادەیەك خەریك بوو تارەکەی تێك‌وپێك بشکێنێ‌و بەری داوا نارەواو ناپەسندەکانی ئەم درندەیە بگرێت . بەلام زوو کەوتەوە خەیالە کە ئەم کارەی دەبێتە هۆی لەناوچوونی . هەڵبەتە ئەمە لای ئەم درندەیە

بایەخێکی نەبوو ، گیانلەبەرێکی زۆر درندە بوو هیچی دەربارەی گۆرانی نەدەزانی لەداخانا بە چڕنووك‌و کەلبە تیژەکانی هەرِەشەی لە تارژەنەکە دەکرد ، ئەمە وای لە تارژەنەکە کرد کە هەموو بیرو هزری خۆی خەریك‌کات بۆ دانانی هەزارەها ئاوازی نوێ ، رۆژ لەدووای رۆژ بەو هیوایە بوو کە ئەم گیانلەبەرە درندەیە بەزەیی پیابێتەوە لە چڕنووك‌و کەلبەتیژەکانی رزگاری بێت. رۆژێکیان ، کاتێ کە دارستانەکە کش‌و مات بوو ، گیانلەبەرە درندەکە بەتووڕەیی‌یەوە بەرەو لای تارژەنەکە رۆیشت لەکاتێکا کە خەریکی بوو هەرچۆنێ بە ئاوازێکی نوێ رازیی بکات ، ئاوازێك کە پوختە و

کرۆکی ئەو ئاوازانە کە لە لە ژیانی هونەریا دانابوون، ئەوپەڕی تواناو بەهرەمەندی‌و گەرم‌و گوڕی تیابێ ئاوازێك کە ببێتە هۆی کۆبوونەوەی هەموو بالندەکانی نێو ئەم دارستانە بۆ گوێ گرتنیان لەم ئاوازە بەجۆش‌و سۆزو فرۆشە . . . بەلام چاوچنۆکی‌و برسی‌یەتی هەرسی بەم درندەیە هێناو زۆر بێ‌بەزەییانەو بێ‌ویژدانانە تاوی دایە تارژەنەکەو پارچە پارچەی کرد ... !

هاورێکەم زیاتر لەسەری رۆیشت ، ئەم هونەرمەندە گەورەیە مرد ! پاشان درندە بێ‌بەزەیی‌یەکەشی نەما .. بەلام ئەم ئاوازە بەسۆزو هەرۆشە تاکو ئێستاش بالندەکان لەنێوان خۆیاندا نەوە لەدووای نەوە دەیلێنەوە .

بەدەم چوونە دەرەوەمان لە دارستانەکەدا ووتم : بەلێ من ئەمە دەزانم « کە هەموو شتێ بووە بەخاك‌و خۆڵ .. هەتا نینۆك‌و کەلبە تیژەکانی درندە بێ‌بەزەیی‌یەکەش .. بەلام گۆرانی‌ی تارژەنەکە ماوەو هەتا هەتایێ دەمینێت‌و گیان دەبەخشێتە مەشخەڵی بوون .. »

دیل

کورتەچیرۆك لەمەیدانی جەنگەوە

سەرچاوەی تەقەکان کپ‌کران ، دوکەڵ وەکو تەمی بەیانیانی زستانی شارەزور بەتەنکی ئەو ناوەی گرتبوو . فرۆکەکانی دوژمن بەئومێدی ئاسمانی ئەسرەوتیان بەجێ‌هێشت. شەماڵی سەرلەبەیانی تەپ‌و تۆزی گردۆلکەکانی وەکو رێژنە بارانی بێزاری زستانی بۆ دەهێنایین ، لوولەی تفەنگەکانمان لە هەموو شوێنێکی تر خێراتر توێژاڵی سووری ئەوی پێوە دیار بوو،خۆزگەم دەخواست لە بری ئەو تۆزە بەفر بوایەو لەتینی گەرماو تینوێتیمی کەمبکردایەتەوە ، سەری مەتارەکەم شل‌کردەوە دوو قوم ئاوم هەڵچۆڕاندە گەرومەوە فێنکیەکی بە دەرونم بەخشی ، ئەو رۆژەم هاتەوە یاد لەلا بەردەکەی وەزگێلدا خۆم حەشار دابوو گوێم لە دەنگی‌کەوێکی دور بوو . تۆپەلە بەفرێکم خستبوە سەر بەردەکەو دڵۆپ دڵۆپ

ئاوەکەی دەچۆرایە ناو جامولکە فافۆنەکەوە .. . دووبارە دەنگی گوللەیەکی دوژمن تەنافی یادکردنەوەی بچراندم ، گوێم هەڵخست بزانم لە کوێوە هات هیچم بۆ ئاشکرا نەبوو ..ماوەیەکی زۆری پێ‌چوو هەمدیسان تەقەیەکی تر لە هەمان سەرچاوەوە هات ، لێم روون بوو کە دوژمن پاشە کشەی کردو لەو ناوەدا ئەم تەقە ناسازە چیە ، کام سەربازی چارەرەشی‌ی جەتوونە وا گیانی بووەتە ملی . . ئەمجارەیان لەگەڵ تەقەکەدا بۆی دەربەریم دۆزیمەوە ، لە بەینی من‌و ئەودا تەپۆلکەیەك هەبوو ، بە دامێنی‌تەپۆلکەکەدا دزەم بۆ کرد هەتا خوم گەیاندە گابەردێك دارهارژنێکی قەد کلۆری لە بنا بوو هەر نزیکەی بەنجا هەنگاوێك یان شتێ زیاتر لێی دور بووم ، لێی وردبوومەوە کلاوو مشکیەکی رەشی‌و سپی

بەسەرەوە پێچا بوو ، وردەوردە بە سنکە خشە بەسەریا شۆڕبوومەوە هەتا گەیشتمە کۆلە دارمازویەك کە راست پشتی‌گرتبوو ، هەلسامە سەرپێ‌و لەگەڵ ئاراستەکردنی لوولەی تفەنگەکەمدا هاوارم لێکرد نەجولێی ، راچەنی‌و هاواری کرد مەمکوژە ، ووتم تفەنگەکەت دانێ . دانیاو دەستی بەرز کردەوە ، لێی چومە پێشەوە هەردوو دەستیم بەستو لە تەنیشتیەوە دانیشتم‌و پێم ووت :

(ئەرێ برا تۆ کوردی‌و ئەزانی داموودەزگای تاران لێبراوە نەتەوەی کورد لە ئێراندا لە ناو ببا ، پێم ناڵێی چۆن چەکت بۆ هەڵگرتووە ؟) .

ئاخێکی هەڵکێشاو ووتی:

- کاکە کەس لە دەردی کەس نازانێ بەو خاکەی نهێنی هەموومان دەپۆشێ ئەو دەستەو دایەرەیە برایەك‌و ئامۆزایەکی بەنای ناهەق

گولله باران کردم‌و منیشیان گرتبوو پێیان ووتم ئەگەر چەك هەڵنەگریت تۆشس بەدەردی ئەوان دەبەین ، منیش خاوەن خێزانێکی زۆرم‌و. کلفەتی ئەو برایەشم بەسەرا کەوتووە بۆیەناچار بووم کە ...

- کاکی خۆم ! تۆ ئەگەر راستت دەکرد کە زانیت وا بە زۆر چەکیان پێ‌هەڵگرتیت رات بکردایەو خۆتت بگەیاندایەتە ناو ئەو دۆست‌و هاو وولاتیانەت کە دەست بەرداری هەموو شتێك بوون لە پێناوی رسواکردنی ئەو رژێمەو مسوەگەرکردنی ژیانێکی باشتر بۆ گەلی کوردو هەموو گەلانی چەوساوەی ئێران .

- کاکە گیان تازە باسی چیم بۆ دەکەی کار لە کار ترازا بەلام خۆزگەو هەزار هەزار خۆزگە منیش لەگەڵ ئەواندا بوومایە ..

غریب رۆوف

میلی

لە ژیانی هونەرمەندانی جیهان

بەشی دووەم

محمد عارف

لە نیگارە بەناوبانگەكانی هونەرمەند ، كە پایەو نرخێكی تایبەتی لە جیهانی هونەری نیگاركێشاندا وەرگرتووە ، نیگاری (تۆچاندن)ە ئەم تابلۆیە لە ساڵی ١٨٥٠دا درووستكراوەو مۆركێكی مرۆڤایەتی قووڵی هەیەو لەبەر بەرزی چارەسەركردنی بە تەوژمی هونەری ، وەك سیمڤۆڵی لێ هاتووەو بەشێك لە هونەرمەندە نەمرەكانیش كەوتوونەتە ژێر كارتێكردنی ، لەوانە باسی هونەرمەندی ئیكسپرسیانیزمی (ڤان گۆگ) دەكەن .

تەوژمی بەرهەمی بخاتە سەر یەك شت و دڵسۆزانە هەوڵی دۆزینەوەی ڕێگای دەربڕینی ئەو شتە بدات ، قۆناغەكانی جێبەجێكردن و بەرجەستەكردنی ئەم

((مەبەستی سەرەكی هونەر ئەوەیە ، كە نیشانە بنكەیی و كەراكتەری پاڵەوان دەرببڕێ) .

● ڕووداوێكی گرنگ ،

هونەرمەند لە گوندی (باربیزۆن) نزیك دارستانی (فۆنتینبلۆ) ، بەماڵ و منداڵەوە جێنشین بووەو بۆ مسۆگەركردنی پاروی ژیان ، بەیانیان ئیشی كردووەو نووسەری بەناوبانگی فەرەنسی (ڕۆمان ڕۆلان) ، لێكۆڵینەوەیەكی فراوانی دەربارەی ژیانی هونەرمەند نووسیوەتەوەو زۆر سەرچاوەو مەتریاڵی لەو كەسانە وەرگرتووە ، كە پەیوەندی ڕاستەو خۆیان زۆری بنیاتە نایابەكانی دانەناوە . ئەم شتە ڕێگای ڕەخنەگرو مێژوونووسەكانی تەسك كردوەتەوەو زەمینەیەكی تەمۆمژاوی لەسەر قۆناغە هونەرییەكانی درووست كردووە .

هونەرمەند ، زۆر جار سیستێمی گرافیكی بەكار هێناوە ، بەتایبەتی بەكارهێنانی فیگووری تێر ڕەنگ ، لەسەر پاشەیەكی كاڵ .

تۆ چاندن ....

لەگەڵ هونەرمەندا ، هەبووە .

میلیە یەكێكە لە باشترین هونەرمەندانی هونەری بنیاتدانانی سەدەی نۆزدەمین . مەبەستمان لەم هونەرە ، ئەوەیە ، ئایا پشتی خۆی بە (هێلی دەرەوە) یاخود بە پلەكانی ڕەنگ واتە (تۆن) بەستبێ ، لەم ڕووەوە زۆر مەتریالی جۆربەجۆری بەكار هێناوە وەك : (خامە ، ڕەژوو ، پەڕەمووچەو پاستێل) ، هونەرمەند لە ناوەڕاستی ساڵانی ١٨٥٠دا ، لە گۆڕەپانی هونەری (گرافیك و ئەفۆرت)یش ، ئیشی كردووە .

هونەرمەند ، بەداخەوە ، مێژووی لەسەر زۆربەی

میلیە لەساڵی ١٨٥٧دا ، یەك لە نیگارە هەرە گرنگەكانی خۆی كە ناز ناوی (گوڵەوەچنی) هەڵگرتووە، درووست كردووە . ئەم تابلۆیە لە هەموو جیهاندا ناسراوەو بەچاوێكی پڕڕێزەوە سەیر كراوە .

لەم ڕووەوە هونەرمەندی بلیمەت دەڵێ :ـ

((پێویستە هونەرمەند ، لە ڕێگای ڕووداوێكی ڕۆژانەدا ، بەهۆی شتێكی ئاسوودەو ساكارەوە ، لە شتێكی گەورەو بیرو باوەڕێكی مەزن ، دەربڕێ ، ئا لێرەدا هێزی گەورەو پاڵەوانی مەزن و نەمر ، بەدیار دەكەوێ .)

لێكۆڵینەوەیەكی هونەری.

بەرهەمە ، پێویستە لە ناخەوە هەڵبقوڵێ و دەست پێ بكات و بەوپەڕی ڕاست گۆیییەوە ، بگەیەندرێتە خەڵك و بینەرەكانەوە .).

لەم ڕووەوە ، ووشەكانی میلیە ، زۆر بە ووشەكانی هونەرمەندی مەزن (پوسێن) دەچێ ، ئەم هونەرمەندەی كە میلیە كڕنوشی بۆ نیگارەكانی بردووە .

لە ووتەكانی میلیە باسی ئەم ووشانە دەكەین :ـ

لە بەشی دووەمی چلەكانی سەدەی نۆزدەمیندا ، لە ژیانی هونەرمەند ، ڕووی داوە. ئەم ڕووداوەش بریتی بووە لەوەی ، كە هونەرمەند تووشی دڵداری بووەو حەزی لە كچێكی هەژاری ناو (كاترین لێمیر) كردووەو ئەوەندەی نەخایاندووە خواستوویەتی . كاترین ئافرەتێكی ناسك و پڕ سۆزو خانمی ماڵ بووەو نۆ منداڵی بو هونەرمەند هێناوەتە سەر ڕووی زەمین.

● لەساڵی ١٨٤٩دا ،

گوڵەوەچنی

میلیە ، لەو كاتەی بەوپەڕی باوەڕەوە ، پشتی خۆی بەهەستی دەروون و هۆش و بیركردنەوەی خۆیی و دامەزراندنی هونەریی تایبەتی ، بەستبوو ، لە هەمان كاتیشدا سوودی لە هەندێك نەریت و ڕەوشت و خووی هونەری كلاسیكی فەرەنسی سەدەی حەڤدەمین ، وەرگرتووە . هونەرمەند دەڵێ :ـ (من سروش لە جیهانی ئەنتیكی و داستان و خواوەندەكانی پێشوو ، وەرناگرم ، من سروش لە جیهانی ڕۆژانەی ئەركێكیشان و ئارەقە ڕێژان وەردەگرم ، ئەم جیهان و بوونەی دەورو بەرم ، كانی سروشمەو منی بە هەزاران پەیوەندی بەخۆیەوە ، بەستووەتەوە .)

میلیە دەڵێ :ـ

(پێویستە هونەرمەند ، ئەم

بەرهەمی هەڵبژاردە

ابراهیم عبدلی

● لە ساڵی ١٩٤٠دا لە شاری بەغدا لەدایك بووە .

● بڕوانامەی لیسانسی لە ئەكادیمیەی هونەرە جوانەكانی بەغداو ماجستیری لە ئەكادیمیەی هونەرە جوانەكانی ئینگلتەرە ، وەرگرتووە .

● دوو پیشانگای هونەری تایبەتی لە دەرەوەی وولات كردووەو لە زۆربەی پیشانگاكانی هونەریی ناوەوەو دەرەوەی وولات بەشداری كردووە .

● مامۆستای هونەرە لە ئامۆژگای هونەرە جوانەكانی بەغدا .

● ئەندامی كۆمەڵی (هونەری هاوەدەمی بەغدا)یە .

● ڕێبازی هونەریی بە(ڕیالیزمی تازە) دەژمێردرێ و هونەرمەند لە ناوەڕۆكێكی ساكارەوە شتێكی قووڵەو پڕ لە هەستی گەرمی مرۆڤایەتی دەردەهێنێ .

● زۆربەی نیگارەكانی دەربڕینن لە جیهانی خەمگینی و تراژیدی و هەستی كوژاندراوەی خەڵكی پڕ لە هەست و ئەركێكیش .

● كە لەڕیتی گشتی تابلۆكانی تەنك و پڕ لە ڕیتمی خەمباری و هەست بە تەنهایین .

نیگاری - پشدێنی زاوا

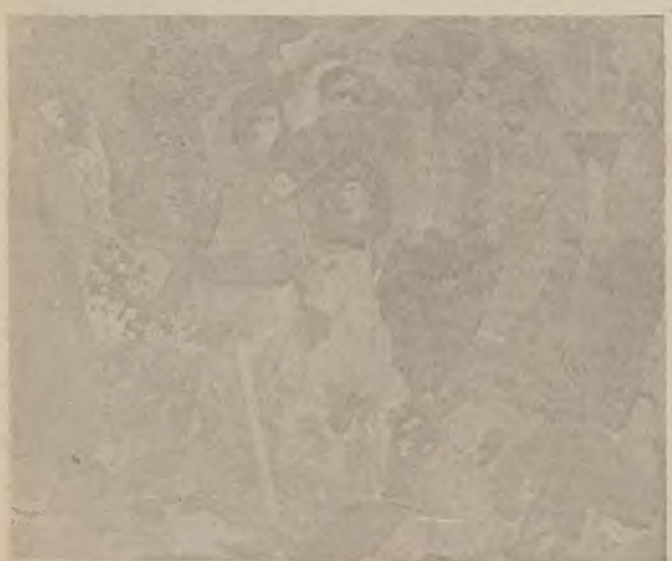

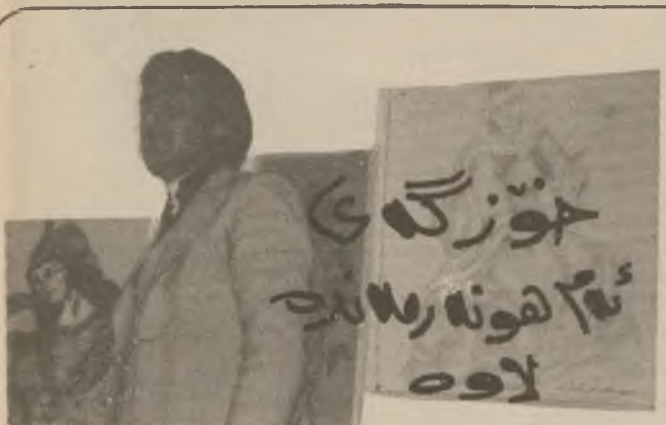

لەو ساڵانەی دواییدا گەلێ بەهرەی ڕووناك لە بوارەكانی هونەردا دەركەوتن و مژدەی پاشەڕۆژێكی ڕووناكتریان بە دەست و پەنجەوە دیاربوو بەشداربوونێكی فراوانیان نواندووە لە بەرەو پێشەوە بردنی جوڵانەوەی هونەریدا . . لە پیشانگایەكی تایبەتیدا كە پڕ بو لە دەستی وردەكاری زیرەكانە بەهرەیەكی نوێمان بینی و چاوپێكەوتنێكی خێرامان لەگەڵ هونەرمەندی لاو – عبدالرحیم محمد – سازكرد .. لە پێشەوە ووتی :

جوڵانەوەی هونەری لە كوردستاندا و بەتایبەتی لەم چەند ساڵانەدا لە تەكانێكی گەورەدا دەبینرێ و گەلێ توانای داهێنەرانە لەو بوارەدا هاتنە پێشەوە و بەشێوەیەكی بەردەوام تەقەللایان خستەكار بۆ دۆزینەوەی ناسنامەی كوردی ..

● لە تابلۆكانت هەست بە ڕێبازێكی دیار ناكرێ كە بەكارت هێنابێ ؟

× دۆزینەوەی ڕێبازی هونەرمەندێك شتێكی ئاسان نیەو پێویستی بە بێدارۆیشتنی تاقی كردنەوەی دەولەمەند هەیە . بەڵام گەنجە هونەرمەندەكان بەڕای من دەبێ بەردەوام هەوڵ بدەن بۆ زیاتر خۆ پێگەیاندن نەك ڕێبازگرتنەبەرو پەلە نەكەن لە خۆ دۆزینەوەیان و لەسەر ڕێبازێكی زانستی بڕۆن لە پێناو دوواڕۆژی ڕووناكتر.

● بیروڕات چیە بەرامبەر بە جوڵانەوەی تەشكیلی هونەرمەندە لاوەكان ؟

هەست بەوەدەكەم كە بەرەو ڕەمزیەت دەڕۆن و ڕێبازی كلاسیكی جێدێڵین و تاقی كردنەوەیەكی نوێ لەبەردەم ئەم نەوەیەدایە كە ئاسۆیەكی ڕووناك چاوەڕوانیانە .

● هیواو خواستی گەورەتان چیە ؟

× زۆر بە ئاواتەوەم هونەرمەندە لاوەكان خواستی خۆیان بە گەورەتر تێبگەن و هیچ تەگەرەیەك نەتوانێ ڕێ لە ئاواتیان بگرێ و زیاتر هەوڵی خۆدۆزینەوە بدەن .

● شتی تر ؟

× دووبارە سوپاس بۆ ((هاوكاری)) كە بەهرەی لاوان بەسەر دەكاتەوە .

● شێرزاد ●

هونەر لە جیهاندا

پۆپلافسكی

ڕێبازی پەیكەرتاشی (پۆپلافسكی) ، لەگەڵ ڕووخساری سرووشتی بینراو ، گەلێك لەیەك نزیكن ... ئەم پەیكەرتاشە لە كاتی گەشتەكانی لە سرووشتدا ، سنود(*) ، لەو جۆرە بەردانە وەردەگرێ ، كە بەدەستكارییەكی كەمەوە ، سروشتی شتێك ببەخشێ كە هونەرمەند مەبەستییەتی .

پلەی دەستكاری پەیكەرتاشی ناوبراو ، زۆر كەمە ، تا ڕادەی ئەوەی ئەگەر بێ و بەردەكە بكەڕێنیەوە جێگای خۆی ، سەرلەنوێ لەگەڵ سروشتی دەوروبەریدا یەك دەگرێتەوەو (دەتاوێتەوە).

زۆربەی پەیكەرەكانی پۆپلافسكی شێوەی مرۆڤیان هەڵگرتووەو لە ڕەشبینیدا نوقم بوونە .

بینەر هەست بەوە دەكات ، كە چۆن دەست و پەنجەی پەیكەرتاش ، بە چەند چارەسەركردنێك ، ئەم بەردە ڕەقانەی بەقسە هێناون و چ هەستێكی گەرم، بە مرۆڤ دەبەخشن .

هونەر لە دەرەوەی سنوور

فاتن حمامەو فلیمە نوێیەكانی

لەو دواییەدا فاتن حەمامە بڕیاری یەكجاری دا بۆ وێنەگرتنی فلیمە نوێیەكانی ، وەكو فلیمی : (كفر نعمت) كە (سمیر عبدالعظیم) نووسیویەتی و (محمود یاسین) دەوری پیاوی تیا ئەبینێ و(هندی بركات)یشی دەر هێنەرێتی ئەوەی شایانی باسە ئەم فلیمە تەواوكەری فلیمی (افواه وأرانب)ە .

ئەكتەری فەرەنسی جیدار دیبارویو

جیدار دیباردیو وای خستۆتە بەرچاو كە ئەتوانی خۆی بەزۆر ڕوو بخاتە بەرچاو لە فلیمەكانیداو دەوری گەلێ كەسایەتی جۆراوجۆر ببینێ ، ئەو فلیمانەش كە دەوری تێدا بینیوە ئەمانەن : (عمی من امریكا) و (روزی الزوبعە)و (لولو)و (المنزوالاخیر) لەگەڵ فرانسوا تریفودا . ئەمساڵیش بەتەمایە لە چوار فلیمدا كار بكات بە یارمەتی (كولیشی)و (كاترین دینوف) فلیمەكانیش ئەمانەن (ایها المفتش) (احبك) (اختیار السلام) لەگەڵ فلیمی (دانتون) .

ژیانی صوفیا لورین

فلیمێكی تازەیەو هونەرمەندی گەورەی صوفیا لورین ایتالیی پاڵەوانێتی و فلیمەكەش بریتییە لە وێنەگرتنی ژیانی صوفیا لورین لە منداڵییەوە كە چۆن لە كاتی جەنگی دووەمی جیهانیدا حەڵواو مەسكەت و جگەرەی فرۆشتووە بە سەربازەكان هەتا ئەو كاتەی كە گەیشتۆتە ئەو پلەیەی كە بووە بەو هونەرمەندەی ئێستا ، پاڵەوانانی فلیمەكە (رویلدا)ی ئەكتەری بەناوبانگ دەوری دایكی صوفیا ئەبینێ و (آرماند سانت)یش دەوری باوكی ، صوفیا لورین دەڵێ : ئەوەی شایانی باسە ئەوەیە كە ئەم فلیمە باسی خۆشەویستی ژن و پیاوێك دەكات زۆر زۆر یەكتریان خۆش دەوێ و لە دواییشدا ڕێك ناكەون ، ئەوێش لەبەر هەندێ هۆی كەسایەتی جۆراو جۆری (زاتیەتی) خۆیان .

بایەخ دان بە باری تەندروستی لە پارێزگای سلێمانیدا

لەبەر ئەو شاکارو داهێنانەی مرۆڤ لە ژیانیدا بە ئەنجامی دەگەیەنێت بۆیە هەقی ئەوەی هەیە کە هەتا زیاتر بیری لێ بکەیتەوە ، زیاتر لەبەر چاوت گەورەترو مەزنتر بێت ... کەچی هەر هەمان مرۆڤ ئەگەر بەقەدەر تاڵی دەزوییەک سەرەتای نەخۆشییەکی لێوە دیار کەوت ئیتر وردە وردە لە گۆڕی داهێنان و خزمەتکردن بە ناچاری دەکشێتە دواوە .. ..

کەواتە پێویستە بایەخێکی گەورە بە تەندروستی ئەم ئادەمیزادە بدرێت تاوەکو لە کۆڕی چالاکی و تێکۆشاندا بەردەوام بێت . بەو پێیەش لە پارێزگایەکی وەک سلێمانیشدا دەبێ ئاورێک لەم لایەنە درابێتەوە .... ئەوەتا بەرێز سەرۆکی تەندروستی پارێزگای سلێمانی دکتۆر نهاد ئەبتەر دەڵێت : لەگەڵ ئەو بارو دۆخە ناسکەی وڵاتەکەمانی پیادا رادەبورێت لە شەڕی رەوایە دژی رژێمی تاران لە لایەکەوەو لە لایەکی تریشەوە چاودێری و بایەخ پێدانی بەردەوامی حزب و شۆڕش لە سەروو هەموویانەوە

هەڤاڵی تێکۆشەر صدام حسین بە ناوچەکەمان و بە تایبەتیش پارێزگای سلێمانی ئەو لایەنەی لە سەرەتاوە پەنجەتان بۆ کێشا یەکێکە لەو بوارانەی کە جێگای رەزامەندی هەموو مرۆڤێکی ئەم وڵاتەیە .... بۆ نمونە

ئێستا خەریکی دروست کردنی خەستەخانەیەکی تعلیمی نوێین کە دەکەوێتە پاڵ ئەوی پێشوترمان تێکرا (١٥) ملیۆن دیناری تێدەچێت خەریکی دابین کردنی پێویستییەکانین ئەمەش یەکێکە لە

خەستەخانە بێ هاوتاکانی وڵات دەژمێرری .

هەروەها سەبارەت بە هەندێ لە پرۆژەکانی ساڵی پار کە ئەمساڵ جێبەجێ دەکرێن دکتۆر نهاد وتی :
خەستەخانەی هەڵەبجەمان هەیە کە لە تەواوبوندایەو نزیکەی ٦٠٠ جێگا دەگرێ ئەوی کەشیان لە قەڵادزە کە (٥٠) کەس دەگرێ ، بەڵام یەکەمیان نیوو ملیۆن و دووەمیشیان ٣٥٠ هەزار دیناریان تێدە چیت، ئەمانەش جگە لە خەستەخانەی نەخۆشی سنگ لە سلێمانی کە دیسانەوە بایی نیو ملیۆن دینارەو جێگای (٢٠٠) کەسی تیادا دەبێتەوە ... ئەمانەو دروست کردنی چەند مەڵبەندێکی تەندروستی سەرەکی یەکێکیان لە ناحیەی سیروان لەگەڵ (٤) چوار خانوودا بە (١٥٠) هەزار دینار کە خەریکە کۆتایی پێ دێت.. دووهەمیان لە بازیان کە خەریکی ئیش لێکردنینی بە (٣٠٠) هەزار دینارو یەکێکی کەش لە مۆریاس و چوارەمیش لە سەنگەسەر لەگەڵ (٤) خانوودا بە (١٠٠) هەزار دینار کە بەم زووانە دەست پێکردنیان رادەگەیەنرێت... سەرباری ئەمانەش دروست کردنی پەیمانگەی پیشەی تەندروستی (معهد المهن الصحیه) لەگەڵ بەشێکی ناوخۆیدا کە ئێستا ئیشی لێ دەکرێ و (٩٠٠) هەزار دیناری بۆ تەرخان کراوە . هەروەها دروست کردنی قوتابخانەیەک بۆ سیستەرەکانی سلێمانی کە لە تەواوبوندایەو (٦٢٠) هەزار دیناری تێ چووە.... جگە لەمانەش دروست کردنی (٣) لقی مەڵبەندی تەندروستی لە ئازاوەو

موان و تەوێلە) بە ١٦٠ هەزار دینار ... هەروەها بەتەماین نزیکەی ٢٤ شرقە لە مەڵبەندی پارێزگادا دروست بکەین کە (٣٠٠) دیناری تێدەچێت لەگەڵیشیا دروست کردنی کۆمەڵێک خانوو بۆ پزشکەکانی خەستەخانەی مناڵان بە ١٥٠ هەزار دینار ... ئینجا چەند مەڵبەندێکی تەندروستی تر لە (تیلەکۆو جێشانە) کە هەریەکەیان (٣٥) هەزار دیناری بۆ دابین کراوە .

پاشان بەرێز یاریدەدەری سەرۆکی تەندروستی سلێمانی دکتۆر خالد احمد یونس لەم چاوپێکەوتنەدا سەبارەت بە دۆخ و ئاستی تەندروستی و بایەخ پێدانی سەرەتا دوپاتی ئەو بایەخ پێدانەی حزب و شۆڕشی بۆ ناوچەکەمان کردەوە بەتایبەتی لەم کاتە ناسکەدا کە گەل و نیشتمانەکەمانی پێدا تیپەڕ دەبێت لە شەڕی بەرگریدا دژی ئێرانی داگیرکەر ... هەروەها بەنحەشنی ...

بەسەر کردنەوەی وەزارەت و ئەمینداریتی خۆیان کێشاو پاشان دەربارەی هەندێ چالاکی تەندروستیان وتی : بۆ ئەم مەبەستەش بۆ هەموو قەزاو ناحیەکان تیپی تایبەتیمان هەیە کە هەڵدەستن بە پێشکەش کردنی گەلێک خزمەتگوزاری تەندروستی جۆربەجۆر وەک قەڵاچۆ کردنی ئەو نەخۆشیانەی ترسی بڵاوبونەوەیان لێدەکرێت بەتایبەتی کوتان دژی سورێژەو ئاولەو مەلاریا کە لە هەمان کاتیشدا هەڵدەستی بە وەرگرتنی چەند نمونەیەکی ئاوی خواردنەوەی ناوچە جۆربەجۆرەکان کە تاقی کردنەوەیان لەسەر دەکەن بۆ دڵنیابوون لە پاک و خاوێنیان و، دەستدانیان بۆ خواردنەوەو، بەکارهێنانی ئیش و کاری، رۆژانەی دانیشتوانی، ناوچەکان کە ئەمەش دروشمی خۆپارستن لە چارەسەرکردنن چاکترەمان بۆ، دەسلەمێنی ، چونکە لەهەر جێگایەکدا ئەگەر لە سەرەتاوە، پاک و خاوێنیمان تێدا دابین، کرد ئیتر ئەوەندە مەترسی، بڵاوبونەوەی نەخۆشی لێ، ناکرێت کە ئەم ئەرکەش، یەکێکە لە ریزی ئەرکەکانی دام و دەزگای تەندروستی، کە پێویستی سەرشانییە، بەردەوام پێشکەشی دانیشتوانی ناوچەکەی بکات .

مەڵبەندی سەرپەرشتی کردنی زانستی و چالاکی فراوان

بەنیازی لە باوەش گرتن و سەرپەرشتی کردنی خاوەن بەهرەکان و دۆزینەوەی توانا زانستییەکان و بەرەو پێشەوەبردنیان لەسەر بناغەیەکی زانستی ، مەڵبەندی سەرپەرشتی کردنی زانستی هاتۆتە کایەوەو توانیویەتی چالاکی فراوان بگرێتە خۆی .. لەو مەڵبەندەدا چەندەها قوتابی و بەهرەودرانی تر پێ دەگەیەنرێن و تەقەللایەکی دیاردەدرێ بۆ پاشە رۆژێکی رووناکی ئەو نەوەیە .. ئەوەبوو چوینە مەڵبەندەکەو خوشکە « ناسکە محمد » لە وەڵامی پرسیارێکدا ووتی :

دامەزراندنی ئەم مەڵبەندە بایەخێکی فراوانی خۆی هەیەو دەتوانێ چالاکیەکی فراوان بگێرێ لە رووی پێ گەیاندنی نەوەیەک کە روو دەکاتە گەلێ لایەنی زانست و دەیەوێ بەنجەرەی فێربوون لە خۆی بکاتەوەو ئەم مەڵبەندەش دەبێ بە هۆیەکی دیار لە ئاراستەکردن و پێ گەیاندنی بەشێوەیەکی ئەوتۆ کە ئەو لێهاتوانە بگەبەنێتە پاشە رۆژێکی رووناک .

● بەشەکانی سەرەکی ئەو مەڵبەندە چین و بایەخیان چیە ؟

× لە راستیدا پێنج بەشی سەرەکی لەم مەڵبەندەدا هەیە کە لقی جیاتریان لێ دەبێتەوە ، وەدیارتر ینیان بەشەکانی کیمیاء و فیزیاء و زانستی ژیان وکارەباو ئەلەکترۆن و وێنەگرتنە کە لە هەر یەکێکیان چەندەها مامۆستای بسپۆر هەیەو هەر یەکە بە گوێرەی کاروباری خۆی قوتابیان رادەهێنێ و لە هەر دەورەیەکدا بە چەندەها قوتابی لە قۆناغەکانی خوێندندا رووی تێ دەکەن و کەڵک لەم توانایانە وەردەگێرێ . بەتایبەتی لە قۆناغی دواناوەندیدا کە قوتابی زیاتر پێویستی بە شێکردنەوەو فێربوونی بابەتە زانستییەکان دەبێ و مەڵبەندەکە دەبێتە یارمەتی دەرێکی چاک .

● چالاکی دیارتان لەو ماوەیەی دووایدا چی بووە ؟

× مەڵبەندەکە بەردەوامە لە کردنەوەی خولی تایبەتی لەو بەشانەی باسمان کردو ئەمساڵ سەدان قوتابی رووبان تێ کردووە .. ئەمەو مەڵبەندەکە هەر لەو ماوەیەدا سێ پێشانگای زانستیمان کردۆتەوە لە بەرهەمی بەشداربوانی مەڵبەندەکە ، کە سەرابای ئەم بەشانەی تێدا بووە ، سەرەرای نیشاندانی چەندەها ئامێرو کەلوپەلی زانستی و ، لە هەر یەکێ لەو پێشانگایە زانستییانەدا چەندەها خاوەن بەهرەی لێهاتوو دەردەکەن و ئومێدی پاشە رۆژێکی رووناکیان لێ بەدی دەکرێ و نیازیش وایە ئێستا خۆمان ئامادە بکەین بۆ بەشداربوون لە پێشانگای ساڵانەی مەڵبەندە زانستییەکان . **نوسینگەی هەولێر**

شارەوانی سلێمانی و جێبەجێ کردنی بایی ٣ ملیۆن و ٦٧٣ هەزار دینار پرۆژەی خزمەت گوزاری

● شارەوانی شاری سلێمانی بەردەوامە لە جێبەجێ کردنی پرۆژە خزمەت گوزارییەکانیدا بۆ هاوڵاتیانی شارەکەو ئەوەش ماوەیەکە چالاکانە قۆڵیان لێ هەڵکردووەو لە هەموو لایەکی شارەکەدا خەریکی قیرتاو کردن و چاک کردن و رێکخستنی شەقام و کۆڵان و ناو بازارەکانی شارەکەن

ئێمەش بۆ زیاتر شارەزابوون لەم مەسەلانە چووینە لای بەرێز ئەندازیار رەفیق عمر وەهبی بەرێوەبەری ئەو شارەوانییەو بە شێوەیەکی گشتی دەربارەی چۆنیەتی ئیشوکاریان ئەم گفتوگۆیەمان لەگەڵدا کرد .

● کاک رەفیق سەرەتا حەز ئەکەین ئەو پرۆژانەمان بۆ باس بکەیت کە لە جێبەجێ کردندان .

× بە شێوەیەکی گشتی ئەو پرۆژانەی کە لە پلانی پارو ئەمساڵدا دامان ناوون و خەریکی جێبەجێ کردنیان- داین ئەمانەن دروست کردنی زێرابی سنوقی و خڕ لە هەموو گەرەکەکانی پارێزگای سلێمانیدا بۆ رزگار بوون لە ئاوی پیس و بارانـاو لە ناو بازارو

گەرەکەکانی شاردا ؛ دروست کردنی مەڵبەندی ئاگر کوژانەوەی سلێمانی و دروست کردنی محاجەرە بۆ سەیرانگاو ساحە گشتیەکانی ساحە گشتیەکانی ناو شارو سەرچنار لەگەڵ دروست کردنی محاجەرە بۆ ئەو گۆرستانانەی کە ئەکەونە ناو شارەوە تاکو بەرگری لە

ووڵاغ و حەیوانات بکرێ و نەچنە ناوی ، لەگەڵ قیرتاو کردن و چەورێژ کردنی بەشێکی زۆری شەقام و جادەو کۆڵانەکان لە هەموو گەرەکو لایەکی شاردا لەگەڵ رێکخستنی شەقامی سەرەکی هاتنە ناو شاری سلێمانیەوە لە رێگای کەرکوکەوەو کردنی بە یەک جادەی هاتن و چوون و رازانەوەی بە گڵۆپی ئەلەتریکی رەنگاو رەنگ ؛ هەروەها لەگەڵ دروست کردنی بازارێکی تایبەتی بۆ هەموو سینعەتکارەکانی سلێمانی و کۆکردنەوەیان لە یەک جێگاداو پرۆژەی خانویەک بۆ (دار الاستراحە)و دروست کردنی دیواری باڵپشت وەکو بەربەست لە هەندێ شوێنی گەرەکەکاندا بۆ بەرگری لە ئاوی باران و

لاناو کە نەگاتە ناو بازارو سەرشەقام و ناو گەرەکەکان. هەروەها دروست کردنی فوارەو حەوزی ئاو لە هەندی لە ساحە گشتیەکاندا .

ئاشکراشە کە هەر لە زووەوە خەریکی جێبەجێ کردنی عەمارەکەی دەبووین و زۆری لێ تەواو بووەو ئەم پرۆژەیەش ملیۆنێک دیناری تێ ئەچێ و بریتییە لە عەمارەیەکی گەورەی ٧ قانی و قاتێکی ژێر زەوی و دووکان و بازارو گەراجی ئۆتۆمبێل و قەیسەری تازەبابەت و وا بەتەماین لە ساڵی داهاتوودا تەواو ببێت .

● کاک رەفیق ئەی پرۆژەی ترتان هەیە ؟.

پ. هاوکاری لە سلێمانی

بڕوانە ل : ٧

راپۆرتێک دەربارەی

چالاکی یەکانی یەکێتی نەقابەکانی کرێکارانی هەولێر

● یەکێتی ناوخۆیی نەقابەکانی کریکاران لە پارێزگای هەولێر، بەردەوامە لە نواندنی چالاکی هەمەچەشنە لە هەموو ڕوویەکەوە، بۆ هۆشیار کردنەوەو تێگەیاندنی چینی کریکاران و ، ئاشکرایە یەکێتی ناوبراو وەک هەموو رێکخراوە میللییەکانی تر هەر لە رۆژی یەکەمی جەنگەوە ، پرۆگرامێکی تایبەتی لەبەر رۆشنایی ئەو بارو دۆخەی وڵاتەکەمان پێیدا دەروات رێکخستو ،

ئامادەبوونی هەڤاڵ رازگری نووسینگەی کرێکاران لە سەرکردایەتی ناوچەیی حیزبی بەعسی عەرەبی سۆشیالیست لە هەولێرو ، بەرێز جێگری یەکێتی ناوخۆیی نەقابەکانی کرێکاران .

هەڤاڵ رازگری نووسینگەی کرێکاران چەند ئامۆژگارییەکی بەنرخی پێشکەش کردو وتی :

نووسینگەی هەولێر

بڕوانە ل : ٧

بەرێکوپێکی لەم کۆڕانەدا کە لە شوێنی کارکردن و ناوەوەو دەرەوەی پارێزگاکە سازکراوە ، باسی جەنگی رەوامان دژی رژێمی فارسی رەگەزپەرست و دەوری چینی کرێکاران لە پشتگیری کردنی ئەم جەنگە پیرۆزەماندا کراو ، ئەوبەش بە بەشداری کردنیان لە سوپای میللی و بەرگری شارستانی و شەونخوتیان لە کۆمپانیاو کارگەکانداو هەوڵی بێوچانیان بۆ پەرەپێدانی بەرهەم .

● لەم دواییەدا کۆڕێکی فراوان بۆ کارزانە نەقابییەکان رێکخرا ، بە

جوڵەی وە و چالاکی یەکی چاک لە مەیدانی دارایی و ئابووریدا

بەرەسەندنی چالاکی بانقەکان لە وڵاتداو ، روو تێکردنیان لە لایەن هاووڵاتیانەوە نیشانەیەکی دیارو ئاشکرای پێشکەوتنی باری ئابوورییەو ، لە هەمان کاتدا ئەوەش پیشان دەدا کە دەزگا دارییەکانی وڵات و کەرتی سۆشیالیستی بەگشتی جێ متمانەی خەڵکین و توانیویانە تا رادەیەکی زۆرباش ئەرکەکانی سەرشانیان لە پەرەپێدانی باری ئابوری وڵاتدا جێبەجێ بکەن .

عبدالوهاب تاڵەبانی
نووسینگەی هەولێر

لە هەولێر ، چاومان بە مامۆستا صابر عباس علی بەرێوەبەری بانقی رافیدەین لقی ئاراس کەوت و داوامان لێ کرد کە باسێکی باری بزوتنەوەو چالاکی دارایی لقەکەیمان بۆ بکات . . . **لە وەڵامدا وتی :**

– لقی ئاراس بانقی رافیدەین لە هەولێر ، ئەرکێکی زۆری کەوتۆتە سەرشان . بەتایبەتی لەم شارەدا کە مەڵبەندی ناوچەی ئۆتۆنۆمی کوردستانەو ، پێشکەوتن و جم وجوڵێکی ئابووری چاک بە خۆیەوە دەبینێ ..

لقەکەمان لە نزیک دەزگا گرنگەکانی دەوڵەت وەکو پارێزگای هەولێر کۆمپانیای کۆگاکانی عیراق و کۆمپانیای بازرگانی عیراق و کۆمپانیای نیشتمانی تەئمین و کۆمپانیای گشتی ئاسن و دار ، جێگایەکی بۆ خۆی هەڵبژاردوە ، هەروەها ئەم جێگایەی بە نیسبەت هاووڵاتیانیشەوە زۆر لەبارەو نزیکی گەرەکی تەیراوایەو دەکەوێتە سەر شەقامی ئاراس ..

● کەی ئەم لقە کرایەوەو ئەو کارە بانقییانەی رایدەپەرێنی چین ؟

– لە ساڵی ١٩٧٦دا ئەم لقە کرایەوەو هەموو ئەو فەرمانانەی بانقەکانی تر رایدەپەرێنن ، ئەمیش دەیکات . تەنها رەهن کردنی زێری لێ دەرچێ ، هەموو هاووڵاتیەک دەتوانێ سەر لە لقەکەمان بدات و چ پارەیەکی هەبێ لێرە دابنێ و لە هەر حیسابێکدا بیەوێ و ، بەپێی ئیش و کاری خۆی ؛ هەروەها لقەکەمان (تراڤل چەک) دەفرۆشێ و ، پارە بۆ ئەو قوتابیانەی لە دەرەوە

دەخوێنن دەنێرێ و دەگۆرێتەوە . جگە لە چەند کارێکی تر .. هەروەها عەقاری و ؛ قەواڵەکانی لقەکەمان قەواڵەکانی قەرزی قادسیەی صدام دەفرۆشێ و. تا ئێستا ژمارەیەکی باشی زۆری لێ فرۆشتوون و . بەم بۆنەیەوە داوا لە هاووڵاتیەکان دەکەم کە سوود لە هەلی فرۆشتنی قەواڵەکانی قادسیەی صدام وەربگرن ؛ چونکە بەراستی هەلێکی چاکە بۆ بەکارخستنی ئەو پارانەی هەیانە . جگە لەو قازانجە چاکەی لێ دەیکەن .

Institut kurde de Paris

شعیرو هونەرمەند

د. نافیع ئاکرەی
((بەیادی قادر زیرەکی هونەرمەندا))

وەعدە وابو کە ڕوژی شەمبە بێت و بە تەواوی ئاگادارم بکا بەو ئاوازەی بۆ شیعرەکەی منی دانابو .

بێ گومان ئەز ل هیڤیا دی بوم ... هیچ جارێك وەعدەی نەدابو من و نەهاتبێ ... ئەم جار نەهات .. غەریب بو . . برادەرێکم لە لادانیشتبوو حەزی دەکرد بیناسی . . . دەیگوت :

– ئەرێ بۆ نەهات ..؟

من ژی دەمگوت :–

– هیچ جارێك وەعدەی نەداوە و نەهاتبێ ... هەر دێت ...!

بەلام هەم هەر نەهات ..!

بێ گومان غەریب بۆ ... هەر لەو کاتەی ئەم کورەم ناسیوە لە سالانی رابردودا ... هەمیشە کورەیکی بە وەعدەبوە .. . هیچ دەمێك دوانەکەوتوە لە وەعدەکانی ..! ..

دەوامی دائیرەمان نێزیکی تەواوبونبو ... کورە هاوریەکەم گوتی :

– برادەر بزانە دوستەکەت تەهات .. ؟

گوتم : دیارە نەهات بەلام گومانی تێدا نیە . .. ئەبێ توشی گیروگرفتێك ژی ببێ و ئەم گیروگرفتە ژی ببێتە هوی نەهاتنی .. چونکە ئەزانم ئەوە چەند مانگێکە توشی نەخوشیەکی سایکولوژی بوە زیاتر لەوە ژی گوچیلکەکەی راستی بەردێکی تێدایە .

ئێستا ژی من چارەسەرەی دەکەم .

دەوام ، تەواو بو . . هەر یەکەکمان چوینەوە مالی خومان .. لە مالێ ژی هەر بیر لەوەم دەکردەوە –!

– ئەرێ شتێك روداوە .. بۆ نەهات ... ئەرێ دەبێ روداوەك بە سەر هاتبێ ... یەکەم جارە وەعدەی بدات و نەهێت..!

ئەو شیعرەی بوم نوسیبۆ لە پێش چاوم بۆ .. یەك دو جار خوێندمەوە... بیرم لەوە دەکردەوە .. کا ئەو ئاوازەی قادر زیرەك بوی دانایە بە سەردەکەوێ یانە .. ؟ ! چۆن دەبێ و چۆن دەرنەچێ .!

شیعر و زاروکی مروڤ وەکو یەکن ... شاعیر حەز ئەکا زاروکی پر ژیر و ئاقل و سەرکەوتو دەربچێ هەر وەها شیعرەکەی ژی جوان و قەشەنگ و چاك بێتە بەر چاو . .. قادر زیرەك دەیگوت :

– چەند هونەرمەند شیعری نوی گوتبێ ئەبێ ئەم شیعرە جوانتر لە هەمویان دەربچێ .. ...

بەو پێکەنینەی هەمیشە لە سەر لێوەکانی دابو و خەندە روی بەخێ نەدەهێشت هەر ئەم ئاخوتنەی دوبارە دەکردەوە.

ئەو شیعرەی قادر زیرەك خەریکی ئاوازدانان و لەو هیڤیەبو بە گورانی ببێژیتەوە بەو دەنگە دل تەزبنەکەی خوی ئەم شیعرە بو :–

((ل هیڤیا تەمە)) (۱)

چەند خو دویرکەی
ژیانا من پر بۆڤەکەی
پشیێ ل من تو تێك بدەی
چاڤا ب خوینێ تو صوربکەی
دنێ بسوژێ . . .
جەرگێ کولکەی
باش بزانە .. هەتا هەمە .. ل هیڤیا تەمە

× ● ×

ئەر بەهار چو
پائیزا گران ... دل
بێهێزکر
زستنا رەش
... لەش کون کون کر
خارن و قەخارن ...
پر روندك کر
باش بزانە
.. هەتا مرنێ..ل هیڤیا تەمە

× ● ×

گەر ئەز مرم
تربێت دلی ... ئەز دێ گرم
چاڤ و گوها ... دێ راگرم
ب خەیالاخو دێ سەییرم .
ئەگەر تە ژبیر گرم
دا ل بیرێ بێ...
ئەر جارەکێ ئەتو هاتی دابزانی ... ل پاشی مرنێ ژی ..
ل هیڤیا تەمە .

ئەم شیعرەی زۆر پێ خوش بۆ ... ئاوازی بودانابو ... روژی پنچشەمبە کوپلەیەکی بو من گوت لە ئودەی خومدا لە خەستەخانە خوی دەیگوت :– ئەم شیعرەو شیعری ((ئەزو شەڤ))(۲)

ئاوێنەی ژیانی منن .. زووی پێ خوش بو شیعری دوەم بخوێنیتەوەو وەهابێ ... وا هەستی دەکرد ... لە گەنجی دەمرێ ... ئاخوتنی خوی بو کە دەیگوت ! ((دەنگم)) خوشە و شیعر ژی زورە بلێمەوە بەلام ئەو شتەی بە بەها قیمەت نەبێ و جیگای خوی نەکە نالێمەوە ... چونکە ئەگەر هەمو شتێك بلێم لەم حالە نەخوشەدا نامێنم و ... وەزعم خوشتر دەبێ . بەلام هەر وەك گوتم ئەز شتی پر سود و نمری نەبێ نالێمەوە ... ئەگەر شیعر کارم تێنەکا و ئاواز کاری لە شیعر نەکا ... کورانیبێژ و شیعر و ئاواز کار لە یەکتر نەکەن ... هیچ کاتێك ناتوانن کار لە گوێگر بکەن ... ئەم شتە ژی بەدیهیە و گومانی تێدا نیە ..)) ئەم هەمو بیرانە لە ناو مێشکمدا پەنگیان خواردبو ... لەو کاتەی تەکسی رێ دەبری تا بگەهمە عیادەکەم....

هەر وەك گەیشتمە عیادەی و خەریکی بەرێکردنی نەخوشەکان بوم ... برین پێچی لای خوم هاتە ژورێ و گوتی :

– زانیت ... برادەرەکەت ((قادر زیرەك)) لە روداوێکی ئوتوموبیلدا جانی خوی لە دەستدا .. ؟

گوتم :– چون .. ؟

گوتی : بە خوا لە رێی گەلی عەلی بەك ئوتومبیلەکەیان وەرگەراوە و لە خەستەخانەی شەقلاوەدا چاوی لەم دونیایە قوچاند بو هەمیشە ! ئەم ئاخوتنە دلبرە ... ئەم خەبەرە سامناکە بو بە هوی ئەم هەست پێ کردنم بە ناراحەتیەکی توند و زور... بەلام لە بەرامبەر ئەم روداوانە دەستەکانی مروڤ بەردەبنەوە و هیچ کارێك پێ ناکرێت . مردنە ئەو شتەی هەمیشە لە ئەزەلدا تا ئەبەد هەر دەمێنتەوە ئەو لوغزەی هیچ بەرسڤی بوی نەبوە و نابێ . مردنە ئازیزان دەبا و دەنگ خوشان کر دەکا .. بیر و ژیری نوسەر و شاعیران بێ روناهی دەکا ... دەست و پلی هونەرمەندان بێ گیان دەکا ... مردنە هەمو هێزەکانی مروڤ بێ کەلك دەکا و هیچی پێ ناکرێت جگە لە رشتنی چەند دلوپی فرمێسك .. من قادر زیرەك لە بارو زوروفێکی

پروانە ل : ٧

جوێ کردنەوەی «پەند» لە ئیدیۆم

فەرهاد پیربال

تا ئێستە چەندین هێژایانی کورد لە مەیدانی فۆلکلۆردا خۆیان بە کۆکردنەوەو لێکۆلینەوەی پەند خەریك کردووە ، تەنانەت کتیبی وهاشیان پێ پڕ کردۆتەوە ، کە نرخی شەونخوونی بەسەر کردنیان لە یاد ناچێتەوە . بەلام ئایا کامەیان درکی بەوە کردووە ، کە دەبێ – پەند – وەك بەشێکی سەربەخۆی فۆلکلۆر لە ئیدیۆم جوێ بکرێتەوە ، وە ئیدیۆمیش وەك بەشێکی مۆرفۆلۆژی بخزێنرێتە نێو بەرگێو واتای پەندەوە ؟!

ئەگەر کەمێك بەوردی و زانستییانەوە ، چاو بە لاپەڕەی ئەو کتێبانەدا بگێڕین کە پەندیان تێدا کۆکراوەتەوە ، نموونە..هەر لە یەکەم کتێبی چاپکراوی کودییەوە بگرین ، هەتا دووایین کتێب لەسەر ئەم بابەتە کە کتێبەکەی «عومەر شێخەللا دەشتەکی »بە زۆر بە ئاسانی دەتوانین پەنجە بۆ زێترین ژمارەی ئەو ئیدیۆمانە درێژ بکەین ، کە بەزۆرە ملێ خزێنراونەتە دوو توێی لاپەڕەکان و نێوی پەندیان بەسەردا سەپێنراوە . هەر بۆیەش ، لە دوای ئەم کۆکەرەوانە ، کارێکی سەیرو نامۆ نەبووە ، ئەگەر لێکۆلەرەوەیەکیش ، مامۆستایەکیش ..ویستبێتی لێکۆلینەوەیەك دەربارەی پەند ئامادە بکات و نەکەوتبووبێتە هەمان هەلەوە . با بۆ سەلماندنی ڕاستی یەکە مشتێك لە خەرواره‌کە بە نموونە بهێنینەوە :

۱) : ئەلێی ئاگری بن کایە«۱»

۲) : نوشتەی لۆ ڕۆژێ دەکا«۲»

۳) : ئاسنی سارد ئەکوتێ«۳»

٤) : ڕیسەکەمان بۆ وەخوری«٤»

ئەمانەو ژمارەیەکی زۆری دیکەش لە نێو کتێبە نێو براوەکان « کە مەودای دەستنیشان کردنی گشتیمان نیە » هەموویان ئیدیۆمن و دوورن لە خاسیەت و مانا ڕاستەقینەکەی پەند ، بە پێچەوانەی بۆچوون و تێگەشتنی کۆکەرەوەو لێکۆلەرەوەکان .

لێرەدا بۆمان یەکلا دەبێتەوە کە هۆی ئەم ساتمە ناقۆلاو دیاردە کردنانە بۆ ئەوە دەگەڕێتەوە، کە ئەم کۆکەرەوەو مامۆستایانە . یان لە واتاو ناوەڕۆکی ڕاستەقینەی پەند بەتەواوی تێ نەگەشتوون . یان شارەزاییەکی ئەوتۆیان لەکێشەی فرێزو فرێزیۆلۆژیدا نەبووە . ئەوەی ئاشکراشە لەم بارەیەوە ئەوەیە کە ئێمە تا ئێستە لێکۆلینەوەی زانستیمان لە مەیدانی فرێزیۆلۆژیدا یەکجار کەمە. هەڵبەت ئەمەش خۆی لە خۆیدا هۆیەك بووە ؛ بگرە هۆیەکی سەرەکیش لە دروستکردنی ئەم کێشەیەو لە ئالۆزکردن و بە یەکدا گژاندنی ئەم دوو بەشەی کەلچەرەکەمان .

دیارە ئەگەر زمانەوانان و پسپۆڕان باس لەمە نەکەن و تاوتوێی نەکەن ، وە لێی بگەڕێن هەروا بەسەرەڕۆیی ڕێگەی خۆی بگرێتەبەر ، بەتۆرێکە ، چونکە : لە لایەك تێڕوانینی زانستییانەمان بەرامبەر بە ناوەڕۆك و بەهای پەند دەشێوێنێ ، ناڕاستەو خۆش توانستمان لاواز دەکا لەو کارانەی دەیانکەین بۆ دیارکردنی خاسیەت و سیماو ماناکانی پەند نە کردنەوەو لێکدانەوەدا . لەلایەکی دیکەش لەو کەلك و گرنگیبە کەم دەکاتەوە ، کە دوا ڕۆژ زمانەوانانی کورد بۆ دامەزراندنی تیۆری فرێزیۆلۆژیی زمانی کوردی لێی دەبینن .

ئیدیۆم –

بێ ئەوەی لێرەدا پەنجەی بۆ درێژ بکەین ، ڕوونە کە « ئیدیۆم » لە زۆربەی زمانەکاندا ڕەگ و ڕۆلی تایبەتی خۆی هەیە . لە زمانەکەی خۆشماندا زۆر بەزەقی ڕەنگی داوەتەوەو دەمێکە چۆتە نێو پێستی واتاو لێکدانەوەی ڕێزمانیەوە .

« ئیدیۆم » لە ڕووی فرێزیۆلۆژییەوە ئەو بەشەیە ، کە پێی دەگوترێ: فرێزی گیراو ، وە جیاوازیشی لەگەڵ فرێزی بەڕەڵا«٥» ئەوەیە ، کە فرێزی بەڕەڵا لە وەختی ئاخافتندا دروست دەبێ . هەرچی فرێزی گیراوە لە کاتی ئاخافتندا دروست نابێ ، بەڵکو دانەی پێکەڵ و ئامادەی زمانە«٦» .

ئیدیۆم بە پێچەوانەی – پەند –ەوە ، وەك بەشێکی مۆرفۆلۆژی لە زماندا، تەنها وەك ئامرازێك بەکار هاتووە بۆ دەربڕین ، کە ئەم ڕۆلەشی لە ئەنجامی پێشکەوتن و پەرەسەندنێکی مێژوویی زمانەکەمانەوە بووە ، زێتریش لە ئەنجامی ئەو پێداویستیبە زۆرانەی ژینی ڕۆژانەی گەل ، کە زمانی سادە ، یا دەربڕینی ڕووکەشی بەتەنها ناتوانێ تەعبیریان لێبکاو باسیان لێوە بکا ، چونکە وەك دەزانین ، پێویستیی زۆرو زێدەبوونی جموجۆڵ و بزاڤتن و ئالۆزیی لایەنە جۆر بە جۆرەکانی زندەگی ، هەمیشە زمان گەمگەشتە دەکا ، کە بەدوای ئامرازی نوێدا بگەڕێ . بۆ دەربڕین ، کە ئیدیۆمیش یەکێك بووە لەو ئامرازانە.

کەوابوو لێرەوە ئیدیۆم هەرگیز لەگەڵ واتاو جەوهەری پەند یەك ناگرێتەوە ، لە کاتێك پەند تەواوی دنیا دیدەیی و جموجۆڵی و ئەو ئالۆزییەی ژین لە خۆی دەگرێ و تێڕوانینێکی قووڵی لایەنێك، یا چەند لایەنێکی ژینمان بێ ڕادەگەیەنێ . کەچی ئیدیۆم : واتایەکی دیاری – کراوی تایبەتیمان دەداتێ ، واتایەك کە جێگەی تەنها بیرێك ، یان هەستێك دەگرێت و بەس . وەك کە دەڵێین :

« دەرزیت هەڵدایە بە عەرزی نەئەکەوت »

کە بە واتای «قەرەباڵغ» دێتەوە .

لە ڕاستیشدا ئەو سیماو تایبەتیتیبە هاوبەشانەی ، کە پەندو ئیدیۆم لە ئێکدی نێزیك دەکەنەوە کەم نین ، چ لە ڕووی کورتبڕی و ئەو سیما میللی و بلاوی یەیان لە نێو خەڵکی ؛ چ لە ڕووی نە یەکچوونی شێوەکانی تەعبیریان . تەنانەت هەندێك لەو ئیدیۆمانە . هەر وەکو پەند چیرۆکی خۆیان هەیە . واتە ڕووداوەکە بە شێوەی چیرۆك لە نێویدا خەستبۆتەوە بۆ نموونە :

« بووە نوشتەی قەشەی »«٧»

جگە لەوە گەلێکیشیان وەکو پەند جوانکارییان تێدایە ، یا وەکو .. بە شیعر داڕێژراون :

« حەوتی بمرێ لە باوان.

پروانە ل : ٧

دوو هۆنراوەو دوو ئافرەتی بولگاری

لێدوانو وەرگێرانی لە عەرەبییەوە
مارف عومەر گوڵ

ئەم دوو ئافرەتە شاعیرەی بولگاریا لەم دوو هۆنراوەیەدا هەریەکیان باسی ئافرەت دەکەن : (۱ – لودمیلا ئاسایفا)و (۲ – کاترینا یوسیفوفا).

ئەم دوو دەنگە رازو دەروونی ئافرەت دەدرکێنن و گوێ نادەنێ ! (لودمیلا ئاسایفا) وەلامی ئافرەتێك دەنوسێت بەرانبەرەکەی دڵرەقەو خۆیشی دڵنەرم و ناسکە ، ئەو ئازاری سۆزو هەستەی خۆی هەڵدەگرێ و لەگەڵ ئەوەشدا لە بەرانبەرەکەی دەبوورێت .

(کاترینا یوسیفوفا)ش کە دەڕوانێتە کێتیبو هاوڕێیەتی و سروشت و خۆشەویستی و ....زۆر شتی تر ، یا با بڵێین کە بە لایەنەکانی ژیاندا دەڕوانێت ، لەو تێڕوانین و وردبوونەوەیەدا ئافرەت دەبینێ و سەرسام دەبێت ! ئاخۆ دەبێ چەندین رازو نهێنی و گرفت و گرێ و کێشەو رەنجی بە فیرۆ چوو رەنجی بەرگرتوو لە دونیای ئافرەتاندا هەبن ! مرۆڤیش کاتێ گەورە دەبێت ، شان بداتە بەر باری قورس و چۆك دانەدات و بە ئومێدەوە بژی . نازم حیکمەت ووتویەتی : ((ئینسانی گەورە هیوای هەیە)) .

((لودمیلا)) ئاسایفا))

باش بووم ،
دڵێکی خۆ ڕاگرو پڕ هەست و بەختەوەر بووم
بەڵێ ، لەم کاتەشدا غەمبار بووم
لێم مەگرەو لۆمەم مەکە !

× ● ×

ئامادە بووم خۆشتم بوێ
بەرامبەر خۆشەویستیت
تا نان و نمەك بکەوێتە نێوانمانەوە
بەڵام بە پوختیی لە جێی خۆم ئەمەوێ
بە داخم لێت ، ناتمەوێ ئاندز لێتم .

× ● ×

چۆن ئەو هەمو کردەوە خراپ و
توندو تیژانەی خۆت چنی ؟
چۆن بە دوو دەستە چەپەڵەکەت
قوڕت هەڵداو
چاك دات بە رووی ماندووما !

× ● ×

هیچم بۆ ناکرێ .. سۆزو خرۆشم نیی
ئەویش تاکە چەکی دەستمە
ئەگەر بەردیشم تێ بگری
هەڵی دەگرم و لێت دەبوورم !

بێ ناونیشان

((کاترینا یوسیفوفا))

کاتێ هاتم
کتێب و خێزان ناسم
هاوڕێیەتی و سروشت و
خۆشەویستی و حەسودیی
کارو ماندوێتی و دایکایەتی پێ بزانم
خۆشیی ئەرك و فەرمانیش بزانم
خەندەو گەشەی ئەو ئارەزووە بزانم
کە باسی ناکرێ ،
ئاراری گەشتی دووری ڕێگای درێژ پێ بزانم
سەیری ئافرەتانم کرد ،
بەجارێ سەرنجیان ڕاکێشام و
سەرسام بووم !

● گۆڤاری الاقلام . ژمارە (۳) ۱۹۸۱
● شاعرات من بلغاريا . ترجمه : عیسی فتوح

گروێ

چ کولیلکە
لمن بیە ڕوژ ؟
چ ڕوبارە ئەز کەتیمێ
هندە خوش و هندە یابوش ؟
چ ئەڤینە بویە سروش ؟
چ سروشە د دلێ مندا
بوی نڤێژو هندە بسوژ ؟

× ● ×

بەلێ شرین
باش دزانم
توی سروشا بوویە نڤێژ
تە ئەز کرم مروڤەکێ
هووێ پر بێژ
تەنڤیسان نیشامدا
تە فێرکرم
چەوا بگریم
چەوا بکەنم
چەوا بێم و چەوا بچم
چەند ببینم
گوتنەك و پەیڤەکا جان
بڤەهینم
بکەم هوزان
بکەم ڕستك
دگەر دەنا تەدا بینم
بکەم گولەك بوو گولا خوو
هێدی هێدی
داخێت دلی پێ بڕەڤینم
بهەڕشینم .

پیکیت ـ پاشماوە

دەڵێن بەشێکی گفتوگۆی نێوان (فلادیمیر) و (ئەستراگۆن) بریتییە لە تۆمار کردنی ئەو دەمەتەقێیانەی لەنێوان پیکێت و سوزاندا رووی داوە . خۆ هەندێ کەس کە لە نزیکەوە ئەم نووسەرانە دەناسن ، دەڵێن ئەو شانۆگەرییە پەنجە نوما کردنی سەر رەوتە دوورو درێژ ئاوارەیە کە پیکێت و سوزان لە تشرینی دووەمی (١٩٤٢)دا بۆ (رۆسیللون) بە جووتە کردویانە ، لەو کاتەی کە لەژێر بەزەیی (رێکوت) دا ماونەتەوە لەکاتی ئەو گەشتەیان کە بەنێو شاخەکانی فەرەنسای باشووری بەبەفر داپۆشراوودا رۆیشتوون لەناو ئەو ساردییە توشەدا بە جووتە لە نێوان بێزار بوون و هیوا ماونەتەوە لە چاوەڕوانی چارەنووس وکوتاییەکەیاندا .

بڕگەیەکی (لە چاوەڕوانی گۆدۆ)دا ، فلادیمیر) بۆ (ئەستراگۆن) دەدوێت وەدەڵێ :

ـ فلادیمیر ، لێم نزیک بەرەوە تا بتوانم لە هەمێزت بگرم .

ـ ئەستراگۆن : دەستم ـ فلادیمیری باشە دەتەوێ وازت لێبهێنم .

ـ ئەستراگۆن) دەستم لێمەدە .

لێ مەدە .. ! پرسیارم لێ مەکە ! قسەم لەگەڵدا مەکە لەتەکما بمێنەرەوە .

لەیەکەم شەوی پیشان دانی شانۆ گەرییەکە لەسەر شانۆی (بابیلۆن) ی بچووك لە پاریس ، لە ساڵی (١٩٥٣)دا ، شانۆیەکە جمەی دەهات لەبینەران ، چەندان ریزی تریش بەدرێژی بەرامبەر بەشانۆیەکەوە ستابوون لەچاوەڕوانی برینی بلیتی چوونە ژوورەوە . دەنگ وباس وا بڵاو بووەوە کە ئەم شانۆگەرییە ئەزموون وتاقیمانەیەکی تازەیە وپێویستە ببینرێ . لەگەڵ پیشان دانی شانۆگەرییەکە (پیکیت) بەجارێ ناوبانگی تەقییەوە ، ئەو کاتەش تەمەنی چل و حەوت ساڵ بوو . ئەو رەخنەگرانەی لەکاتی خۆیدا هێرشیان بردبووە سەری ، لەو ساکەوە ئیتر بوونە پاڵپشتی ئەوو لەریزی ئەودا وەستان .

سەرکەوتنی (لە چاوەڕوانی گۆدۆ)دا ولە دواییش سەرکەوتنی(کۆتایی یارییەکە) (پیکیت) ی ناچار کرد شێوەی ژیانە ساکارەکەی خۆی بگۆڕێت بە ژیانی خوا پەرستێکی تەنیا . کەئەو ژیانە نهێنییە ببووە هۆی راکێشانی کەسانی تر بۆ لای (پیکیت) دوای سەرکەوتنە کت وپڕەکەی ، هاوڕێکانی چێژێکی زۆریان لەوە وەرگرت کە زۆران کێزیان دەبینی دەور وخولی نووسەری بەناوبانگیان داوەو دەیانبینی چۆن لە هەوڵ و تەقەلای بەردەوامە ئەوان لە خۆی دوور بخاتەوە ، بەڵام دوور خستنەوەیەکی هێمنانە وبەنەزاکەتانە . هەر لەو قۆناغەدا (سوزان) هەستی بەبێزاری کرد ، بە هۆی ئەو گۆڕانەی بەسەر کەسایەتی (پیکیت) داهات . (پیکیت) لێرەوە پشتی بە خۆی بەستو بووە سەرچاوەی ژیانی . بگرە وەکو جاران پێویستی پێی نەبوو ، بەلای خۆیەوە رۆڵی جارانی کەم بووە . ئەو هۆیە نەبوو بۆ ئەوەی لە جیاتی خۆی لەگەڵ کەسانی تردا قسە بکات . یان هیچ نەبێ شانۆگەر بیەکانی بۆ پاکنووس بکات . لەگەڵ

ڕووخانی پەیوەندییەکە کۆنەکەیان ، لە ساڵی (١٩٦١) بە شێوەیەکی رەسمی مارەبڕی کردو لەنێو کۆمەڵدا پەیوەندییەکەی خستە بارێکی شەرعییەوە تا هەتابێ پێداویستی دارایشی بۆ مسۆگەر کرد .

(سوزان) نەیتوانی بگەڕێتەوە ئەو شوێنە بنەڕەتییەی جارانی ژیانی پیکیت . هەستی بە نائومێدی دەکرد . بۆیە بەتەواوی پشتی تێکردو چیتر پشتی پێ نەبەست . بەرەبەرە هەریەکەیان لەوی کەیان دوور کەوتنەوە . نەك هەر ئەوە تا لە گەشەت گوزارەکانیشیاندا بۆ دەرەوە لەگەڵ نەدەچوو . لەو کاتانەی (پیکیت) لە پاریسدا دەژیا خۆی لەنێوان دیوارەکانی ژووری نووسینگەی کتێبخانەی گەرماو بەند کردبوو . باقی هەموو بەشەکانی تری خانووەکەی بۆ ئەو جێ هێشتبوو . ئەو هاوڕێیانەی لەماڵەوە جار ناجارێك سەریان دەدا ، زۆر لەوە بێ تاقەت دەبوون کە دەیانبینی پەیوەندی نێوانیان گەیشتۆتە ئەوەی بەتەلەفۆن لەگەڵ یەکتر قسە بکەن . لەگەڵ هەموو دوو بەرەکییەکی نێوانیان ، لە تشرینی یەکەمی ساڵی (١٩٦٩)دا (سوزان) جارێکی تر لەتەك (پیکیت)دا دەرکەوتەوە ، لەو کاتەی خەڵاتی نۆبلی ئەدەبییان پێدا . دووای وەرگرتنی خەڵاتەکە بەیەکەوە بۆ حەسانەوە بۆ (تونس) سەفەریان کرد ، بۆ ئەوەی لەرۆژنامە نووسەکان دوور بکەونەوە .

دەڵێن (سوزان) لەوکاتەی هەواڵی بەخشینی خەڵاتی (نۆبل)یان بەتەلەفۆن پێ ڕاگەیاند ، بەدەنگێکی بەرز هاواری کرد : (ئەی لەو کارەساتە گەورەیە) !

چونکە چاك دەیزانی ئەو ژیانە تایبەتییەی کەپێویستە (پیکیت)ی تێدا بژیت توشی شێلو بوون دەبێ‌و زیاتر خەڵك خۆیان لەژیانی هەڵدەقورتێنن . (پیکیت تا ئێستاش عیشقی ژیانی تەنیایی وگۆشە گیری‌و نووسینی لەدڵدایە . بەردەوام ڕایگەیاندووە کەژیانی (پەستی)یە وهیچ خۆشییەکی تێدا نییە . نووسین تاقە چێژێکە ، هیچ شتێ ـ بەهیچ جۆرێ ـ لەسەرووی ئەوەوە نییەو جێگەی ناگرێتەوە ..!

هەڵبژاردە ـ پاشماوە

× لە ژووروی رۆژهەڵاتی سیبیرباو لای هیندیبە سوورەکانی ئەمریکاو لە وڵاتی مەکسیك‌و هەندێ لە تیرە بەرازیلیەکاندا کە پیاو بۆی هەیە چەند ژنێك بهێنێ ، ئەگەر بیەوێ بهێنێ ئەبێ بۆ ماوەی ساڵێکی رەبەق لای باوکی کچەکە ئیش بکات ، کەواتە ئەتوانێ لای چەند کەسێك کار بکات‌و چەند ژنێك بۆ خۆی بهێنێ ..

لە چاوەڕوانی ـ پاشماوە

تەوانەکە دەخولێنەوەو .. باسی پێکدا هەڵپژانەکانی ئێرانییەکان لە نێوان خۆیاندا لە پاتەختی فەرەنسادا دەگێرێتەوە .

تەوانەکە خولاوەوەو رووی بەکەمی تەواو بووو راوەستا . بەکێکیان هاتە قسەو گوتی .. دووەمین رووی ببیستین .. یەکێکی تر وەڵامی دایەوە .. ئێمە چاوەڕوانی رەجائی دەکەین لە پاتەختی بەناهێنانی هونەریدا .

شارەوانی ـ پاشماوە

× بەڵێ پرۆژەی تریشمان هەیەو، ئەوانیش لەسەر پلانی پێگەیاندنی نەتەوابەتین‌و هەر پرۆژەی لەم شێوانەن‌و هەر پرۆژەی لەم شێوانەن‌و بایی زۆرتر لە ٥ ملیۆن دینار ئەبن‌و زۆریان ئێستیان لێ ئەکرێ‌و هەشیانە تازە دراوون بە قۆنتەرات‌و هەشیانە خۆمان بەرێگای ئامانەت‌و جێ‌بەجێ کردنی ڕاستەوخۆ تەواویان ئەکەین‌و هەندێ خانوشمان هەیە بۆ فەرمانبەران‌و کرێکاران.

● کاك رەفیق ئەی شەقامی دائیری (الشـارع الدائري) گەشتە کوێ ؟

× ئەویش بایی نزیکەی ١٧ ملیۆن دینارەو بەرێوەبەرایەتی رێگاوبانی سلێمانی جێ‌بەجێی ئەکات‌و زۆری لێ تەواو بووەو بریتییە لە جادەیەکی دائیری بەدەوری شارەکەدا بەپانتایی ٦٠ م و دەورو پشتی بە دارو درەخت‌و گازینۆی سیاحی ئەرازێنینەوەو بخوا یاریێ رواڵەتی خۆشی‌و سەیرانگای ئەکەین بە بەرداو ئەبکەنە خۆشترین شوێن بۆ گەران‌و رابواردن‌و پیاسەی ئێواران.

● کاك رەفیق گوایە شارەوانی سەرچنار نامێنێ‌و کاروباریان ئەدرێتە دەست دەست شارەوانی ئێوە ؟ ئەم مەسەلەیە چۆنە ؟

× بەڵێ شارەوانی سەرچنار بەگوێرەی بڕیارێکی تایبەتی نەماو کاروباریان هاتە سەر کاروباری شارەوانی سلێمانی‌و لەم ماوەیەدا لیژنەیەك پێك دێت بۆ گواستنەوەی کەلوپەل‌و بەشێکی تایبەتی ئەهێڵینەوە بۆ هەڵسورانی هەندێ کاروبارو راستەوخۆ خۆمان سەرپەرشتیان ئەکەین‌و واش بە تەماین هەوڵێکی باش بدەین بۆ جوان کردن‌و رێکخستنی سەرچنار بەباشترین شێوە کە خەڵکی تیا بحەسێنەوەو سەیرانی تیا بکەن .

● کاك رەفیق زۆر جار لە ناو شارو سەرشەقام‌و کۆڵانەکاندا وولاغو حەیوانات بڵاو ئەبنەوە ، ئێوە چارتان چیە بۆ ئەم مەسەلەیە ؟.

× زۆرمان هەوڵ داوەو خاوەنەکانیانمان ئاگادار کردووە کە ئاژەڵ‌و ماڵاتیان بەرەڵلای سەرشەقامەکان نەکەن کەچی فائیدەی نیە، لە بەرئەوە لێرنەیە پێك‌هاتووەو هەرچی وولاغو ئاژەڵێك لەسەر شەقام‌و کۆڵانەکاندا بگرین ڕاستەوخۆ ئەیخەینە ئۆتومبێل‌و ئەیبەینە شارێکی ترو ئەیان فرۆشین‌و پارەکەشی ئەدەین بە خەزێنەی دەوڵەت ، جا داواکارین خاوەنەکانیان ئاگاداریان بن‌و ئێمەش توشی گێچەڵ‌و گیرەو کێشە نەکەن‌و خۆشیان زیانیان لێ نەکەوێ‌و شارەکەشمان پاکو خاوێن ئەبێ‌و جێگای رەخنەگرتن نابین .

● کاك رەفیق دووا ووشەت بۆ هاوڵاتیان چییە؟.

× ئێشوکاری ئێمە رێکخستن‌و پاکو خاوێنی شارەکەیەو خزمەت کردنی خەڵکیە ، داواکارین بارمەتیمان بدەن‌و ئاگایان لە پاکو خاوێنی شارەکە بێ‌و، تەنگوچەڵەمەمان بۆ دروست نەکەن‌و هەموومان مەبەستمان سوودی گشتی‌و پاکوخاوێنی شارەکە بێ‌و سوپاس .

پەندو .. ـ پاشماوە

سورمەی نابڕێ لە چاوان »«٨» لەگەڵ ئەم لێکچوونانەش نابێ ئەوە لە یاد کەین کە جیاوازی یەکی ئاشکرا لە نێوان واتاو جەوهەری هەردووکیان بەدی دەکرێ . هەڵبەتە جوێ ـکردنەوەی ئەم دوو بەشەش . . لەسەر حسێبن هیچ شتاقیان نیەو رووی بە هاونرخی هیچ کامێکشیان دانا رووشێنێ .. بگرە لە خزمەتی هەردووکیشیان دەبێ .

ئاشکرایە کە ئەگەر چی پەندیش تا ئێستە نەخراوەتە نێو بازنەی یاساو پێناسەیەك ، بەڵام وەك بەشێك لە بەشەکانی فۆلکلۆر ناسنامەی خۆی هەیەو بە چەند خاسیەت‌و سیمایەك دەناسرێتەوەو . جوێ دەکرێتەوە :

● پێش هەموویان ئەو قووڵی‌و دووری‌ە واتاییەی لە پەند هەیە ، کە دەتوانین هەر پەندێك لە لایەنی ئابووری‌و کۆمەڵایەتی‌و ئاکاری‌و سایکلۆجیەوە مانای لێ‌هەڵبگۆزین‌و لێی بتۆژینەوە، کە ئەم سیفەتەش تەنێ لە پەند هەیەو ئیدیۆم لێی بێ بەشە ، ئەگەر وردتر لێی ورد ببینەوە دەبینین هەموو رستەکە ماناکەی ناهێنێ ، بۆ نموونە دەگوترێ :

« بەخت ساڵێ جارەك لە دەرکەی پیاوی دەدا،ئەویش لەوێ نیە » کە ئەمە پێویست ناکا وا درێژ بکرێتەوەو هێندە بەسە کە بگوترێ: (بێ‌بەختە)

● ئیدیۆم بە پێچەوانەی پەندەوە ، هەرکە وەرگێڕرایە سەر زمانێکی بێگانە مانا ڕاستەقینەکەی خۆی هەڵدەبزرکێ‌و بە سانایی لێی تێناگەن ، هەروا ئیدیۆمی زمانێکی دیکەش کە بۆ سەر زمانی ئێمە وەردەگێڕرێ حاڵی هەر وایە . بەمەش دەردەکەوێ کە ئیدیۆم دیاردەیەکە ، یان بەشێکە تایبەت بە زمانەوە زیاتر ، نە وەکو بە هۆش‌و ئەقڵ‌و ئەزموونەوە .

● پەند زیاتر مۆرکێکی فێرکردنی ـ تعلیمی بەسەردا زاڵە ، وەك :

« با ئاو بتبا لە پردی نامەرد مەپەڕەوە » ، هەرچی ئەویانە هیچ یەکێکیان ئەو مۆرکە تایبەتییەی پەندیان نیە . تەنانەت هەندێك جار واتایان هێند تەسك دەبێتەوە تەنێ وەکو « لەوچوو »یەك دەمێننەوە ، بۆ نموونە :

« ئەڵێی سەگی بێ‌سووتاوە » کە ئەمەش زۆر دوورە لەو زانین‌و بەخشش‌و دنیا دیدەیی‌یەی نێو پەند .

● هەر پەندێك ئەگەر بە تەنهاو بێ‌هیچ بۆ نەبەکیشە دوای بۆنەیەك دەگوترێ‌و مەبەستێك رەوان‌و جوان دەکا . واتە ئەگەر بە تەنها لەسەر لاپەرەیەك بنووسرێتەوە ، یان لە شوێنێك ـ بێ هیچ بۆنەیەك ـ بگوترێتەوە ، ماناو کاریگەریەکی وا هی نابێت .

لە دیماهیدا گەرەکە بگوترێ :

کاری جوێ کردنەوەکە ئەگەر لە ڕوانگەیەکی زانستییەوە بە ئەنجام بدرێ ، ئیدیۆم وەك بەشێکی مۆرفۆلۆژی زیاد لە پێویست پێزو رووی جوانکاری‌و رەوانبێژی هەیە . وەك چۆن ڕوخسارو مۆرکی رەسەن‌و تایبەتێتیی زمانەکەمان بۆ روون دەکاتەوە . واش نیشانەی پێشکەوتن‌و پەرەسەندنی زمانەکەمانە با .. سیماو چمکە ڕەسەنەکەی

نەشێونرێ . کە ئەمەش دەکەوێتە سەر شانی پسپۆڕانی فرێزیۆلۆژی‌و زمانەوانان . وە ئەوەی من لێرەدا ئیشارەتم بۆ کردووە چەند روونکردنەوەو تێبینییەك بووو هیچی تر .

سەرچاوەو پەراوێزەکان :

«١» : کەریم شارەزا ، پەندی پێشینان لە شیعری کوردی ، ل٤٥ .

«٢» : عومەر شێخەڵلا دەشتەکی ، پەندی کوردی، ل ٢٧ .

«٣» : عیزەدین مستەفا ڕەسوول . لێکۆلینەوەی کوردی ، ل ١١٠ .

«٤» : خاڵ ، ل ٨٥ .

«٥» : بۆ زێتر شارەزایی بڕوانە کتێبی « وشەی زمانی کوردی » ، د. ئەوڕحمانی حاجی مارف ل ٥٦ ـ ٥٧ .

«٦» : ئەوڕەحمانی حاجی مارف ، وشەی زمانی کوردی ، ل ٥٨ .

«٧» : عومەر دەشتەکی، پەندی کوردی ، ل٣٩ .

«٨» : د. عیزەدین مستەفا ڕەسول . لێکولینەوە لە ئەدەبی کوردی . ل١٠٤ .

شاعیرو ـ پاشماوە

تایبەتیم ناسیبۆ کورەکەی روح سوك و دەم بەخەندە و بەدەرەوە دوٚر لە خەم هەر چەندە خەم هەمی گیانی گرتبوە .. لە تالترین ماوەکانی ژیانیدا لێوەکانی پر لە گورنژین بون .

هەمیشە دلی پر هیڤی و ئومێد بۆ ... بۆ خەلك بو پادەرەکانی .. بەلام لە ئاخوتنەکانی وا دیاربو کە هەستی ئەوەی دەکرد دەمرێ ... نامێنێ تا ئەو هەمو هیڤی ئومیدی دلی بگەهنە ئەنجام ... حەز لە شیعر و ئاوازی پر خەم دەکرد ... خوی تێدا دەدیتەوە .. . زور حەزی لە شیعری من ... « ئەز و شەڤ » .. دەکرد ... لە بەر ئەوە و لە یادی جوانەمەرگی ئەودا .

ئەو شیعرە دەنوسمەوە دوبارە : ـ

« ئەز و شەڤ »

ئەز هەر شەقم ... هەر ئەزم
دگەل خەما هێڤێن ئەزم
بۆ رەشیێ ... بو تاریێ
رەنگ هەر ئەزم
سپێدەیا ل من دویر کەتی
روناهیا ل من بەرزە بی ل نك خەلکی ... دەنگی گورگە
با و باروڤە ... تاریا شەڤا...
هەمی ئەزم
« ل بهارا ژینێ پائیز ئەزم
هەژی
روندکا یێ بیمە ئەز
ئەز بیمە شەڤ
دگەل تاریێ مایمە ب هەڤ
حالێ منە
هەر حەڤ و حەڤ
نزا گەنگی سپێدە و ئەلند
(٣)... دێ هێنەدەر
تا وەك خەلکی ... ببینم ئەز
جارەکا دی نەبێژم ئەز
ئەز هەر شەڤم ... شەڤم هەر ئەز

١ ـ ل هیڤیا تەمە : بلاوبوتەوە لە ژمارەی «٥٥» گوڤاری روژی کوردستان .

٢ ـ ئەز و شەڤ : بلاوبوتەوە لە روژنامەی هاوکاریدا .

٣ ـ ئەلند : شەفەق

لەدەرەوەی سنوور ـ پاشماوە

لە ناودراستی شەقامەکانی ڤلنسیا لە نێوان گۆرانی‌بە ئیسپانی ـ کاندا ناوی ئەو جەژنە (فایاس)م بە بیردا هات کەوا جەژنەکەی بەناوەوە نراوە بە خۆم‌وت ئایا ئەم کەسەی کەوا ئەم جەژنەی بەناوەوە نراوە بڵێی کورد نەبێ کەوا کابرا لەدەست زولمی عوسمانی رۆژهەڵاتەوە بە ئەورووپادا خۆی گەیاندبێتە ئیسپانیاو هەموو ساڵێ یادی جەژنە پیرۆزەکەی خۆی (جەژنی نەورۆز)ی کردبێتەوەو ئەوانیش چاویان لێ کردبێ .. هەروەها بە خۆشموت بڵێی وشەی « فایاس » لە ناوی کابراوە « هەیاس » وەرنەگیرا بێ .

ئەمەش هەموو جۆرە بیر کردنەوەیەك بوو لەو جەژنەی کەوا زۆر نزیکە لە جەژنی نەورۆزو ئەو کابرایەش کەوا ئەم جەژنەی لەوێ داهێناوە لە رۆژ هەڵاتەوە رۆشتووە .

راپۆرتێك ـ پاشماوە

هەموومان دەزانین کە وڵاتەکەمان بە بارو دۆخێکی تایبەتیدا تێدەپەڕێ ، بە هۆی جەنگی رەوامانەوە دژی هێرشی رژێمی فارسی بەکرێ‌گیراو بۆ سەر وڵاتەکەمان رهەروەها بە هۆی دەستدرێژی‌یەکانی زاینی دوژمن بۆ سەر بنکە ئۆتۆمی‌یەکەمان ، ئەمانە هەموو وامان لێ دەکەن کە زیاتر بجولێین‌و هەوڵی باش بدەین بۆ زیادکردنی ئاستی بەرهەم‌و ، بە ئەوپەڕی دڵسۆزی‌و هۆشیاری‌یەوە ، راسپاردەو فەرمانەکانی حیزب‌و شۆڕش جێ‌بەجێ بکەین .

● کۆڕێکی فراوان لە بارەگای یەکێتی ناوخۆیی نەقابەکانی کرێکاران سازدرا بە ئامادەبوونی بەرێزان قائیمقامی مەڵبەندو جێگری سەرۆکی یەکێتی‌و سکرتێری رۆشنبیری‌و راگەیاندن لە یەکێتی‌و جێگری بەرێوەبەری نەهێشتنی نەخوێندەواری لە پارێزگاکەدا .

ئەوی شایانی باسیشە هەر یەك لە بەرێزانە باسی لایەنێکی سوود بەخشی کاروانی نەهێشتنی نەخوێندەواری‌و ئەو قۆناخە گەورانەی پێیدا رۆیشتوە کرد ، هەروەها باسی دەوری نەقابەکان‌و رێکخراوە میللی‌یەکانیان کرد لە نمایشی سەرکەوتندا کە هەڤاڵی تێکۆشەر کاك صدام حسین رابەری دەکات .

کورتە هەواڵ ـ پاشماوە

شتومەك‌و کەل‌و پەلانە کردووە کە ئۆرۆزدی‌باك دەیانفرۆشێت بەسەر خێزانی شەهیدانی قادسیەی صدامدا لە هەولێر .

● یەکێتی ناوچەیی نیقابەکانی کرێکاران لقی هەولێر پرۆگرامێکی بەبۆنەی تێپەربوونی ساڵێك بەسەر دەستپێ کردنی جەنگی قادسیەی صدامدا داناوە بۆ کوربەستنی هوشیارکردنەوە سەبارەت مەوداکانی جەنگ‌و ناوەرۆکەکانی‌و رۆڵی کرێکاران لە پتەوکردنی سەرکەوتنەکانی‌داو رێزلێنانی خێزانی شەهیدان‌و ئەو کرێکارانەی کە بەشداری جەنگی سەربەرزی‌و شکۆمەندی‌یان کردووە سەرەرای پێکهێنانی میهرەجانی ئەدەبی‌و وەرزشی .

هاوڕێ ابراهیم ـ پاشماوە

مێژووییانەی دژ بە نەتەوەی عەرەب‌و رێڕەوەکەی .

ئەمەو لە ئاهەنگی سوێند خواردنەکەدا هاوڕێ جعفر قاسم حمودی ئەندامی سەرکردایەتی هەرێم ئەمینداری نهێنیی بوون .

نووسینگەی رێکخستنی حزب لە ناوەڕاست‌و ژمارەیەك لە هاوڕێیان ئەندامانی نووسینگەی سوپای‌و نووسینگەی رێکخستنی ناوەڕاست‌و سەرکردایەتی لقی حزب لەدیالە ئامادە

بروسکەی ـ پاشماوە

دەیەوێ بەڵێ لە شاهانشای تیاچوو خراپترو دڕندانەتر سواری ملی گەلانی ئێران بێت ..

لە هەموو ئەمانەش گرنگتر ئەو ڕاستیانە بوو کە (بەنی سەدری) سەرۆك کۆماری ڕاکردوو . مەسعود رەجەوی . رەهبەری موجاهدینی خەلق . دەربان بری‌و بەبێ چەندو چوون وتیان : خومەینی‌و مەلاکان شەڕیان بە عیراق فرۆشت‌و . ئەوان شەڕیان دەست پێ‌کردو . هەر ئەوانیشن ناهێڵن شەڕ ڕاوەستێ ...

پاش دەرکەوتنی ئەم هەموو ڕاستیانە . دوژمنانی عیراقی سەربڵندو نەبەرد . ناحەزانی پێشکەوتنی کوردو عەرەب دەبێ فوو بە چ زوڕنایەکی تردا بکەن . ؟

بیستو ـ پاشماوە

دەیان وت ئەوەی لە یادمان بێت لە ساڵی ١٩٥٤وە ئەو پیاوە کە ناوی (قالەی تاماس)ە خزاوەتە ئەشکەوتێکەوە بە نێوی (کەورگە زەرد)ەوە لە قەد پاڵی کەژی (سێبر) ... لە ڕاستیدا هەندێکیان بە خەڵەفاو ناویان دەبردو هەندێکیشیان بە پێچەوانەوە ... ئەم وردە باسەی قالە تاماس بەرەو مەڵبەندەکەی ڕاکێشاین کە بریتی‌یە لە دوو هەوار یەکێکیان کەورکی ناوبراوَ کە دەکەوێتە لوتکەی کەژەکەو کردویەتی بە جێگای زستانی‌و ئەویشیان کانی‌و ئاوێك کە دەکەوێتە دامێنی هەمان چیای ناوبراوە بۆ وەرزی هاوین‌و برێك لە کۆتایی بەهارو سەرەتای پایز . . .

دوای نزیکەی سەعات‌و رێ‌کردن بە ماندونەبوونێکی قالەی تاماس پشومان داو ئەویش باسی ئێستای خۆی بەم شێوەیە کرد :

هاوینان دێمە سەر ئەم کانی‌و ئاوە شەوو رۆژ پێکەوە دەبەستم .. پایزانیش دەکەومە داربڕین چونکە زستان زۆردارو بەفر ڕێگا دەبەستێت‌و منیش ناچار دەخزێمە ئەو کەورگەوە... هەتا بڵێی دژوارە . .. پەژارە سەری لێداوم. .. سەرەتای ژیانیشم لە گوندی وا زۆڵ لە ساڵی ١٩١٦ دەست پێدەکات ... ئێستاش ڕۆژگار قینی لێ هەڵگرتووم‌و بەم دەردەدانەم بردووم ... ڕوی ئاوەدانیم نەماوە ... جار جار ناسیاو سوکە خواردنم بۆ دەهێننە سەر ئەم کانی‌و ئاوە ... برێ جاریش ڕاوچی‌یەکان هەر بەشم ئەدەن ... هاتومەتە ئێرە شارم نەدیوەو نازانم چی بەسەردا هاتووە.؟

لە ڕاستیدا ئەو ئەم رستە بروسکاوانەی پێکەوە دەلکاند من بیرم لە شێوەی پرسیارێك دەکردەوە کە هەستی بریندار نەکەم‌و پێمان بڵێ چۆن وای بەسەر هاتووە ؟ هەر چۆنێ بێت بۆم دەرکاندو ئەویش لە بەسەرکردنەوەیدا دوو تاڵی ئاڵۆزکاری بەدەستمەوە ئەدا :

یەکێکیان مردنی کوڕە یەك دوو ساڵانەکەیی‌و ئەوی تریان سوێندخواردنێکی گەورە کە لە دوایدا بۆی دەرکەوتوە بە ناهەق سوێندی خواردوە ، بەڵام هەرخۆیشی دەبوت پرسی مامۆستا (مەلا)م کردووەو پێی وتوم ئەو سوێنەت ناکەوێ چونکە لە دڵێکی پاكو بێ‌ئاگاوە بروە ، بەڵام بڕوا ناکەم چونکە ناهەقی ئەو سوێنە وا منی دەربەدەر کردووەو رزگاربونیشم نیتر مەحاڵە ....

لێرە بە دواوە من بیرم لە ئەنجامی ژیانی قالە دەکردەوە

... هەر ئەوەشە شەوێك دەمرێ‌و لەوانەیە دوای (١٠ ـ ١٢) رۆژ پێی بزانرێت ، کە ئاشکراشە دەبێ لەوانەیە قەل‌و داڵ‌و جرو جانەوەر لاشەکەی ونجڕ کردبێت ... چاری ئەمەش بە بۆچونی ئێمە وەك دەڵێ حاڵ لە دوو فەقەرە بەدەر نی‌یە : ئەوەتا یان کەس‌و کارەکەی هەوڵی ڕاهێنانی بدەنەوە ئەویش بەسەردانی پەیتا پەیتاو دڵنەوایی کردنی‌و ئینجا هەوڵی گلخواردنەوەی لە گوندەکەی خۆیدا ... یان ئەوەتا لە شاری سلێمانی‌دا وەك شارەکانی تری وڵات مەڵبەندی چاودێری‌کردنی پیرو پەك‌کەوتەکان هەبە بخرێتە ئەوێوە ، چونکە ئەوانەشی کە لەو مەڵبەندەدا دەژین زوربەیان ئەگەر لە قالە خوارتر نەبن ژوورتر نین ... جا بڵێی لە کۆتایی ژیانی ئەم مرۆڤەدا سەردتایەکی نوێی بۆ بدۆزرێتەوە ؟

دروستکردنی ـ پاشماوە

دوو ملیۆن‌و ١٥٠ هەزار دیناریان تێ‌دەچێت .

شایانی باسیشە کە ئەمانەتی گشتی‌ی بەڕێوەبردنی ئەوقاف‌و کاروباری ئاینی لە ناوچەی ئۆتۆنۆمی سێ ملیۆن دیناری بۆ چاککردنەوەی ژمارەیەك مزگەوتی ناوچەکە تەرخان کردبوو .

لەمەڵبەندەکانی ـ پاشماوە

دەبێت بۆ ماوەی دوو ساڵیش لە دامودەزگاکانی دەوڵەتدا بمێنێت.. دەورەکە تەنیا یەك مانگ بەردەوام دەبێت‌و لە دوایشدا ـ ئیجازەی ـ عمرمی ـ پێ‌ی دەدرێت .. لەماوەی مەشق کردنیشدا (٥٤) دیناری دەدرێتێ‌و لە دوای دامەزراندنیش (٧٥) دینار بێجگە لە پارەی ژن‌و منداڵەکانی‌و موخەسەساتی تری شوفێری کە بە پێی جۆری ئۆتومبیلەکە دەگۆردرێت .

ئەم هەنگاوەی مەکتەبی یەکەم جێگری سەرەك وەزیران ، هەنگاوێکی پیرۆزە بۆ دابین‌کردنی شوفێری عیراقی، بۆ هەموو پێویستی‌یەکی نەخشەی پەرەپێدانی نەتەوەیی‌و پێشخستنی ژیانی گوزەرانی خەڵك بە هەموو توێژاڵەکانیەوەو رزگاربونەوەیشە لە چەرمەسەری ئەو شەش مانگەی کە بە دوای دەورەی ـ مرور ـ دەگەرێت بۆ وەرگرتنی ئیجازەو ئەرکەکیش ئەوەندە گران نی‌یە بەڵکو تەنیا بریتی‌یە لەوەی کە سەرێکی دایەرەی (مرور) بدەیت‌و ئیستمارەی ـ عمومی ـ وەربگریت‌و لەگەڵ دوو وێنە بدەیتە مەڵبەندەکەو خۆت لەوێدا ناونووس بکەیت .

دەمەتەقێیەك لەگەڵ.. جوتیارێکی گوندی حوجراند

● کە چووینە دۆڵی (حوجران)ەوە شنەیەکی فێنك هەڵیکرد ، شنەیەکی کەللە تەزێنی ئەوتۆ ، کە بە جارێ گەرماو گڕەی هاوینی لە بیر بردینەوە .

لە ناو ڕەزو دارستانی چڕی ئەسپیندارو چناردا ، ماڵەکانی گوندی حوجران دەرکەوتن ... لە نزیك (دێ)وە خەرمانێك هەڵدرابوەوەو جەنجەڕێك کە دوو منداڵی بە سەرەوە بوو خەرمانی گەنمەکەی دەکوتا ... لەو لاشەوە چەند گونیەیەکی پڕ لە بەرهەمی ساڵ دانرابوون دوو سێ جوتیار خەریکی دوورینەوەی دەمەکانیان بوون .

لامان دایە لایانو چووینە لای یەکێکیانەوە کە لە هەموویان کامڵ تر دیار بوو ..

● خاڵەگیان خوا قەوەتتان با ...بەرهەمی کشتوکاڵی ئێوە لەم گوندەدا بە زۆری چیە ؟

- بەرهەمی جوتیارانی ئەم گوندە زیاتر گەنمەو جۆیەو ، هەروەها ڕەزیشمان هەیەو ، باخی هەندێ میوەهاتیشمان هەیە ..

● ئایا ئەم گوندە قوتابخانەی سەرەتایی منداڵانی تێدا هەیە ؟

- بەڵێ ، قوتابخانەیەکی سەرەتایی منداڵانی کوڕو کچی تێدا هەیە ..

● ئەی قوتابخانەی نەهێشتنی نەخوێندەواری ؟

- ئەویشمان هەیە ، جگە لە پیاوان ، ژنانیشمان دەچنە ئەو قوتابخانەیە . .

● هیچ فێربوون ؟

- باشە ، باشە ، قەڵەمێکیان پەیدا کردوە ، خراپ نیە نە ..

● باشە ، گوندەکەتان ئێستا پێویستی بەچی هەیە؟

کاکی جوتیار ئاوڕێکی لە ماڵەکان دایەوەو وتی :

- ئەوی ڕاستی بێ ، پێویستیمان بە مەکینەی ئاو پاککەرەوە هەیەو ، ئەگەر تیمارخانەیەکیشمان بۆ بکرێتەوە ، ئەوا ڕێگای چوونە خەستەخانەکەی (کۆڕێ)مان بۆ کورت دەبێتەوە .. خۆزگایە تا ناو گوند ڕێگای ئۆتۆمۆبیلیان بۆ قیرتاو دەکردین .

● خاڵەگیان بێزەحمەت ناوت چیە ؟

- ناوم .. قادر چەتۆیە .

● سوپاس

ع.ت

نووسینگەی هەولێر

بیست و شەش ساڵی ژیانی تەنیایی لە ئەشکەوتێکدا

فریا عبدالله حسین نوسینگەی سلێمانی

یەکێك لەو فیلمانەی کە لە ساڵانی شەستەکاندا لە سلێمانی پیشان دراو بۆخۆی یەکێك بووە لەو بەرهەمە هونەرییانەی کاتی خۆی خەڵاتی فیستڤالی (کان)ی پێ بەخشراوە نائاسایی یەکەشی لەوەدا بوو

کە پاڵەوانەکەی بۆ ماوەی (٢٥) ساڵ بەتەنها لە ناو کەژو کێودا دەژیاو هیچ ئاگاداری هەڵسو کەوتی کەوتی ناوشارو لادێکان نەبوو ، بەڵام لە کۆتاییدا کە ڕێی دەکەوێتە شار هەرچەندە لە سەرەتاوە توشی چەند کوسپو تەگەرەیەك دەبێ کە نەیدەتوانی نە بە شێت وە نە بە ژیر خۆی بسلەمێنێت ، بەڵام وردە وردە ڕا دێتو وەك هەموو مرۆڤێکی ئاسایی تر فێری هەموو هەڵسو کەوتو ڕەوشتێك دەبێت..

ئەوەی پەیوەندی بەم پێشەکییەوە هەبێت لەم ڕۆژانەدا بە سەردان ڕێمان کەوتە گوندی (ئەحمەد برنە)و بەسەرهاتی پیاوێکی کوردیان لە شێوەی ناوبراودا بۆ گێڕامەوە ... لاوەکانیان دەیان وت بۆ (١٥ – ١٦) ساڵ دەچێ ئاگاداری ئەو بەسەرهاتە بن ... بەڵام هەندێ لە بەتەمەنەکانیان

بڕوانە ل : ٧

شیعر بۆ منداڵان

دایك

سۆزی دایك بە تینە
خۆشەویستیو ئەوینە
بۆ کۆرپە نازدارەکەی
چرای سەر ڕووی زەمینە

●

کۆرپە لە ئامێز دەگرێت
شەوو ڕۆژ تێشکی دەگرێت
بە سنگێکی فراوان
تاڵیو ترشی هەڵدەگرێت

●

لە لای دایك وا باوە
لە دڵیدا نووسراوە
کۆرپە مایەی ژیانە
ڕووناکیی هەردوو چاوە

●

خوا نەکردان، بە ڕێکەوت
ئەگەر هاتوو نەخۆش کەوت
یاخود ڕۆژێك دیار نەبوو
یان لە شتێك بێ‌ی هەڵکەوت

●

لە ئەزمەتدا ناسرەوێت
کزەی لە جەرگ هەڵدەسێت
تاکوو بزەی سەر لێوی،
کۆرپەی بۆ دەردەکەوێت!

● مکرم رشید تاڵەبانی ●

چیرۆکی منالان

چەمو ماسی

- کە هاوین هات .. چەمە بەهارەیەك هەستی بە ووشك‌بوون کرد !

جا گریا .. هێندە گریا گریا تا دڵۆپە فرمێسکێکی سوێری ڕژانە گەرووی ماسیەکی چکۆلە .

- ماسی حەپەساو . لە چەمی پرسی کە بۆ ئەگری!

× چەم گوتی .. ئەمرۆ دڵم بە گڕە ئاگری چاوی ئەو ڕەشماڵ نشینەی ئەو بەرم هەڵقرچاو بۆ ئەوە ئەگریم .

ماسی لە مەبەستی چەم حاڵیی نەبوو چونکێ ستەمی هاوینی بە چاوی خۆی نەدیبوو .. بۆیە گوێی نەدایە چەمو گریانی چەمو .. زۆر لەسەر خۆو بە باڵو کلك ڕاوەشان کەوتەوە گەشتی خۆی .

- ڕۆژ بە ڕۆژ چەمە بەهارە ئەیدایە لاوازیو .. ووشك‌بوونەوە .. چونکێ گەرووی سووتاوی هاوین لە بەیانیەوە تا ئێوارێ لە دڵی چەم گیر بوو .. ئەڕابی ژیانی ئەمژی .. تا وای لێ‌کرد هەموو زیخو بەردێکی هەناوی هەڵخستو کردیە پێشانگەی سەیرکەران !

- باڵندەو.. ئاژەڵو .. مرۆڤەکان خەمیان بۆ چەمە بەهارەخواردو دڵی بەزەیی‌و سۆزیان بۆ ماسیەکانی جما!

- ماسیە چکۆلەو هاوەڵەکانی وەك خۆی لە زۆنگاوێکی بۆگەنا گیریان خوارد .. ڕێی‌گەشتیان برا ..هەر کە تەکانیان بدایە بۆ ڕۆشتن .. تەنگەنەفەس ئەبوون هەناسە برکێیان پێ ئەکەوت .. تا بوونە بەندیەیەکی بێ‌جووڵەو هەستی وا کە لە گیانە لادا بوون.. بۆیە ماسیە چکۆلە گریانی چەمو .. ووتەکانی چەمی وە بیرهاتنەوەو زانی چ باسە ! بۆیە هاوەڵەکانی لە کارەسات ئاگادار کردو ئەمانیش وەك چەم گریانو .. لە ئاسمان پاڕانەوە تا هاوینی ستەمکاریان لە کۆڵ بکاتەوە !

- جا پاییز هاتو بەدوایا زستان .. هاوینیان لە ڕەشماڵ بە دەرناو خۆیان بوونە خاوەن ماڵو .. بای بارشتو پەلە هەوریان لەگەڵ باران باری هێندەباری ووشکە چەم بووژایەوەو شەپۆلەکانی کەوتنەوە سمکۆڵ کردنو گەوزاندنی ماسیە چکۆلەکانو ئەوانیش خۆشی کەوتنەوە ڕوویانو .. جا کەوتنەوە سەیرانو گەشتی خۆیان .

جەمال نوری

«میادە - مشتاق» طالب جاسم

ئاسو ئیسماعیل

شەپۆل مکرم

پیشەی گۆزە دروست کردن لە عێراق

پیشەسازی گۆزە دروست‌کردن لە عێراقدا ، بە هۆی بەکارهێنانی چەند ئامێرێکی ساکار لەگەڵ ئامادەکردنی قوڕ بەدەستی مرۆڤ دێتە بەرهەم ، ئەم جۆرە پیشەسازییە یەکێکە لە پیشەسازیە کۆنەکانی عێراق. زانایەکانی شوێنەوار پێچکەی لە قوڕدروستکراوی کۆنترین سەردەمی بابلیەکانان دۆزیەوە ، هەروەها لە شاری « ئور » چەند قاپو قاچاغێکی لە قوڕ دروستکراویان دۆزیەوە کە مێژووی دەگەڕێتەوە بۆ سێ هەزار ساڵ پێشی زایین .

بەغدا لە ماوەی سەدەی دەیەمی زایینی یەکێك بووە لەو شارانەی کە ناوبانگی گەورەی لە هەڵکەندنی نەخشەو نیگار لەسەر بەرهەمەکانی پەیدا کردبوو.

بۆ ئەم مەبەستەش قوڕی خۆشکراویان بەکاردەهێنا بە بۆیەی شینو سەوز بۆیەیان دەکرد .

دوای ئەوەی قورەکانیان باش شێلا ، ئەمجا گۆزەو شەربەی خنجیلانەیان لی درووست دەکردو ، پاشان بە چواردەوری ئاگردانێکدا دەیان سووڕاند بۆ ئەوەی ووشك ببێتەوە ، گۆزە دروستکەرەکانی عێراق لەم کارەدا ناوبانگیەکی بەرمزاوانیان پەیدا کرد ، ئەمەش بەڵگەی ئەوەیە کە خاوەنی سەلیقەو بەهرەیەکی ساغ‌بوون لە دروستکردنی گۆزەو شەربەو گوڵدانو مەسینەدا .

ئەو شوێنانەی لە عیراقدا بەم پیشەسازیەوە بە ناوبانگن : کەرکوكو ئامێدیو موسڵو توزخورماتوو قەرەتوشو کەربەلاو بەغدان .

چاپکراوی نوێ

چەند باسێك دەربارەی ئەدەبو ڕەخنەی ئەدەبی

لە چاپکراوەکانی دەزگای ڕۆشنبیریو بڵاوکردنەوەی کوردی لەم‌دواییەدا کتێبی (چەند باسێك دەربارەی ئەدەبو ڕەخنەی ئەدەبی) لە نووسینی مامۆستا اسماعیل رسول دەرچووە کە بریتی‌یە لە دە ووتاری جۆر بەجۆر دەربارەی ئەدەبو ڕەخنەی ئەدەبی لە ١٦٠ لاپەڕەی قەوارە گەورەدا .

دەروازەی دراما

دیسان لە بڵاوکراوەکانی هەمان دەزگاو لە نووسینی هونەرمەند احمد سالار (دەروازەی دراما) دەرچووە کە بریتی‌یە لە - لێکۆڵینەوەیەکی تیرو دەربارەی هونەری دراما لە (١٠٤) لاپەڕەی قەوارە گەورەدا .

چلەی هونەرمەندی خوالێخۆشبوو عەلی مەردان

ڕۆژی چوارشەممەی ڕێکەوتی ٢-٩-١٩٨١ سەعات پێنجی پاش نیوەڕۆ لە هۆڵی ڕۆشنبیری جەماوەری لەهەولێر ، ئەمینداریتی گشتی‌ی ڕۆشنبیریو لاوانی ناوچەی کوردستان ئاهەنگی ماتەمینی چلەی هونەرمەندی خوالێ‌خۆشبوو مامۆستا عەلی مەردان دەگێڕێت .

بۆ ئەم ئاهەنگە کەس‌وکاری خوالێ خۆشبوو لەگەڵ هونەرمەندانی کوردی هەولێرو نوێنەرانی نیقابەی هونەرمەندانی هەولێردا بانگ کراون

(٣٠ ملیون تۆپی پێ)

هەر لە ئێستاوە ئیسپانیا کەوتۆتە دڵەڕاوکێ لەبەر پێش بڕکێو یاریەکانی کاسی جیهانی ساڵی ١٩٨٢، بەم بۆنەیەشەوە دوو پولی پۆستەیان بە یادگاری خستۆتە بازاڕەوە کە پێنج ڕەنگی تێدایەو نرخیشیان (١٢ر٣٠) بیزتەیە ، ئەوەی شایانی باسە کلێشەی پوولەکان شتی تازەی پێوە نی‌یەو هەروەکو ساڵانی ڕابووردوو دروشمی ڕێکخراوی یاریی‌یەکانی پێوەیەو ٣٠ ملیون پوولیشی لێ چاپ کراوە .

لە دەرەوەی سنوور

جەژنی ئاگری فلنسیای ئیسپانیا

باکیزە عبدالجبار

هەموو ساڵێك لە« ڤلنسیا » جەژنێکی نەریتی لە ناوەڕاستی مانگی ئاداردا هەیە کە پێنج ڕۆژەو تا (٢١) ئادار دەخایەنیو پێ دەڵێن « فایاسل » .

« ڤلنسیا » دوای مەدریدو برشلۆنە بە پایتەختی سێیەمی ئیسپانیادا دەنێ کە کەوتۆتە سەر لێواری ڕۆژئاوای دەریای سپیی ناوەڕاست .

ئەوەی سەیرە ئەوەیە کە ئەم جەژنەی کەوا دانیشتوانی ئەم شارە دەیکەن لە کابرایەکی دارتاشەوە بۆیان ماوەتەوە کە پێش ١٥٠ ساڵ لە ڕۆژ هەڵاتەوە هاتۆتە ئەم شارەو پاشماوەی تەختی‌ی برادەرە دارتاشەکانی کۆ دەکاتەوەو هەموو ساڵی هەڵی دەگرێ بەرە بەیانی ٢١ ئاداردا ئاگری تێ بەربەدا « فایاس» ئەم ئاگری تێ «فایاس» ئەم نەریتە پێشکەوت تاوای لیهات بووە بایەخدار ترین جەژنەکانی ئیسپانیا .

فایاس بریتی‌یە لە پەیکەری تەختەو کارتۆن کەوا نموونەی هەندێ کەس بوونو ناوەڕۆکەکەی بریتی‌یە لە مەسەلەی کۆمەڵایەتی سیاسیو ئاینیو ئەم پەیکەرانەش هونەرمەندەکان دروستی دەکەن - هەروەها دانیشتوانی شار لە هەموو

شەقامو گەڕەکێ پەیکەردار دەنێین ئەمەش بەو پارەیەی کەوا بە درێژایی ساڵ بۆ ئەو جەژنەیان پاشەکەوت کردووە .

دەبینینی کچان بە بەرگە ڕازاوەکانیانەوە چەپکی گوڵیان پێ‌یەو کوڕانیشیان مۆسیقا لێ دەدەنو گۆرانی‌یە میللی‌یەکانیا ندەڵێنەوە .

ڕۆژی پێنجەمی ئاهەنگەکە دوای پازدەی ئادار ئەم پەیکەرە تەختەو کارتۆنانە کۆ دەکرێنەوەو هەڵدە - چنرێنو بەسەر لاپاڵو لێتکەی ئەو چیاو شوێنە بەرزانەدا دابەشی دەکرێن کەوا چواردەوری شاریان گرتووە .

هەر کە سەعات دوازدەی شەو لێیدا بەم پەیکەزانە ئاگر دەکەنەوەو کۆڕی مۆسیقاو سەمای میللیو گۆرانی نیشتمانی لێ دەبەستن .

بڕوانە ل : ٧

لە نەریتی گەلان هەڵبژاردە

× لای هندۆسەکان ئەو باوە ئەگەر بێت کوڕێك پارەی نەبێ بۆ ئەوەی ژن بهێنێ ئەبێ بۆ ماوەی حەوت ساڵ لە لای کابرایەك بە خۆڕایی ئیش بکات ، ئنجا پاش تەواو بوونی ماوەکە بۆی هەیە داخوازی یەکێك لە کچەکانی خاوەن ئیشەکە بکاتو لەم حاڵەتەدا ئەبێ باوکی ئەو کچە مەسرەفی شایی‌یەکە بەگشتی بخاتە سەر ئەستۆی خۆی‌ەد پێویستە کایەکو دود گامێشو هەندێ قاپو قاچاغو سندوقێكو میقداری برنج پێشکەشیان بکات ئەوەش مەرجە کە ئەبێ ئەو شتانە بۆ ماوەی ساڵێکی ڕەبەق بەشیان بکات ..

× لە وڵاتی (سیلان) نەریتێکی زۆر سەیر لە مەسەلەی ژن‌هێناندا هەیە ، (بینار)ی پێ ئەوترێ ئەوەی بیەوێ داخوازی کچێك بکات پێویستە هیچ جۆرە پەیوەندی‌یەکی بە باوكو دایکی‌یەوە نەهێنێ بەخۆڕایی لای باوکی کچەکە ئیش بکات ، ئەگەر هاتو منالێکیان بوو ، ئەو منالە بە ناوی باوکی کچەکە ئەنووسرێو باوکە ڕاستەقینەکەی مافی ئەوەی نابێ بە منالی خۆی بیژمێرێ ..

بڕوانە ل : ٧

Institut Kurde de Paris

لە ڕابوردنی ساڵێکدا بەسەر جەنگی ڕەواماندا
سڵاو بۆ ڕابەرو خۆشەویستی گەل صدام حسین

ڕۆژگای ڕۆشنبیری و بڵاوکردنەوەی کوردی
بەڕێوەبەری گشتی و سەرنووسەر
اسماعیل رسول

شەقامی الخلفاء
مەیدانی الخلانی
ت ٨٨٧٥٧٩٥ / ٥ خەت
ساڵی ١٩٧٠ دامەزراوە

هاوکاری
التضامن

ڕۆژنامەیەکی هەفتانەیە
١٢ لاپەڕە
٢٥ فلسە

بڕیاری مێژوویماندا بۆ گێڕانەوەی دەستەڵاتی تەواومان لەسەر خاك و ئاوەکمان و بە توانا و لێهاتنەوە دژی هەرکەسێ دەوەستین بەربەستی ئەم بڕیارە مێژووییە ڕەوایە بکات .
سەرۆکی فەرماندە
صدام حسین

● پێنج شەممە ٣ی ئەیلول ١٩٨١ ژمارە ٦٠٢ ●

● الاثنين ٣ ايلول ١٩٨١ العدد ٦٠٢ ●

عیراق هەمیشە پێش دەکەوێت

دەستی بەزەبری جەنگاوەرەکانمان زیانی زیاتر بە دوژمن دەگەیەنێت

ساڵێک جەنگ و سەرکەوتنی بەردەوام و باوەڕی پتەوتر ئەوا ساڵێکی ڕەبەق بەسەر جەنگە ڕەواکەماندا ، لەگەڵ فارسە ڕەگەزپەرستەکان و ڕژێمی خومەینی جادووگەر تێپەڕدەبێت ، ئەو جەنگەی کە ئەو ڕژێمە دواکەوتووە ئەڵقە لە گوێی ئیمپریالیزمە بەسەر گەل و سوپاڵقارەمانی عیراقیا سەپاند ، بەو نیازەی ڕەوتی کاروانی شۆڕشی شارستانیەت و پێشکەوتن لە عیراقدا ڕابگرێت .

هەر لە سەرەتای دەستپێکردنی دەستدرێژیە دڕندانەکەی دەرکەوت کە ئەم ڕژێمە لەگەڵێ لاوە دەستی یارمەتی بۆ درێژ دەکرێت تاوەکو ئەم دوایەداو دوای لابردنی ابو الحسن بنی صدر هەموو شتێك پەردەی لەسەر هەڵگیراو هاریکاری‌ی نێوان ڕژێمی خومەینی و زایۆنی دوژمن بە ئاشکرا بۆ هەموو لایەك ڕوون بووەوە ، بەڵام ئەم هاریکاریە بە هیچ کلۆجێ ڕێگە لە ڕووخانی ئەم ڕژێمە ناگرێت و ڕۆژ لە دوای ڕۆژدا هەر بەرەو هەرەس هێنانی تەواو دەڕوات و ، سوپا دلێرەکەیشمان ، هەتا دێت هەر زەبرو زیانی قورستری پێ دەگەیەنێت و ، بە گیان و ماڵەوە زیانی لێ دەدات ، زیانەکانی دوژمن لە هەفتەی ڕابردوودا بەم جۆرەیە :

ڕۆژی ٢٧-٨-٩٨١

٨١ کوژراو ، ١٣ سەنگەری پیادە ، یەك تانك ، یەك نەفەر بەری زرێلی ، چوار ئوتومبیل ، ٣ کۆمەڵ تەمەنی ، پێنج ڕووانگە .

ڕۆژی ٢٨-٨-٩٨١

٣٩ کوژراو ، دوو سەنگەری پیادە ، پێنج تانك ، پێنج ئوتومبیل ، سێ تۆپ ، یەك شەفل ، هەفدە کۆمەڵ تەقەمەنی ، یەك ڕووانگە .

ڕۆژی ٢٩-٨-٩٨١

٦٨ کوژراو ، چوار تانك ، دوو نەفەر بەری زرێلی ،

بڕوانە ل : ١١

وتەی « هاوکاری »

ڕێگای باوەڕ ...
ڕێگای سەرکەوتنی هەمیشە

ئەوا یەك ساڵی ڕەبەق بەسەر ئەو شەڕەدا ڕادەبوورێ کە ڕژێمی ڕەگەزپەرستی فارسی دوژمن بەسەر گەل و وڵاتەکەمانیا فەرز کرد ، ئەوەبوو ، ئەم ڕژێمە ڕەگەزپەرستەی بەخۆیی و هەموو خراپەو ناپەسەندی جادووگەرانەیەوە ، دوای ئەوەی بەرهەمی هەوڵ و کوششی گەلانی ئێرانی دزی و لەسەر ڕەنج و تەقەللاو خوێن ڕشتنی ئەوان خۆی سەپاند بەسەر حوکمدا . ماوەیەکی زۆر بەسەر ئەوەدا ڕانەبوورد کە هاتنە سەر حوکم ، پەردەیان لەسەر نیەتی شەڕانیان بەرامبەر دراوسێ کانیان و نەتەوەی عەرەب بەگشتی و شۆڕشی عیراق بەتایبەتی دەربڕی .

هەر چەندە ، گەلی عیراق و شۆڕشی عیراق دوای ڕوخاندنی دام و دەزگای شای ئێران ، ئەوەی چاوەڕێی دەکرد ، بەختەوەری و پاشەڕۆژی چاکتر بوو بۆ گەلانی ئێران و پاشە ڕۆژی ڕووناکتری دراوسێ باشی نێوان گەلانی ئێرانی موسڵمان و عیراق ، بەڵام تاقمەکەی خومەینی جادووگەر ، بەبێ گوێدانە هەموو عورف و عادەتێکی دراوسێیەتی و هەتا بەبێ گوێدانە هیچ ئاوات و خواستێکی گەلانی ئێران لەژیانێکی بەختیاردا ، ڕۆژ لەدوای ڕۆژ چاوبرسیەتی و نیەت خراپی خۆیان دەردەخست و بەبیانوی « ناردنە دەرەوەی شۆڕشی ئیسلام »ەوە کەوتنە پیلان و کاری خراپەکاری لەگەڵ دراوسێ کانیان و وەك وتمان لەپێشیانەوە عیراقی شۆڕش .

ڕۆژی ڕانەبووردو ئەم دوژمنە چاوبرسیە دڕندانە پەردەیەك لەسەر ڕووی قینی ڕەشی خۆیان بەرامبەر بەعیراق و شۆڕشە مەزنەکەی لانەدەن . هەرچی ڕێگای پێکەوە گونجان و ڕێکەوتن بە ئوسولی ڕەوا هەیە دەرگایان بەڕوویدا پێوەدا ، تا ڕادەی ئەوەی گوییان بەهیچ یاساو پەیمان و ڕێکەوتنیکی دەوڵەتان نەداو لەتاران و قمیشەوە دەستیان کردە هەرەشەو گوڕەشەی ناپەسەندانەو بێڕەوشتانە دژی عیراق و شۆڕشە مەزنەکەی . لەسەرەتادا ، عیراق و بەپێی حیکمەت و ڕێبازی ڕاستی سەرکردایەتیەکەی هەموو هەلێکی گەڕانەوەی لەو ڕێبازە لەبەردەم ئەو حوکمڕایانەدا ڕەخساند ، بەڵام ئەوان هەر سووربوون لەسەر ئەوەی کە ڕێگای دوژمنایەتی و قینی ڕەش بەر نەدەن . لەسنووری هەڕەشەو گوڕەشە پەڕینەوە ، بۆ سنووری پیلان گێڕان ، نۆکەران و بەکرێ گیراوان و کۆنەپەرستانیان لە خۆیان کۆکردەوەو ڕێگاو شوێنی پیلان و ئاژاوەو کاروباری تێکدەرانەیان لەدژی عیراق و ڕێبازە شۆڕشگێڕەکەی بۆ دادەنان . بە جۆری کە سنووری ڕۆژهەڵاتی وڵاتەکەمانیان هەر لەسەرووی تا خوارووی کردە بنکەی پیلان گێڕان و کاروباری ئاژاوەچیەتی دژی سەربەستی و سەربەخۆیی و ژیانی شادی گەلەکەمان ... ڕژێمی ڕەگەزپەرست و جادووگەری فارسەکان بەمەشەوە نەوەستا ئینجا کەوتە بەکارهێنانی هێزە چەکدارە نیزامیەکان و بۆردومان کردنی شارەکانی سەرسنووری وڵات ، تا لە سەرەتای مانگی ئەیلولی ساڵی ڕابوردوودا ئەم کارەی گەیاندە ڕادەیەك ئیتر نەدەبوو چاوی بەرامبەر بپۆشرێ و ئەم ڕژێمە لەپاڵ ئەم کردەوە ناپەسەندانەشدا ، بە نارەوایی پێی لەسەر ئەوە دادەگرت کە نە ئەو خاك و ئاوەی عیراق کە دەستیان بەسەردا گرتوە دەیدەنەوە نە وازیش لە پیلان و کاری نارەوایان دەهێنن .

بەرامبەر وەزعیکی ئاوا ترسناك کە ئەو تاقمە جادووگەرو ڕەگەزپەرستە دڵ پڕ لە قینە ڕەشە دروستیان کرد تەنیا دوو ڕێگا لەبەردەمدا هەبوو ، یان

بڕوانە ل : ١١

هەڵوێست

چیان چاند ئەوە دەدرووننەوە

جارێکی تر ، هێزە بەربەرەکانی کارەکانی دژ بە ڕژێمی فارسی ڕەگەزپەرست و تاقمە دڕندەکەی خومەینی ، توند ترین دەستیان لە ناوجەرگەی ئەو ڕژێمە وەشاند ، دوای ئەوەی لە دەست وەشاندنی یەکەمدا بارەگای (حزبی جمهوریەتی ئیسلام)و بەهەشتی و چەندان وەزیرو کاربەدەستیان لەناو برد، ئەمجارە دەستیان گەیشتە گەورەترین دەزگای ڕەسمی ئەو ڕژێمە ؛ بارەگای سەرۆکایەتی وەزیران و ئەم دەست وەشاندنە سەرۆکی ڕژێم و سەرۆك وەزیرانەکەی گرتەوە .

بە پیاچونەوەیەکی خێرایی ئەو دوو ساڵەی تاقمەکەی خومەینی جادووگەر لەئێران بەسەریان بردووە ، ئەوەی لەئێران چاندویانە ، خوێن و کوشتن و بڕین ، بێکاری و ماڵوێرانی و گرتن و ڕاونان و لەسێدارەدان چەوساندنەوەی نەتەوە غەیری فارسەکان : عەرەب و بلوش و ئازەر ، ئاگر بەردانە کوردستان و عەرەبستان و هەموو شوێنیکی ئێران ، خومەینی و تاقمەکەی ئەمانەیان لەئێران چاند ، چاوەڕێ چی بدرونەوە ، کە هێزە بەربەرەکانی کارەکان بارەگای حزبەکەی بەهەشتیان هەڵتەکان کەوتە کوشتن و بڕین و لەماوەی چەند ڕۆژێکدا

بڕوانە ل : ١١

دڕندایەتی ڕەگەزپەرستەکانی ئێران سەری خۆیان دەخوات

● کوشتنی ڕەجائی و باهونار ..
● بەنی صەدر : ئێرانیەکان بانگکراون بۆ ڕوخاندنی ڕژێمی خومەینی.
● ڕەجەوی : لەسەر خومەینیە بڕوات و بەم زوانە دەڕوات ...
● بەختیار : ڕژێمی ئێران دەستی لێ شۆراوە..

تاران : ئاژانسەکان : سەرۆکی ئێران محمد علی ڕەجائی و سەرۆك وەزیرانەکەی محمد جواد باهونار لە ئەنجامی ئەو تەقینەوەیەدا لە بارەگای ئەنجومەنی وەزیرانی ئێران ڕوویدا کوژران و ڕۆژنامەی « جمهوریەتی ئیسلام » کە هەواڵەکەی ڕاگەیاند دەڵێ لاشەکانیان بە دانەکانیاندا ناسراونەتەوە .

لە دوای ئەم ڕووداوە ، ئەنجومەنێکی سەرۆکایەتی پێك هاتوە کە کاروباری ئێران بەڕێوەبەرێت .

لە دوای ئەم ڕووداوە ، کە دووەم ڕووداوە لە ماوەی دوو مانگدا لە ئێراندا ڕوو بدات و یەکەم ڕووداو تەقینەوەی بارەگای حزبی جمهوری ئیسلامی بوو کە بوە هوی کوشتنی بەهەشتی سەرۆکی حزبەکە ، دوای ئەم ڕووداوە لێکۆلەرەوە ڕۆژنامە نووسەکانی جیهان کارەکانی ئێرانی تیایە دژی ڕژێم .

بەنی صەدری سەرۆکی سەرۆکی پیشوی ئێران دوای ئەم ڕووداوە وتویە : ئەم تەقینەوەیە ئەنجامی ئەو پەلامارو لە سێدارەدان و

بڕوانە ل : ١١

● دڕندەکانی مێژووی نوێی

ئاژانسی دەنگوباسی پارسی فارسی ڕەسمی قسەی لەگەڵ چەند کاربەدەستێکی ڕژێمی ڕەگەزپەرستی ئێرانیدا کردوە دەربارەی ڕووداوی کوشتنی ڕەجائی و باهونار . لەو چاوپێکەوتنەدا

بڕوانە ل : ١١

Institut Kurde de Paris

موهیب روکن صدام حسین بەبۆنەی بیرەوەری ٢٠ ساڵەی دامەزراندنی بزوتنەوەی بێلایەنەوە پیرۆزبایی دەکات

هیوادارین کۆنگرەی بەرزی بێلایەن لە بەغدا وەرچەرخانێکی بە سوودبێت لە کاروانی بزوتنەوەکەدا ...

حزبی بەعسی عەرەبی سۆشیالست لە بزوتنەوە سیاسییە میللییە دێرینەکانە بانگەوازی بێلایەنی ئیجابی داوە

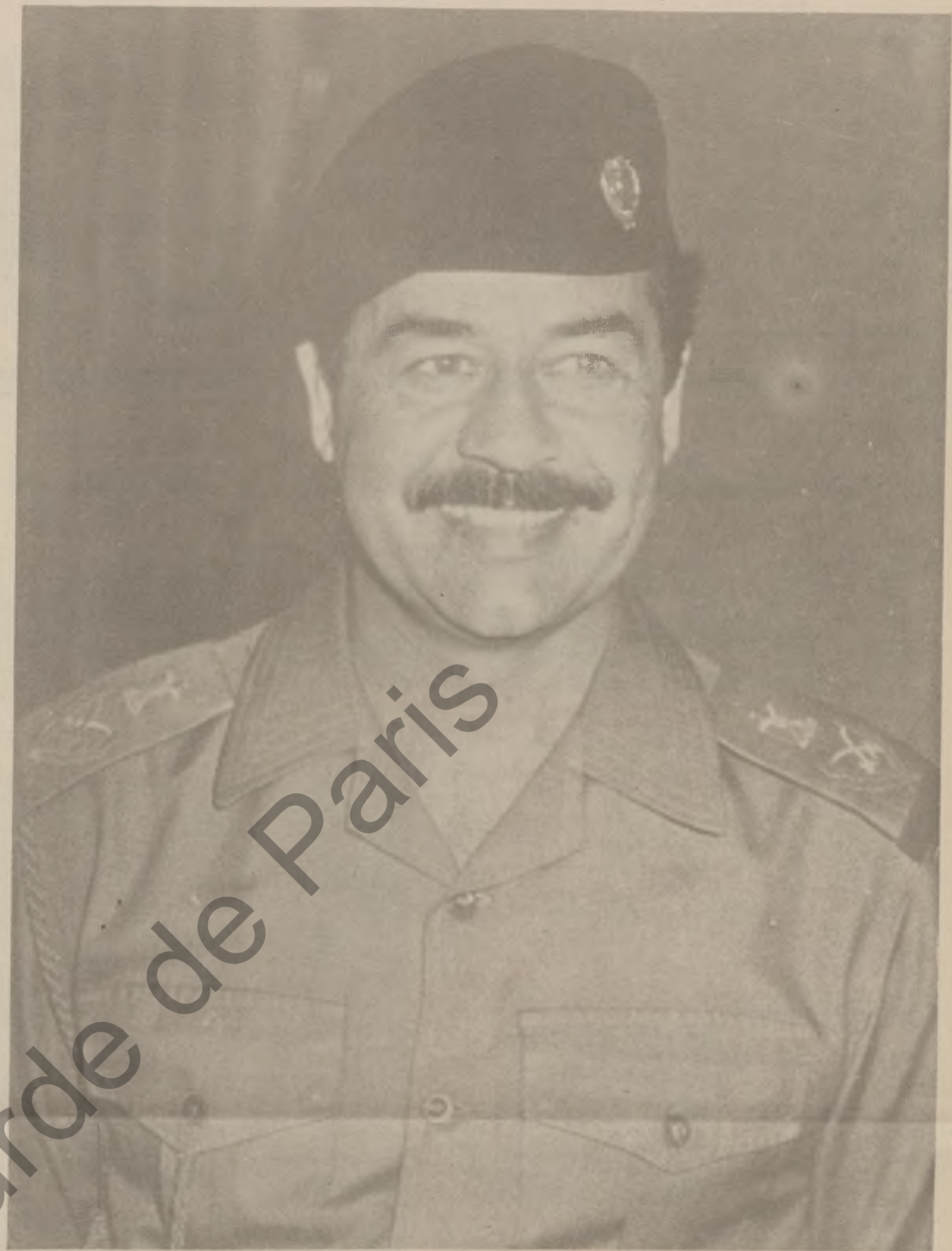

سەرۆکی بەرێز موهیب روکن صدام حسین سەرکردەی گشتی هێزە چەکدارەکان دووپاتی کردۆتەوە کە بزوتنەوەی بێلایەن دەربڕینی ڕەسەنی پێداویستی گەلان بوو بۆ ڕزگار بوون لەو سیستەمە دەوڵەتیەی متمانە بە خۆسەپاندن دەکات و لە پێناوی دروستکردنی سیستەمێکدا هات کە لەسەر بنەڕەتی ڕێزی مافی گەلان بێت لە سەربەستی و سەربەخۆی و یەکسانی و دەست نەخستنە کاروباری ناوخۆو بڕیاری چارەنووسی دوور لە بەستنەوەو دەستەڵاتی بێگانەو هێزەکانی ئیمپریالیزم و ڕەگەزپەرستان.

سەرۆکی بەرێز لەو وتارەدا ناردویەتی بۆ کۆمەڵەی ئاژانسەکانی وڵاتانی بێلایەن بەبۆنەی یادکردنەوەی بیست ساڵەی دامەزراندنی بزوتنەوەی بێلایەندا وتویە :

نەتەوەی عەرەب ، کە وڵاتەکانی دەستەیەکی بەکارە لە بزوتنەوەکەدا تائیستاش ڕووبەڕووی دەست درێژی بەردەوام دەبێت کە زایونی جیهانی لە ڕێگای کیانی ڕەگەزپەرستیەوە لە فەلەستینی زەوت کراو ڕایدەپەڕێنێ و لەلایەن ئیمپریالی جیهانەوە لەسەرویەوە وڵاتە یەکگرتوەکانی ئەمەریکاوە پشتیوانی لێدەکرێ .

دیسان لەزۆر ماوەی جۆر بەجۆردا ڕووبەڕووی ئەو دەستدرێژیە فارسیە دەبێت کە ماوەی زیاتر لە ساڵێکە عیراق بە ڕوویا وەستاوە بۆ بەرگری لە مافی نیشتمانی و نەتەوەیی .

بەرێزی وتویە : دیارترین ڕاستی لەم بارەیەوە ئەو هاوکاریەیە کە بوەو لە نێوان کیانی زایونیەکان و دەوڵەتی فارسیدا هەیە لە پێناوی وەستان بەرووی خواست و ئاوەتەکانی نەتەوەی عەرەبدا لە ڕاپەڕین و پێشکەوتن و سەندنەوەی مافی خوراوی . ئەم ئاوات و خواستانەی کە بەتەواوەتی لەگەڵ ئامانج و بیروباوەڕەکانی بزوتنەوەی بێلایەندا دەگونجێن .

بەرێز سەرۆك صدام حسین لەکۆتایی وتارەکەیدا دەڵێ : عیراق کە پیرۆزبایی لە ئەندامانی بزوتنەوەکە دەکات بەبۆنەی رابووردنی (٢٠) ساڵ بەسەر دامەزراندنیا چاوی لەوەوەیە کە لە ئەیلولی داهاتوودا لەبەغدا پێشوازی سەرکردەکانی بکات بۆ بەستنی کونگرەی حەوتەم و هیواداره کونگرەی باسکراو خاڵی وەرچەرخانی بەرەو پێشکەوتن بێ لە کاروانی بزوتنەوەکەدا بۆ خزمەتی گەلان و وڵاتانی بێلایەن .

دیسان سەرۆکی فەرماندە ئەوەی دووپات کردۆتەوە حزبی بەعسی عەرەبی سۆشیالست ، کە ڕابەری شۆڕشی نەتەوەیی و سۆشیالستی دەکات لە عیراقدا لە بزوتنەوە سیاسییە میللیە بەرینەکان بووە بانگەوازی بیروباوەری بێلایەنی ئیجابی داوەو عیراق بەوەفابووە بەرامبەر بیروباوەرەکانی بزوتنەوەی بێلایەن .

ساڵی ڕاپەڕین و سەربەرزی و سەرکەوتن

نعیم حداد
ئەندامی سەرکردایەتی نەتەوەیی سەرۆکی ئەنجومەنی نیشتمانی

وا ساڵێکی تەواوە . گەلی عیراقمان جەنگی نەتەوایەتی دادوەری و شارەقمەندی دژی فارسە ڕەگەزپەرستەکان دەکات و لە لایەن هێزەکانی جەماوەری نەتەوەی عەرەب و پێشڕەوە شۆڕشگێرو پێشکەوتنخوازە شارەقمەندەکان و هەموو ئازادیخوازانی دنیاوە پشتیوان دەکرێ . بە ژیاندنەوەی هۆشیارانەی گیانی پاڵەوانی مێژووی روناك و دەستەڵاتی ڕاپەڕین و پێشکەوتن و ڕزگاریەوە لە دەروونی گەلی عیراق و نەتەوەی عەرەبی تێکۆشەرماندا سوورە لە سەر بە دیهێنانی سەرکەوتن .

لە ماوەی ئەمساڵداو لە سایەی داستانی قادسیەی سەربەرزدا . ئەڵەکەمان جوانترین وێنەی پاڵەوانی و قوربانی دان و هاتنە مەیدانی شەهید بوونی بۆ بەرگری لە نیشتمان و باوەڕو بەهای پیرۆز نواند . بەخشش بو لە بەخشین داو ئازاو مەردو دلێر لە پەلامار بردنە سەر بنکەکانی دوژمن و شکاندنی مولگاکانی و چونە ناو قوڵایی خاکیانەوە . عیراقیەکان ڕاپەڕین و ئاڵای قادسیەی نوێیان هەڵگرت و لە پشت سەرکردەی پاڵەوانی نەتەوەییانەوە (صدام حسین) ی دلیرەوە دەڕۆن تا بە ئارایەتیان بە سەر سەردەمەکانی نوشستی و شکاندنا بپەڕنەوەو بچنە سەر دەمی ڕاپەڕین و سەرکەوتن و پێشکەوتنەوەو لە سەر ڕێگای سەربەرزی نوێ ، شیری دەستی پیاوە ئازاکانی سەربازەکانی قادسیەی نوێ لە ژێر تیشکی ڕۆژدا بریقەی دێ و مژدەی لە دایك بوونی سەردەمی نوێ دەدات ، سەردەمی ڕزگاری و ڕاپەڕینی نەتەوەیی و بیناکاری شارستانی نوێ .

عیراقیەکان تەنیا بە هێزی چەك نەجەنگان و سەرکەوتن ، یان تەنیا بە بەکارهێنانی لێهاتوانەی چەك ، بەڵکو بە هێزی باوەڕو گیانی نەتەوەو پەیامی نەمرو مێژووی سەربڵندی و بە کەلەپووری شارستانی جوانی و ئەو مانا مەزنەی لە سەرکردەیی مێژوویی لێهاتوویانەوە (صدام حسین)و لە ئازایەتی ئەوەوەو پێداگرتن و پاڵەوانیەتی و خۆشەویستی بۆ گەل و باوەڕی قوڵی بە بیروباوەڕ وەریان گرتوە ، بەم جۆرە عیراقیەکانی لە مەیدانی جەنگا پێش دەکەوتن ، هەروەك لە مەیدانی کارو بیناکاری و بەرهەمدا پێش دەکەوتن تا هەردوو مەیدان درێژ ببنەوەو یەکبگرنەوە ، تا وێنەی زیندو ڕووناکی عیراقی نوێ و ڕاپەڕیو بنوێنێ . لە کاتێکدا جەنگاوەرەکانی لە گەرمەی ڕاپەڕیو بنوێنێ لە کاتێکدا جەنگاوەرەکان لە گەرمەی

بروانە ل : ١١

ڕوانین و بۆچوون دەربارەی دیاردەی خومەینی

لطیف نصیف جاسم

ڕووداوەکانی ئیستای ئێران زۆر پرسیارو بۆچوون دەربارەی دیاردەی خومەینی دەخەنە ڕوو ، بە چاوپۆشین لەوەی لە ئێران ڕوویدا ، دەبێت بگەڕینەوە سەر باسی بەر لە هاتنی خومەینی بۆ ئێران ، بەر لە هاتنی خومەینی بۆ ئێران ، بارەکە بەرووی شادا لە بزوتنەوە یەکی میللی فراواندا تەقیبوەوە کە هەموو ڕۆڵەکانی گەلانی ئێرانی بەشداریان تیا کردبوو دژ بە حوکمی شاو لایەنی دەستەڵاتی ئیمپریالی ئەمەریکی کە لە ئێراندا کاری دەکرد جا لە ناو دام دەزگاکانی سوپادا بووبێ یان لە دەزگا مەدەنیەکاندا یان لە ناو ساواك و بە شێوازی ڕاوێژ کار لە دام و دەزگا ڕەسمیە هەمە جۆرەکانی تردا .

چاودێری کاری سیاسی لە عیراقدا وای سەیری ئەم حاڵەتە دەکرد کە تەوژمێکی میللیەو ئەنجام دەبێت بە ڕاماڵ کردنی شاپشکێتەوەو ترازووی موعادەلە کە بەلای سوودی گەلانی ئێراندا بکەوێتەوەو ڕژێمێکی دیموکراتی سەربەست و سەربەخۆ دروست بکات کە پەیوەندیەکانی لەگەڵ دراوسێکەیدا عیراق و لەگەڵ نەتەوەی عەرەب لەسەر بنەڕەتی یەکسانی و لەسەر بنەڕەتی ئیلتزامی وەك یەك هەر لایەك بەرامبەر لایەکەی تردا بمەزرێنێ ، لەمەش مەبەستمان دەست نەخستنە کاروبارەی ناوخۆو ڕێزی سیادەو سەر بە خۆی عیراق و وڵاتە عەرەبیەکانە ، هەروەها دان نانی بە مافەرەواکانی عیراقدا لە خاك و ئاو دیسان باوەڕ هێنانی بە مافەکانی نەتەوەی عەرەب لە هەر سێ دوورگەکەداو لە چوارچێوەی سیاسەتی دەرەوەیدا دەوڵەتێکی بێلایەن بێت و لەو چوارچێوەیەدا کار بۆ پشتیوانی کاروباری ڕزگاریخوازی لە جیهاندا بکات بە مەسەلەی فەلەستینەوەو پشتگیری گەلی عەرەبیمان لە فەلەستین .

لێکدانەوە بەم جۆرە بوو چاودێری کاری سیاسی وا سەیری ڕوون بوونەوەی لایەنەکانی ناو ئێرانی دەکرد ، بە چاو پۆشین لەوەی کێ لە لیبرالیان چەپ ڕەو یان هەتا ئەو دەستانەی بە ناوی ئیسلامەوە دەدوێن کامیان دێنە سەر حوکم ، شۆڕشێ لە دژی شا بەرپابووبێ پێویستە لە ئەنجامدا ، ئەنجام شێوازی دەربڕینی سیاسی ئەم ڕێبازە بنوێنێ و بەبێ ئەوە ئەوە سەنگەرێ هەڵدەکەنێ لەو سەنگەرە جیا نیە کە شا هەڵی کەندو خۆی تیا گۆڕ کرد ، بەڵام دوای ڕۆشتنی شاو هاتنی خومەینی کاروبار لە ئێران گۆڕراو بەشێوەیەکی بنەڕەتیش بوو ، لە پێشەوەی ئەم کاروو بارانە ، تاك ڕەوی ناوبراو بە حزبی جمهوری ئیسلام لە دەستەڵاتداریەتیداو خۆسەپاندنی خومەینی و تاقمەکەی بەسەر دەستەڵاداریەتی ئێرانداو بوونیان بە توانایەکی ڕاونان و لێدانی هەموو ئەو دەستانەی شۆڕشیان بەر پاکرد هەر لە بەرەی نیشتمانیەوە تا موجاهدی خەلق و فیداکارانی خەلق و حزبە مارکسیەکانی ترو خومەینی و تاقمەکەی کە لبەی دوژمنایەتی دڕندانەیان دژی عیراق و نەتەوەی عەرەب خستە کار ، هەڵوێستی خومەینی بەرامبەر بە عیراق هەڵوێستێکی ئاشکراو ڕوون بوو کە سەرجەمی دوژمنایەتی و قینی توندەو دەست خستنە ناو کاروو باری ناوخۆوەو لەوەش تێپەڕی کردو گەیشتە ڕادەی ئەوەی بڵێ ناوبراو بە شۆڕشی ئیسلام دەنێرێتە عیراق ئەویش لە ماوەی دامەزراندنی حزبێکی سیاسیەوە کە پشتی گرت و هەموو پێداویستێکی جوڵانەوەی بۆ دابین کرد بە کەرەستەی ماددی و مانەویەوە تا بتوانی دەوری تێك دەرانە لە عیراقدا بگێڕێ و تا لە عیراقدا بجولێ و وەك ئەوان خەویان دەبینی و بۆی دەچوون دەوڵەتی فارسی لە ئێرانەوە بگاتە عیراق و بەحرین و وڵاتانی تری خەلیج ، بەدرێژایی ئەم ماوەیە عیراق بەحیکمەت و نەرم و نیانی سەیری

بروانە ل : ١١

Institut kurde de Paris

سڵاو لە سەرکردەو ڕابەر صدام حسین

سڵاو لەو جەنگاوەرە دلێرانەی
سەربەستی و سەربەخۆییمان
دەپارێزن و بە خۆراگرتنی مەردانەیان
پاشەڕۆژی ڕووناکتر بۆ نەوەکانمان
دەکەنە دیاری

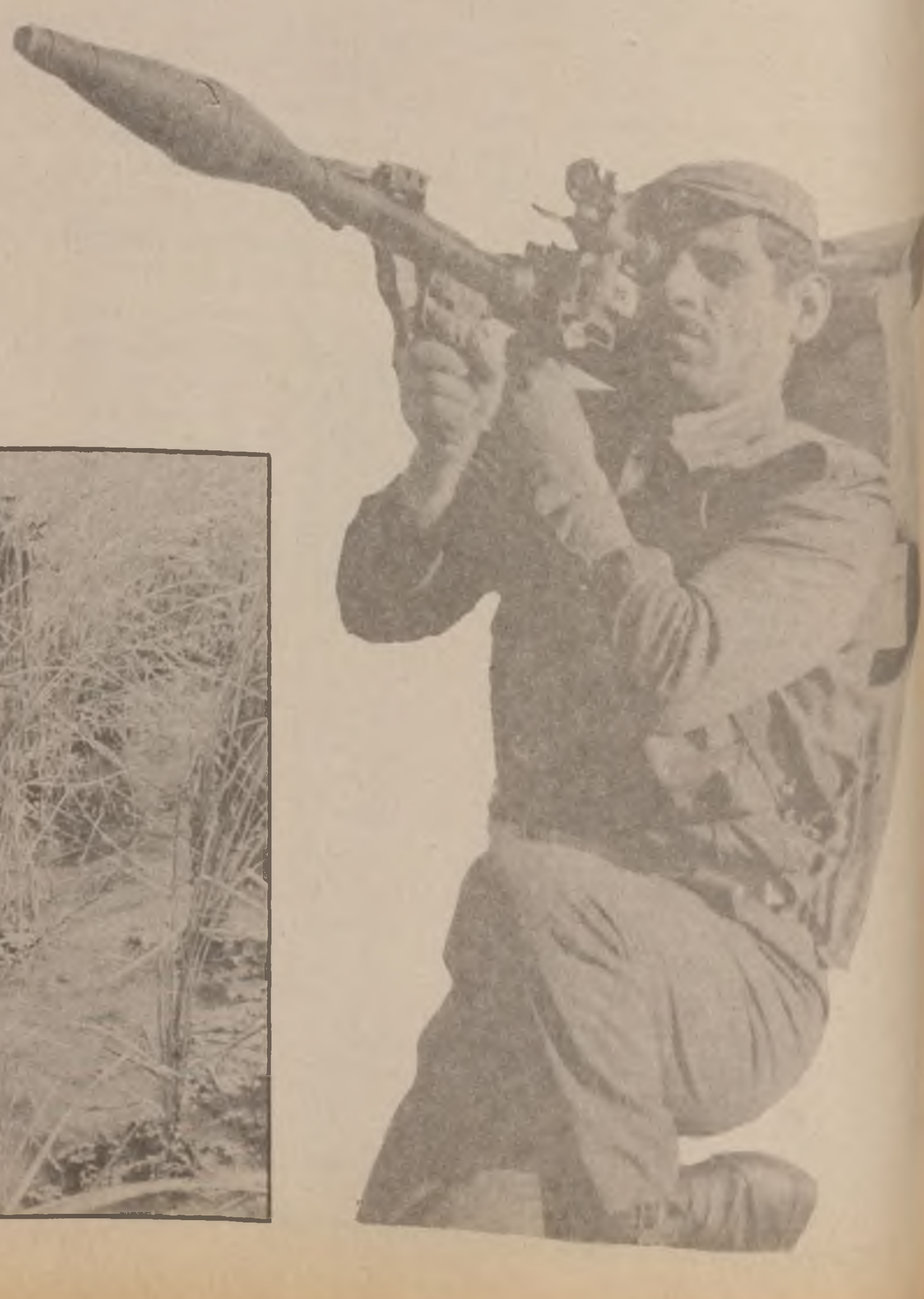

Institut Kurde de Paris

بەبۆنەی تێپەڕبوونی ساڵێکی ڕەبەق بەسەر قادسیەی صدامدا

لەسەر خواستی دەستەی نووسەرانی هاوکاری ئامۆستا بهاالدین احمد ئەم وتارەی بەتایبەت بۆ (هاوکاری) نووسیوە ..

بەردەوام بوونی ڕێڕەوی سەرکەوتن و بنیاتنان و پەرەسەندن

بهاء الدین احمد

جێگری سەرۆکی ئەنجوومەنی نیشتمانی

پاش ساڵێك بەسەر دەستپێکردنی قادسیەی پیرۆزی صدامدا ، عیراق ئەمڕۆ لە مەوقیعی بەتواناو سەرکەوتووەوەیە ، بۆ بەردەوامبوونی ڕێڕەوی بەهێزی شۆڕشگێڕانەی بە ڕێزەپتەوەکانی گەلی یەکگرتووی و بەبنیاتنانی چەساوو سەختی شۆڕشگێڕانەی خۆی و ، بە ژیانی گەشەسەندووی نوێ بوودوەی لە هەمووو بوارێکداو بە هەموو ئەو ووزە فراوانانەی کە لە بیناوی عیراقی نوێی بە نیشانەی مەزنێتی شۆڕشە

هێزو پێشکەوتوودا دەدرێن ، بەمەیش ڕێڕەوی سەرکەوتن بەردەوامە ئەوسەر کەوتنەی کە جەنگاوەرە بە جەرگەکان لە سەربازانی پاڵەوانانی قادسیە لە مەیدانەکانی جەنگدا وەدییان دەهێنن لەگەڵ ڕێڕەوی بنیاتنان و پەرەپێدان و ڕاپەڕین و عیراقمان بە دەستێك بنیاتی دەناو بە دەستێك دەجەنگا بەمەیش موعجیزەیەکی بێهاوتای وەدیهێنا لەوانەیە بۆ گەلانی جگە لەم نەهاتبێتە دی ئەمەیش

نەبەردەکەی ئەم وولاتەو دانایی سەرکردایەتی یەکەیەتی کە سەرکردەی ئەم شۆڕشە دەکات بە سەرۆکایەتی ی پاڵەوانی نەبەرد سەرۆکی فەرماندە صدام حسین .

ئەوە بوو لە ژێر سایەی ئەو ڕاچەنینەی کە قادسیەی نوێ و ئەو گیانی سەرکەوتن و بە توانایی یەی لە هەموو لایەنێکی ژیانماندا بڵاوی کردەوە لەگەڵ سەرکەوتنەکانی هێزە چەکدارە دلێرەکانماندا کە دژی فارسە ڕەگەزپەرستەکان دەجەنگێن و بەسەریاندا

سەردەکەون بە گیانی پاڵەوانە نەبەردەکانی مێژووو باوباپیرە مەزنەکان لە ئالاهە لگرانی یەکەمین قادسیەی ئەوا ڕێڕەوی بەرهەمهێنان و کار کردن و بنیاتنان بەردەوام بوو هەروەها ڕێڕەوی پێشکەوتن چەسپاوتر بوو ئەوە بوو لە هەموو جێگەیەکی وولاتدا کاری ڕاپەڕیوو ڕەنجی بەردەوام لە ئارادا بوو بۆ جێبەجێکردنی نەخشەکانی پەرپێدانی نەتەوەیی پڕ لە ئاوات بە بێ ئەوەی جەنگ و ئەو ڕەنج و پێداویستی و ئامادە بوونانەی کار بکەنە سەر ئەم ڕێڕەوە بەرز بووەوە بگرە هاوولاتی وای لێهاتووە هەست بەوە ناکات وولاتەکەمان ئێستا لە جەنگێکی فراوان و سەرتاپاگیردا بە پاش ئەوەی ئابووری نیشتمانیمان لە سایەی جەنگدا وای لێهات لە پێشوو بەهێزتر بوو ، پاش ئەوەی هەموو پێداویستی یەکانی لە کەلوپەل و کەرەستەو شتو مەك بەشێوەیەکی سەرنج

ڕاکێشەر لە بەردەستدا ئامادە بوو ، سەرەڕای ئەوەیش هەمووی ئەوا ڕێڕەوی دیموکراتی یانە لە وولاتدا پتەوتر بوو ، گەل وای لێهات بەشداری یەکی ڕاستەقینەو کاریگەری کرد لە دروستکردنی بڕیارەکان و جێبەجێکردنیاندا لە لە چوارچێوەی ئەو دەورە دەرکەوتووەوە کە ئەنجوومەنی نیشتمانی وەك نوێنەری گەل و دەربڕی خواست و پیشاندەری ئاواتەکانی پێی هەڵدەستێت ، ئەوە بوو لە ماوەی ساڵی ڕابوردوودا ئەنجوومەنی نیشتمانی توانیی بە چەسپاوی چەند هەنگاوێکی فراوان لەسەر ڕێگای پەرەسەندنی خۆی بهاوێژێت بۆ پتەوکردنی تاقیکردنەوەی پەرلەمانی لەم وولاتەدا بەوەیش شان بەشانی ڕێڕەوی سەرکەوتن بوو لەگەڵ ڕێڕەوی بنیاتنان و پێشکەوتن و ڕێڕەوی دیموکراتی یانەی پێشەنگدا ، هەموو ئەمانە لە کاتێکدا بەڕێوە دەچوون کە تێیدا

هێزەکانی گەلمان تێك چڕژان و ڕیزەکانی پتەوتر بوون و مافە نەتەوەیی یەکانی گەلی کوردمان چەسپان و تاقیکردنەوەی ئۆتۆنۆمی پتەوتر بوو بەتایبەتی پاش ئەوەی گەلی کوردمان بۆ یەکەمین ئەنجوومەنی یاسادانانیدا کە ڕاستەوخۆ لە لایەنی جەماوەری گەلی کوردمانەوە هەڵبژێرران ، ئەمەیش دەستکەوتێکی دیموکراتی ی گەورەیە لە سایەی قادسیەی پیرۆزی صدامدا وەدیدێت بۆ ئەوەی دەستنیشانی ئەو ژیانە نوێیە بکات کە لە وولاتەکەماندا پەرەدەستێنێت ئەویش لە چوارچێوەی داستانی پاڵەوانیتی ی و نەمریدا .

نەمری بۆ قادسیەی صدام و سەرکردەی پاڵەوانی نەبەردی موهیب روکن صدام حسین .

نەمری بۆ شەهیدە سەربڵندەکان .

جەنگی ڕەوامان یەکێتی نیشتمانی گەلی عیراقی زیاتر پتەوکرد

بەبۆنەی ڕابوردنی ساڵێك بەسەر شەڕی ڕەوامان لە دژی ڕژێمی فارسە ڕەگەزپەرستەکان ، ڕۆژنامەی هاوکاری چاوی کەوت بە هاوڕێ عبدالستار طاهر شریف سکرتێری کومیتەی ناوندی پارتی شۆڕشگێری کوردستان ئەندامی لیژنەی باڵای بەرەی نیشتمانی و نەتەوەیی پێشکەوتنخوازو بەم بۆنەیەوەو وتی :

- پێش ئەوەی بێینە سەر ئەنجامی جەنگ پێویستە بگەڕێینەوە سەر هۆکانی ئەم جەنگەو پێشەکی کێ دەستی پێکرد . ئێران دوای ئەوەی کە دەستی بەشەڕ کردو پەلاماری عیراقی لە ٤-٩-١٩٨٠دا بۆ یەکەم جار لە یەکەم ڕاگەیاندنی عسکریدا لە ئێستگەی تارانەوە بە کوردی و فارسی و عەرەبی و تورکی و ئینگلیزی و فەرنسی ڕایانگەیاند کەوا شاری خانەقی و زورباطیەو مخفرە حدودیەکانی عیراقی بومبا باران کرد . ئەم ڕاگەیاندنانە بەڵگەیەکی ئەوەیە کە ئێران دەستدرێژی کردە سەر عیراق و دەستی بەشەڕ کرد پاشان ئێران کەسایەوەو ووتی گوایە عیراق دەستی

بەشەڕ کردوە . هەروەها کە زانیان ئاشکراکردنی دەست پێکردنی شەڕ خراپ دەبێ بۆیان دەستیان کرد بە تاوان بارکردنی عیراق گوایە عیراق لە پێشدا دەستی کرد بە پەلاماری ئێران . کە لە ڕاستیدا عیراق چەند جار لەرێی یاداشت کەو وەزارەتی دەرەوە دەیدا داوای ڕاگرتنی بومباران و دەستخستنە ناو کاروباری ناوخۆی عیراق دەکا بەلام هەمووی بێسوود بوون بۆیە لە ئەنجامدا عیراق ناچار بوو پارێزگاری لە خۆی بکات و ئەوە بوو لە ٢٢-٩-٨٠ لە ئاسمان وزەوی و ئاوەوە هێرشی بردە سەر ئێران بۆ تەمبێکردنی کاربەدەستانی ئێران و پارێزگاری شارەکانی عیراق لە تۆپەکانی ئێران

- سەرەڕای سەرکەوتنی عیراق لە شەڕدا واتە جەنگی قادسیەی صدام لە هەفتەی یەکەمدا بەڕێز صدام حسین بە هەموو جیهانی ڕاگەیاند کەوا عیراق ئامادەیە شەڕ ڕابگرێت هەروەها بە تەمای داگیرکردنی خاکی ئێران نیەو عیراق تایەوێت سوپای ئێران سەر شۆڕ بکات یان ئەزیەت بە گەلانی ئێران بگەیەنێ تەنها ئەوەمان دەوێت کە دان بە مافی نیشتمانی و نەتەوایەتیماندا بنێت ، هەروەها ڕژێمی نوێی ئێران دەست درێژی نەکات بۆ کاروباری ناوخۆی عیراق بەلام هەموو ئەم هەوڵو تەقەللایانە دەربارەی ڕاگرتنی شەڕ تا ئێستا بێسوود بوە ، سەرەڕای ئەوە کە

عیراق هەڵویستی ئیجابی بووە لەگەڵ هەموو ئەو لیژنانەی کە هەوڵی ڕاگرتنی شەڕیان داوە . بێینەوە سەر ئەنجامی شەڕەکە سەرەڕای تێپەڕبونی ساڵێك گەلی عیراق بە هۆی شەڕەکەوە لە سەر خاکی عیراق هەستی بە نارەحەتیەك نەکردوەو پلانی نەتەوایەتی بۆ پەرەپیدانی عیراق و دروستکردنی پرۆژەکان بەردەوامە تەنها لە مانگی یەکەمی شەڕدا نەێ چەند گیرو گرفتێکی توش بوو . سەرکردایەتی سیاسی سەرەڕای پێویستی شەڕ هەوڵی دروستکردنی عیراقێکی نوێ دەدات لە لایەکی تریشەوە هەوڵی ئەوە دەدات شەڕ رابگرێت .

شەڕی نێوان عیراق و ئێران لە ماوەی ساڵی ڕابردودا سەلماندنی یەکێتی تێکۆشانی هەردوو گەلی کوردو عەرەبە هەر چەند ئیمپریالزم و زایونیزم و ڕژێمی کۆنەپەرستانی ئێران چاوەڕوانی ئەوەیان دەکرد کە شەڕێکی ناو خوی گەورە دەستپێ بکات ، گومانی تیدا نیە کە بە ملیونەهایان بۆ ئەم مەبەستە خەرج کردوە ، بەلام ڕۆڵەکانی کوردمان بەو پەڕی تواناوە بەشداریان لەم جەنگەدا کردوە چ لە ریزی سوپاو چ لە ریزی سوپای میللیەوە بۆ بەڵگە پارتیمان پارتی شۆڕشگیری کوردستان لەگەڵ پارتی دیموکراتی کوردستان لە دوو خولی سوپای گەلی بەشداربونو لە ریزی پێشەوەی جەنگدان

هەردەها جەنگ لە ماوەی ساڵی ڕابردودا دروبارە بۆ هەمووی جیهانی ئاشکرا کرد کە شۆڕشی ١٧-٣٠ بەسەرکردایەتی حزبی بەعسی عەرەبی سوشیالست لە عیراقدا ڕەگی خۆی داکوتاوەو شۆڕشی جەماوەری عیراق و هەموو ئەو خەوتانەی ئمپریالزم و نۆکەرانی دەیانبینی کە ئەم شۆڕشە بروخێنن بە با چون لەبەر ئەوە بناغەی ئەم شۆڕشە پشتی بە گەلی عیراق بەستوەو خاوەن بیرو باوەڕێکی پێشکەوتوخوا - زاتەیە .

- تێپەڕبونی ساڵێك بەسەر جەنگی قادسیەی صدام لە لایەکی ترەوە هاریکاری نێوان زایونیزم و ڕژێمی خومینی ئاشکرا کرد دوای لێدانی دەزگا ئەتۆمیەکانی عیراق لە ٧-٦-٨١ لە لایەن زایونیزمەکانەوە ، هەروەها کەوتنی فرۆکەیەکی ئەرجەنتینی لە ئاسمانی سۆڤیەتیدا کە چەکی ئەگەواستەوە بۆ تاران ئەمانە هەموو ئەوە ئاشکرا دەکەن بۆ خوینەری بەڕێز کەوا کاربەدەستانی ئێران فریان بەسەر ئاینەوە نیە بەڵکو دەیانەوێت لە ژێر پەردەی ئایندا بەهای ئەم ئاینە بشێوێنن .

بەرای ئێمە هەرچەند هێزە چەکدارەکانی عیراق سەرکەوتوە لە جەنگداو هەرچەندە باری ناوخۆی وولاتمان رۆژ بە رۆژ پتەوتر دەبێ بەڵام ئێمە لەگەڵ ڕاگرتنی شەڕداین هەر وەك هەڤاڵ صدام هەمیشە ئاشکرای دەکاتەوە .

بە بۆنەی تێپەڕبوونی ساڵێك بەسەر جەنگی قادسیەی صدام دا بەڕێز پارێزگاری سلێمانی بۆ هاوکاری ئەدوێ

بەرێز جعفر عبدالکریم البرزنجی پارێزگاری سلێمانی بەبۆنەی تێپەڕبوونی ساڵێك بەسەر جەنگدا وتی :-

● شەری نێوان عێراقی سەرکەوتوو پێشکەوتومان لەگەڵ فارسە ڕەگەزپەرستەکاندا وا ماوەی ساڵێکی بەسەردا تێئەپەرێت و ئێمە زیاتر متمانمان بە هێزو تونای خۆمان لە بەرگری کردن لە خاك و نیشتمان زیاتر ئەبێ و ئیمانمان پتەوتر ئەبێ کە ئێمە لەسەر حەقین و خاوەن مافین . ئاشکراشە ئەم شەرە بە زۆر کرایە ملی وولاتمان و بە ناڕەوا سەپاندیان بەسەرماندا و ئێمەش بەرگری لە ئاوو خاکی نیشتمانمان ئەکەین و بەسەرو ماڵ و هەر چیمان لە دەست بێت دەستی داگیرکەران لە بنا ئەبرین و شەریش هەرچەندە زیاتر درێژە بکێشێ دوژمنی خۆپەرستن و هاوپەیمانی زا هیۆنیزم هەر ئەبێ مەجبور بکرێ و دان بە مافی ڕەوای عێراقدا بنێت و ئێمەی کوردیش شانازی ئەکەین کە وەك پاڵەوان ترانیمان دلێرانە هاوبەشی شەڕ بکەین و بەرگری لە خاك و نیشتمان و شەرەف و کەرامەتی گەلی عێراق بە کوردوو عەرەبەوە بکەین و ، ئێستاش دووای ساڵێك جەنگ پەیمان تازە ئەکەینەوە بۆ سەر کردەی تێکۆشەر صدام حسین کە هەمیشەو بەبێ سەیرکردنی ماوەی جەنگ سەربازی بە وەفای ئەو سەرکردایەتە مێژوویەو پارێزگاری خاك و نیشتمانمان ئەبین و هەردەم ئامادەین وولاتمان هەرچی لێمان بۆی بکەین و خوێنمان لە سەر دەستمانە بۆ ڕێگەی سەندنەوەی مافی ڕەوامان .

هەر بەم بۆنەیەوە حەز ئەکەم دەست نیشانی ئەوە بکەم کە جەماوەری پارێزگای سلێمانی خۆشەویست لە ماوەی ئەم ساڵەی جەنگدا گەلێ پاڵەوانیەتی و دڵسۆزایەتیان بۆ جەنگ نواندوەو هاوبەشی دڵسۆزانەیان لە بەرگری خاك و نیشتماندا کردوو قافلەی شەهیدی خۆیان پێشکەش خاك و سەرکردایەتی کردو هەموو ڕێکخراوە گەلی و پیشەیەکان و جەماوەری سوپای میللی و هەموو دڵسۆزانی تری ئەم نیشتمانە لە شارەکەدا سەلاندیان کە هەمیشە لە پێشەوەی کارواندا بەرگری لە شەرەف و کەرامەتی گەلی عێراق ئەکەن و شانازیشە بۆمان کە سەرکردەی تێکۆشەر سەرۆك صدام حسین لە زۆر شوێندا باسی پاڵەوانیەتی کوردی کرد لەم جەنگە پیرۆزەداو پیرۆز بێ هەموو سەرکەوتنەکانی سوپامان و پیرۆز بێ یادی ساڵێکی جەنگی سەرکەوتووانەو بژی گەلی عێراق بە کوردو عەرەبەوەو بژی سوپای دلێرمان .

پ. هاوکاری لە سلێمانی

Institut Kurde de Paris

جەنگی شارستانی رەوامان

بەبۆنەی تێپەربوونی ساڵێك بەسەر جەنگی رەواماندا بۆ بەرگری ئەمافی رەوای وڵاتەکەمان لەخاك و ئاوو سەربەخۆی خۆی دژی چاوبرسیەتی فارسە رەگەزپەرستەکان هاوکاری چاوی بە بەرێز مامۆستا بکر محمود رسول وەزیری کارو باری کۆمەڵایەتی کەوت و لەم بۆنەیەدا ووتی :

- هەر وەك لە زۆر بۆنەدا باسمان کردوەو دووپاتمان کردوەتەوە کە ئەو شەڕەمان لەگەڵ فارسی شەڕێکی شارستانیەوو رەگ و ریشەی دەگەڕێتەوە بۆ زەمانی شاو پێش ئەویش .

ئەوەی کە دەمانەوێت بیلێین بە هەموو کەس ئاشکرایەو روونیشە ئەوەیە کە عیراق پاڵ پشتە بۆ هەمووی گەلان و ئامادە هەمووی گەلان و ئامادە یە ئامانجی خۆیان نایەویت ببێتە هۆی دروست کردنی ناخۆشی لە نێوان خۆی و گەلانداو هەمیشە ویستویەتی هاوسەنگیەك لەمەدا هەبێت . زۆریش هەوڵی داوە کە ئەگەر شتێك بوو بێت لە نێوان عیراق و دراوسێکانیدا بە رێگایەکی ئاشتیانە چارەی بکات، بەلام کە خومەینی هاتە سەر حوکم نێوان ئێمەو ئەوانی گەیاندە ئەم رۆژە کە ئیمپریالیزم لە مێژە بە شوێنیدا دەگەڕا .

- کە کۆنگرەی رێکخراوی کاری نێو دەوڵەتان بەسترا توانیمان چەند خاڵێك دەستنیشان بکەین بۆ ئامادەبوانی ئەم کۆنگرەیە کە وەزیری کاری ئیرانی دەستی کرد بە هێرش بردنە سەر عیراق و ئەمەمان سەلماند کە عیراق هەرگیز شەڕانی نەبووەو ئیران ئەم کارانەی ئەنجامداوە :

١ - دەست تێوەردان لە کارو باری ناوخۆو دەرەوەی عیراق بە ئاشکراو بەدزی .

٢ - داگیرکردنی ئەو سێ دوورگە عەربیە کە زۆر جار دووبارەی کردوەتەوە کە ئامادە نیە بۆ گێڕانەوەیان .

٣ - پەلاماردانی عیراق .

- لە هەمووی گرنگتر ئەوە بوو وەزیری کاری ئیرانی باسی رەگەزپەرستی کرد کە گوایە لە هەموو جیهاندا هێشتا هەر بەردەوامە ، ئێمەش وتمان راستە ئەم کێشەیە هێشتا هەر بەردەوامە لە جهیاندا چارە نەکراوە بەلام لە هەموو سەیرتر ئەوەیە کە رژێمی ئیرانی خۆی لە هەموو کەس زیاتر گەلانی ئیران دەچەوسێنێتەوەو باسی چەوسانەوەش دەکات ، وا بزانم هەموو کەس ئەوە دەزانێت کە گەلانی ئیران لە فارسەکان بچێتە دەر لە مافە رەواکانیان بێ بەش کراون و بۆ نموونە گەلی کوردمان لە کوردستانی ئیران هەمیشە تووشی هێرشی دڕندانە دەبێت و

گوندو دێهاتەکانی بۆمبارباران دەکرێت ، هەر لەبەر ئەوەی داوای ئۆتۆنۆمی وەك هی گەلی کوردمان لە عیراقدا دەکات . لە هەمان کاتدا ئەم هێرشەی دەبردە سەر عەرەبستان و ئازەرەکان.

- لە لایەکی ترەوە قادسیەی صدام بوەتە هۆی بتەوکردنی بەرەی ناوخۆو ئەمەیش ئەوە دەسەلمێنێت کە گەلەکەمان بە هەموو نەتەوەو کەمایەتیە نەتەوەکان لەگەڵ سەرکردایەتی سیاسیدان و هەر وەك سەرۆك دەڵێ جارێکی تر گەلی کورد هەر وەکو لەمەوبەریش دووپاتی کردوتەوە کە رۆڵەی دڵسۆزی عیراقە ئێستاش ئامادەیە بۆ داکۆکی کردن لە وڵاتی خۆشەویستمان بەبێ گوێدانە مەسەلەی ئینتمای نەتەوەیی .

- دوای تێپەربوونی ساڵێك بەسەر جەنگدا ئەتوانم بڵێم کە سوپای عیراق سەلماندی کە سوپایەکی بە بیرو باوەڕەو دەتوانێت سنوری خۆی بپارێزێت هەروەها ئەو دەستەی درێژ دەکرێت بۆ سەر سنورمان ببڕێت .

- عیراق متمانەی بە بیرو باوەڕەکانی دەوڵەتانی بێلایەن هەیەو هەوڵ و تێسکۆشانیش بۆ وەستاندنی شەڕو هاریکاری کردن لەگەڵ هەموو لیژنەیەکی خێرخوازدا گەورەترین بەڵگەی قسەکانمانن بەلام ئەگەر دوژمن لەسەر ئەم هەڵوێستەی خۆی بەردەوام بێت عیراق ناچار دەبێت کە بە زەبری هێز دوژمن ملکەچ بکات و ناچاری بکات دان بە مافەرەواکانی عیراقدا بنێت .

لە پارێزگای سلێمانی دوای ساڵێك شەڕ

ورەی جەماوەر زیاتر بەرزدەبێتەوە

وا دەزانین ئەمرۆیە نەك دوێنی کاتێك رژێمی رەگەزپەرستی تاران دەستی کرد بە جێبەجێ کردنی بەشێك لە پیلانەکانی ئیمپریالیزم و زانیۆنیزم ئەویش بە هێرش بردنە سەر سنورو خاکی نیشتمانمان کە وەك بە چەندە نمونەو بەلگەوە لێرەو لە دەرەوەی وڵاتدا بۆ گەلانی جیهان سەلمێنراوە کە مەبەستیان لەو گێرە شێوێنییە پەلاماردان وویران کردنی سەراپای وڵاتەکەمان بوو ، بەلام سەربازە پاڵەوانەکانی سوپای دلێرمان گەرماو گەرم بە رەنگاری ئەم دەست درێژیە نارەوایە بونەوەو توانیان بەرەی جەنگ بگوێزنەوە ناو خاکی ئێرانەوە کە ئەمەش بە سەرەتایەکی مەزنی سەرکەوتنەکانمان دادەنرێت ... ئەوە بوو دوای بە زینەکانی خۆیان چەندەها بیانوی هیچ و پوچیان بۆ شاردنەوەی ئەو راستیە هێنایەوەو ئەوەشیان دوپات دەکردەوە کە سوپای عێراق ناتوانێ لە چەند مانگێك زیاتر لە خاکی ئێراندا خۆی رابگرێت؟ ؟ ؟بەلام وا ساڵێك بەسەر شەڕی رەواماندا تێپەڕی و نەك هەرزەی سوپامان دەسلەمێنن کە هەتا دوژمن ملکەچی مەرجەکانمان نەبێت بستێك چیە لە ناو بەرەکانی جەنگدا ناگەڕێنە دواوە ..

● لەم روەشەوە سەرەتا خوشکە صبیحە صالح کریم سەرۆکی یەکێتی ئافرەتانی عێراق لقی سلێمانی دەڵێ :

دوای ئەوەی لە چواری ئەیلولی ساڵی پاردا فارسە رەگەزپەرستەکان دەستیان کرد بە لێدانی شارەکانی سەر سنورمان و ئەوان وڵاتەکەمانیان ناچار کرد کە پێشوازی لەم جەنگە بکات ئەوە بو سەربازەکانمان توانیان (زین القوس و سیف سعدو هەندێ خاکی داگیرکراوی) کەمان رزگار بکەن ، ئەمەش وەك ئاشکرایە بە هۆی جەنگی قادسیەی صدامەوە بوو کە جەنگی هەموو میللەتەو هیچ جیاوازیەکی تیا بەدی ناکەین بەڵکو بە پێچەوانەوە بە راپەڕینێکی گەل و میللەت دەژمێردرێت .. ، هەر لەم روەشەوە یەکێتیمان دەوری خۆی بە چەند چالاکیەکی فراوان پێناس کردوە لەوانەش کردنەوەو هاوبەشی کردنی چەند دەورەیەکی بەرگری شارستانی لەگەڵ دەورەیەکی تردا بۆ مەشق پێکردنی ئەندامانی لقەکەمان لە سەر بەکارهێنانی چەك .. هەروەها سازکردنی چەندەها کۆڕی رۆشنبیری جۆربەجۆربۆشی کردنەوەی چەکەکانی شەڕی قادسیەی صدام وباس کردنی سەرکەوتنەکانی سوپای دلێرمان ، ئەمەش سەرباری چەند پێشانگەیەك کە دەوری یەکێتیمانی لە قادسیەی صدامدا دەسەلماند .. هەر لەم روەشەوە سازکردنی چەند بازارێکی خەیری کە قازانجەکەی بۆ شەهیدانی جەنگ تەرخان کرا . . . هەروەها ئەوەشی شایانی باسە تا ئێستا چەند سەردانێکی بەرەکانی شەڕمان بۆ ناوچەی پێنجوێن و نوسود کردوەو بە هەڵیشمان زانیوە کە دیاری و پۆستەر رووێنەی سەرۆکی فەرماندەمان پێشکەش کردوون ، ئەمانە سەردانی بەردەوام لە خێزانی شەهیدان وبریندارانی جەنگ و پێشکەش کردنی خوێن لە پاڵ دیاریە تایبەتیەکانی خۆیاندا .

● باشان کاك فائق

طاهر رشید سەرۆکی یەکێتی نەقابەکانی پارێزگای سلێمانی بەم بۆنەوە وتی :

لە راستیدا لەم بارەیەوە قۆڵی کارکردنمان هەڵماڵیوەو چەندەها جموجۆڵی جۆربەجۆرمان راپەراندوە وەك سازکردنی ژمارەیەکی زۆر لە کۆڕی رۆشنبیری بۆ هەموو کرێکارانی مەڵبەندو قەزاو ناحیەکان لە پارێزگای سلێمانیدا بۆ رونکردنەوەی هۆکانی پەلاماردانی دوژمن بۆ سەر خاکی وڵاتمان . . هەر لەم روەشەوە دەڵێین هەرچەندە ساڵێك بەسەر شەڕی رەواماندا تێپەڕیوە بەلام بە روونی دەبینین کە نەخشە دامەزراوەکانی وڵاتمان بە شێوەیەکی ئاسایی جێبەجێ دەکرێت ئەمەش بەشێکی دەگەڕێتەوە بۆ سەر شانی کرێکاران کە هەر لە بەکەم رۆژەوە داوایان لێ کراوە هەڵوێستی مەردانەی خۆیان بە زۆرکردن و چاك کردنی بەرهەم پیشان بدەن .. لە پاڵ ئەمانەشدا توانیومانە هەمیشە سەردانی تایبەتی بۆ تێکڕای بریندارەکان ساز بکەین و بە شێوەیەکی تایبەتیش سەر لە خێزانی شەهیدان و بریندارانی کرێکارانمان بدەین و خەڵات و رێزی هەڵوێستی شەرەفمەندانەی خۆیان پێشکەش بکەین هەر لەم روەشەوە بەردەوام خەڵاتی ئەو کرێکارە لێهاتوانەمان کردوە کە لە بواری کارکردندا هەوڵی تایبەتیان بۆ زیادکردنی بەرهەم لە پێناوی شەڕی قادسیەی صدامدا ، داوە بەڵگەی ئەمەش بە خشینی چەند ویسامێك بە کرێکارانی بواری ناوبراو . شایانی باسە هەر لە پێناوی پاراستنی گیانی سەرکەوتنەکانی سوپای دلێرمان بە سەر رژێمی تارانی رەگەزپەرستدا ئەو دوو سەعاتە زیادەی ئیش کردنە کە دانراوە ئێستاش تیایدا بەردەوامین وزوربەی ئەو کەرتانەی کە پێویستیان بە کرێکار هەیە رۆژانی هەینی بە خورایی ئیشیان بۆ دەکرێت و زوربەی کرێکارە کانیشمان مۆڵەتی ساڵانەی خۆیان وەرناگرن و ئێستاش

سەرۆك و ئەندامانی نەقابەکانمان بەردەوام لە کۆڕەکانی کارکردندا خەریکی سەرپەرشتی و چۆنیەتی راپەراندنی بواری کارو بەرهەم دەکەن ... هەر بەم بۆنەشەوە بلاوکراوەیەکی دیواریمان دەرکردوە کە لەگەڵ بەشێك لە گۆڤاری رەنجی کرێکار کە ئێستا لە ژێر چاپدایە بۆ بەسەرکردنەوەی ئەم بیرەوەریە تەرخان کراوە.

● پاشان کاك عبدالقادر محمد امین سەرۆکی یەکێتی لاوانی سلێمانی بەبۆنەی ئەم بیرەوەریەوە وتی : وتی :

بەبۆنەی تێپەربونی ساڵێك بەسەر جەنگی شەرەف مەندانەیتمان جەنگی قادسیەی صدام - و بە - بۆنەی سەرکەوتنەکانمان بەسەر فارسە رەگەزپەرستەکاندا، بەناوی پێشرەوان و نەوجەوانان و لاوانی سلێمانیەوە پیرۆزبایی لە جەماوەری گەلەکەمان و سەرکردە دلسوزەکەمان سەرۆکی فەرماندە هەڤاڵ صدام حسین ئەکەین . . هەر بەم بۆنەیەوە یەکێتیمان، یەکێتی لاوانی سلێمانی ، هەر لە سەرەتای جەنگەوە تا وەکو ئێستا پرۆگرامێکی تایبەتی بۆ ئەم مەبەستە داناوەو بە شێوەیەکی رێکوپێك بەپێی بەندەکانی هاوبەشی کردوە بۆ نمونە کردنەوەی چەند پێشانگەی هونەری و زانستی و رۆشنبیری لەگەڵ سازکردنی چەندەها میهرەجانی وەرزشی وهونەری و روشنبیری تر جگە لە سازدانی چەندەها کۆڕی هەمە جۆر بۆ پێشرەوان ولاوان و نەوجەوانان بۆ رونکردنەوەی چەکەکانی شەڕی رەوامان شەڕی قادسیەی صدام سەرباری ئەمانەش کردنەوەی ژمارەیەکی ئەوتۆ بۆ بەرگری شارستانیەت و تەندروستی و هاتوچوو کە نەوجەوانانمان چالاکانەو سەرکەوتوانە هاوبەشیان تێدا کردوە ئەمانەش لە پاڵ سەردانی بەردەوامی خێزانی شەهیدانی جەنگ لە لایەن پێشرەوان و نەوجەوانانەوەو بەسەرکردنەوەی بریندارانی جەنگ و پێشکەش کردنی خەڵات و دیاری بۆیان .

● دوا جار کاك نجم الدین سعید محمد سەرۆکی یەکێتی هەرەوەزی جوتیارانی سلێمانی هەر بەم بۆنەیەوە وتی :

بەو پەڕی سەربەرزیەوە پیرۆزبایی لە سەرۆکی تێکۆشەر وسوپای گەلی عێراقی قارەمان صدام حسین دەکەین ... هەر بەم بۆنەشەوە دەڵێین کەلە یەکەم رۆژی دەستپێکردنی جەنگی رەوامانەوە لە لایەکەوە تایبەتی کەشمان داوە وەك لەلایەکی کەشەوە هەوڵی بانگەوازکردنمان بۆ هەموو جوتیارانی دێهاتەکانی پارێزگای سلێمانی سەبارەت بە هاوبەشی وزیادکردنی بەروبومی کشت وکاڵی کە بۆ ئەمەیان برا جوتیارەکانمان توانیویانە نەخشەی کشت و کاڵی ئەمساڵ بە چاو جارانەوە زۆر چاکتر بە ئەنجام بگەیەنن ... لە راستیشدا ناوبراوان زۆر مەردانە بە دەم بانگەوازەکەوە هاتن زوربەی زۆریشیان بۆ ناونوسی خۆیان کردبو کاری گیان فیداکاری .... هەروەها بەردەوام هەڵساوین بە سەردانی جەنگاوەرەکان لە ناو کوڕەکانی شەرداو دیاری و خەڵاتی خۆیانمان پێشکەش کردوون ، ئەمەش جگە لە بەسەرکردنەوەی خێزانی شەهیدان و بریندارانی جەنگی رەوامان ئەمانەو سازکردنی چەندەها کۆڕو کۆبونەوەی فراوان بۆ شیکردنەوەی هۆکانی پەیدابوونی جەنگی قادسیەی صدام .. ئێستاش کە ساڵێکمان بەسەر ئەم جەنگە پیرۆزەدا بەسەربرد بەڵێن بە سەرکردایەتی حزب و شۆڕش و هەڤاڵ صدام حسین نوێ دەکەینەوە کە هەمیشە ئامادەی جێبەجێ کردنی فومانەکانی ئەوان و ئەرکی سەرشانی خۆمان بین .

فریا عبدالله حسین

وتەی لاپەڕە

پێنوسی کوردی و جەنگی ڕەوامان

واسالێکی تەواو بەسەر شەڕی ڕەوای عیراق لەگەڵ دوژمنی ڕەگەزپەرستی فارس‌دا تێدەپەڕێ‌و ڕۆژ لەرۆژ زیاتر سوپاکەمان سەرکەوتن‌و دەستکەوتی تازە وەدەست دێنێ‌و لەمەیدانی قارەمانی‌دا گۆی هونەر دەباتەوە .. ساڵێکی تەواوە سەربازە ئازاکانمان لەبەرەی شەڕدا هەڵدەکوتنە سەر دوژمن ، سەنگەریان بێ‌چۆڵ دەکەن ، مۆڵگایان لێ دەڕمێنن‌و بە شەوو بەرۆژ مۆڵەتی ئەوەیان نادەن پشتی خۆیان ببەستن .

واسالێکی تەواوە شەڕ لەگەڵ تەبەعەی دەججال‌و ڕەگەزپەرستان‌و کۆنە -پەرستان بەردەوامە ، ئەو سوپایەی کە ئیمپریالیزم لەئێران بنیاتی نابوو دەیویست بیکا بە قەڵای قایم دژی ئازادی‌و سۆشیالزم‌و مافی گەلان .. ئەو سوپایەی دڵڕەقانە شارەکانی مەهاباد و سنەو سەقزو بانەو چەندان شارو دێی دیکەی کوردستانی ئێرانی داپڵۆست‌و خەڵکی بێ‌چەك‌و بێ‌تاوان‌و پیرو ژن‌و منداڵانی کوردی لە ئاگر باران نەپاراست‌و مافی ڕەوای نەتەوەی کوردو نەتەوەکانی تری ئێرانی بە بارودو قورقوشم وەڵام دایەوە . . . ئەم سوپایە ئەمڕۆ تووشی چارە ڕەشی‌و نەگبەتی‌و بەزین‌و سەرشۆڕی هاتووە .

لە ماوەی ئەم ساڵەدا ، مایەی شادمانی‌یە کە بەرهەمێکی زۆرو زەبەندە هاتوەتە مەیدان‌و لاپەڕەکانی (هاوکاری) تۆماری زۆرو گەشی بەشێکی زۆری ئەو جۆرە ئەدەبە بووە. ژمارەیەك نووسەری کورد بەووتارو بەشیعرو بەچیرۆك‌و بە یادداشت‌و بەلێکۆڵینەوە نووسین‌و وەرگێڕان بەشداری‌یەکی باشیان لە پێداویستی‌یەکانی شەڕەکەدا کردووە ، هەروەها مایەی شانازییشە کە بەشێك لەو ئەدەبە وەرگێڕدراوەتە سەر زمانی عەرەبی‌و لە ڕۆژنامەکانی بەغدادا بڵاوکراوەتەوەو جێگەی ڕەزامەندیی هەندێ لە ڕەخنەگرو ئەدەب دۆستانی عەرەب بووە .

جا لەیادی یەکەمی شەڕی قادسییەی نوێ‌دا سڵاو لە هەموو قەڵەم بەدەستێکی کورد دەکەین کە لایەنگری دادو ماف‌و ڕاستی کردووەو ئاڵای ئەدەبی لەئاسمانی خزمەتی نیشتمان‌و نەتەوەدا بەرزکردوەتەوە .

● ئەدەب‌و ڕۆشنبیری ●

طەیفیێ هەکاری

عبدالرحمن مزوری

دەڤەرا هەکاریا ئێك ژوان هێلینایە کو گەلەك هۆزانڤان‌و زاناو مروڤێن مەزن ڕاکرینەو فڕاندینە ، حەتا ناڤودەنگێ وان نە لکوردستانێ بتنێ بەلکی لهەمی ڕۆژهەلاتی قەدایە .. ئەها ئەڤە شێخ عیسائیێ هەکاری‌یە ، دەستێ ڕاستێ صلاح الدینێ ئەیوبی ، قارەمانێ تەڤ ڕۆژهەلات مینا بیهوکێ هژاندی .. وێهە شێخ ئادیێ هەکاری‌یە نوێژەن‌و ڕێکێشێ ئولێ ئێزدیان .. ئەڤا هە خاتوین قەرە فاطما هەکاری‌یە ، سیار بسەد عەگیداو هەلگرا پەندا ، شێر شێرە چ ژنە چ مێرە !

وێ هەنێ شاه پرتوێ هەکاری‌یە تەمبیرا تەڕا ئەڤینێ ، خودانێ شعرێن دلڤەکەر و نازك .. ژبل دەهـ سەدێن دن کو ئەم نکارن مخابن هەمیان ژوەڕا کت کتە بهەژمێرین .

بژلی پەرتوکا (مخطوطات فریدە) ناڤێ هۆزانڤان طەیفیێ هەکاری حەتا نهو دچو سەرەکانی‌ێن ئەدەبیدا نەهاتی‌یە .، دکتور معروف خەزنەدار خودانێ پەرتوکا ناڤبری نڤیسی‌یە کو (طەیفی) هۆزانەکا چاردە مالکێ ددەستنڤیسا (گولشەن - هژمار :   )دا هە.(١)

سەرێ وێ هۆزانێ ئەڤەیە :

هەرچی کو ژغەفلات دێ ببینیتن مەها من
باور مەکە ئێدی قە بمینیتن شەها من (٢)

حەتا دبێژیت :

خوش طرفە تمنایە ، ئەگەر یارێ کەرەم کر
من بعد غنی ، پێ ژخو (طەیفی) کو لهەمان

بڕاستی ئەم چو ژێن‌و سەربوریا هۆزانڤانێ خو نزانین .. لێ ژشعرا وی خویایە کو ئەگەلەکێ دێرین‌و کەڤنە ، دناڤبەرا سەدێ هەڤدێ - هەژدێ‌دا دەمێ گەشی‌یا میرگەها بادنیان‌و هەکاریادا ژیایە .. ئەدویرە هەڤچاخێ باتەئی‌و گرگاشێ بیتین .

(طەیفی) ناڤێ هۆزانڤانی‌یە یان ناسناڤەکە ژخوەڕا هەلبژارتی ..؟! پسیارەکا بێ بەرسڤە ، ئەڤرو لدینی هەلبژارتی ..؟! پسیارەکا بێ بەرسڤە ، ئەڤرو لدیف گروڤێن لنك مە هەین ناسناڤەکە هەلبژارتی چونکی لدیماهیا هۆزانێن خودا بکارئینایە ، مینا گەلەك هۆزانڤانێن کلاسیکی‌ێن کەڤی وەکری .. جا (طەیفی) چیە ؟! چ مەعنا ددەت .. ؟! بکوردی تریەکێ ئاڤێ هێژایە ، سەرۆك‌و سەرمیرێ هەمی ڕەنگێن دی‌یە .. هەر وەکی هۆزانڤانی دڤێت بێژیتە مە ، ئەز شاعرەکێ هێژامەو تریێ طەیفی‌مە ، خەلکێ دی هەمی تەحلکەو سەرتویرەنە ..!! ئەز باور ناکەم ناڤێ وی ژپەیڤا (طیف‌و طیفیێ) عەرەبی هاتبیتن ئانکو خەیال‌و خەیالی .

ئەڤ هۆزانا سێوی‌یا طەیفیێ هەکاری ژدەستنڤیسەکا مەلا ئەحمەد کوڕێ محمد سلیم بەرگارەنی مە وەرگرتی‌یە .. دەستنڤیس سالا ١٣٧٢ مشەختی بدەستێ مەلا ئەحمەدێ ناڤبری ، لگوندێ (بلان) دەڤەرا (شێخان) هاتی‌یە نڤیسین .

دڤێ دەستنڤیسێ‌دا ژبل شعرا (طەیفی) قەفتەکا شعرێن جزیری‌و باتەئی‌و نورالدین بریفکی‌و محمد طاهر حوزنی ژی هەنە ، دیستان دگەل هندەك پەرێن پەرتوکەکا بناڤێ (کتاب الاختلاج) .. دەستنڤیس (١٣٨) بەرپەڕە ، قەبارە : ١٥ر٥ x ١٠سم . لسەرێ هۆزانێ نڤیسی‌یە (طیفی فرماید قدس سرە العزیز) ئەڤە ئەو هۆزاپنا سێوی ژخاندەڤانێن هەژی‌ڕا :

الهی غافـر الذنب
خودانی عەفو و غوفرانی
کەریم‌و قابل التوب
بلوطف‌و ڕەحم‌و ئیحسانی
عەلیم‌و عالم الغیب
مبرء زهـر عیب
تومانەندەئی لاریب
عەلیمێ سیرا پەنهانی
علیدی باطن‌و ظاهر
قەدیم‌و قادرو قاهر
سەمیعێ غائب‌و حازر
وەحیدو فەردێ سوبحانی
وەحیدی فەردو یەکتائی
تو هەم پەناه‌و مأوائی
عەمیم الفضل ، بالائی
کثیر الجود ، خاقانی
تو خاقانی ، تو غفاری
کەریم‌و هەم اکرەمکاری
خطا پوش‌و وەسەتاری
تو علامێ بنەفسانی
خودایا ئەز گونەهکارم
پەلیدو موجب النارم(٣)
زەبونێ نەفسا ئەمارم
غەفوری جورم‌و عصیانی
خودایا ڕۆ سیاهم ئەز
قەوی ڕشت‌و تەباهم ئەز(٤)
ژسەر تاپا گوناهم ئەز
خودانێ عەدل‌و دیوانی
شەهێ شاهان‌و سلطانان
بەدیعێ ئەردو ئەسمانان
مقرم ئەز بعصیانان
ژفعل کارێ شەیتانی
بمەڤێ زاتێ سەرمەدکەی
بنورا پاکێ ئەحمەد کەی
شەفیعی من محمد کەی
دڕۆژا حەشرو میزانی
بە هەمە ئەنبیاکەی تو
بە مروو هەم صفاکەی تو
بە نورا موستەفاکەی تو
خلاص‌کەی من ژنیرانی
دوەختێ ڕوح دبیە زائل
لدونیائێ دبیت ڕاحل
ئیلاهی (طەیفی)ێ غافل
نەکەی مەحروم ژئیمانی
فەروزو پەیڤێن گران :

١ - د. معروف خەزنەدار مخطوطات فریدە /بغداد ١٩٧٨م ب : ١٨ ، ١٩ .

٢ - من مالکێ وەکی خەزنەداری نەوەرگرتینە پەیڤا (ن) زێدەکری‌یە ژبەر کێشا هۆزانێ . ع٠ م

٣ - پەلید : ف . دوژین ، نەپاقژ .

٤ - : ف . ئاخ ، هەڕی . تەباهم : گونەهکارم خرابکارم .

ئەدەب‌و ڕەگەزەکانی ئەدەب

د. احسان فؤاد
- ٥ -

وەك لەمەوبەر باس کرا ، ئەدەب وەکو لقێکی هونەرە جوانەکان دەبێتە هۆی ئەوەی جۆرە بەرزی‌یەك ببەخشێ بە بیرو کەسایەتیمان ، بۆیە تێکرا ئەدەب پەروەرو ئەدەب ناس جیاوازە لە مەردوم‌و خەڵکی کە ، چونکە زوربەی ئەم مەردوم‌و خەڵکی کەیە ، لایەنگیری هێزو دراوو دەسەڵات‌و خراپەکاری‌یە ، ئەمانە هەمووی لە ڕەچەڵەکی ژیانی ئادەمیزادایە ، هەرچەندە بەهرەکانی لەگەڵدا بکا ، ناتوانێ بەسەر هەموو لایەنێکدا زاڵ‌بێ ، بۆیە بەشی زۆری خەڵکی کویلەیەکی بنەرەی تاریکن ، کویلەی ئارەزوو شەهوەت‌و تەماعکارین ، کویلەی زەبرو زۆرو دەسەلاتن ، هەرچەندە ئەو دەسەڵاتەش لەسەر بنەڕەتێکی ناڕاست‌و ناهەموار دامەزرا بێ .

ئەدەب وەکو لقەکانی کەی هونەر ، هەوڵ دەدات پێڕانەکانی ژیان مرۆڤایەتی ترو پڕ بەزەیی ترو بە کۆلتر بکات ، لەگەڵ زولم‌و زۆرا دەجەنگێ ، ڕێی ڕووناکی نیشانی خەڵکی سادەوا ساکار دەدات لەم مەڵبەندەدا ئەدەب لە دوو کاریگەری بەهێزەوە دێتە پێشەوە ، یەکەم ! جووڵاندنی هەستی جوانی پەرستی ، دووەم داوای هاوبەشی کردنێکی گەرم‌و ڕاست‌و ڕەوانی ژیان بە هەموو سەرچاوە گەشەکانیەوە لە قارەمانێتی‌و دلاوەری‌و هەستی حەزو ئەڤین‌و دڵداری . ئەدەبە کە مەردوم وا لێ‌ئەکات مە ڕێی نیگار کێشانێکی وردو وەستایانەوە هەست بە ئازایەتی‌و قارەمانێك یان شۆخ‌و شەنگی باڵا بەرزێك ، یان بزەی پەساکەد ساکاری منالێك ، یان بزەو سیحرو پێکەنینی دەمەد لێویکی پڕو تەڕو سوور ....جگە لەمانەیش ئەدگاری ژیان بەخشیش نیگارکێشێ ئەکات بۆ ئەوەی کینەو ڕقمان لێی ببێتەوە ، بجەنگین بەرانبەر هەموو کۆسپ‌و کەس‌و نەریت‌و ڕەوشتێکی گەندەڵ‌و خراپ زیان بەخش .

مرۆڤ هۆگرو عاشقی ژیانە ، هەمیشە بانگ‌ئاوازێك بۆ بەشداری‌کردن‌و چێژوەرگرتن لێی دەبێتە مایەی بەخت‌و فەڕو بەختیاری‌ی ، هەموو کۆسپێکیش کە دووری خاتەوە لە شیرینەکانی ژیان دەبێتە هۆی ئەفرەت‌و ماتی‌و زیزی دەست هەڵدەستی‌کردن لەگەڵ ژیاندا سەر ئەنجامی هەموو لقە جوانەکانی هونەر ، ئەدەب پاڵ پێوەنەرو هاندەری پشتیوانە بۆ ئەوەی چێژو خۆشی لەو شتانە وەرگرین کە بە هێزتر دەمان نووسین بە خۆشی‌و شیرینی‌ی ژیانەوە ، بە هەموو دەوڵەمەندی‌و ڕەنگاو ڕەنگی‌یەوە : لە ئەڤین‌و لاو چاکی‌و خزمەتگوزاری کۆمەڵەوەو کۆشش لە ڕێی بەختیاری‌دا .

ڕاستە هێندێ پارچەی ئەدەبی هەستی گۆشەگیری‌و غەمگینی لە دڵی ئادەمیزادا دەجوڵێنن ، بەڵام ئەمە بۆ مەبەستی ئەوە نی‌یە ، ژیان لە بەرچاو بخەن ، بەڵکو هاوارو سکاڵایەکە لە دەست تەنهایی یان زەبرو زۆر ، پاڵ پێوەنەرەکەی هەر بۆ هاوبەشی‌یە لە خۆشی‌یەکانی ژیان .

چیرۆك

کەلان

سلام مەنمی

گوندی کەلان خاوەنی مەڕو ماڵات‌و پاوەنێکی فرە بوو ، مەڕەکانی دونگ دەستاڕین بوون ، بزنەکانیشی چست‌و چالاك ئەوت کەلەکێوین .. شوانێکی کارامە نەبوایە هەڵی نە ئەسوورانن ، بەڵام لە بەختی ڕەشی ئەوانا ڕۆژێ لە ڕۆژان شوانێکی هۆشیاریان بە خۆیانەوە نە دیبوو . . ئەوەی ئەچوو لەگەڵ گەمژەو تەپۆ بوو ، زوو گورگ کڵاوەکەی ئەناسی ، هەر جارێ بینایەتە ڕانەکە چەند سەرێکی لێ مل ئەشکانن ، جاری وا هەبوو قوڵاخەکەیشیان نە ئەدۆزییەوە .

مام ڕەشۆل - پیاوێکی لێ‌هاتوو بوو ، خۆی بەرپیش سپی گوندەکە دائەنا ..لە ڕاستیشا سامی هەبوو، شەرمیان لێ ئەکرد ، خوا خوایان بوو کارێکیان پێ بسپێرێ‌و جێ بەجێی کەن، هەموو جارێ لە دڵی خۆیەوە ئەی وت :

(نازانم بۆچی ئەم گوندە دەواری ئەهامەتی بەسەرا هەڵدراوە .. ؟! ڕۆژێك نەبوو بڵێین ئۆخەی بە شوانی خۆمان شادبووین.. ئەوەتا شوانی گوندەکانی دراوسێمان تووندو تۆڵ‌و بێ فتن .. هێنەکانی ئێمەیش لەش داهەزراو ...)

(١)

(٢)

ڕۆژێ خەڵکی گوندەکەی کۆکردەوەو پێی وتن .

وەك ئەزانن لەبەر بێشوانی ئاسۆی گوندەکەمان لێڵە .. ئەوەی هەبووە گەجەرو گوجەر بووە ، تەنانەت سەگەکانیشیان گەمۆر بوون‌و هاوبەشی گورگ بوون ، هەر لەبەر ئەوەیش بوو ڕانەکەیشمان تووشی شەلکەو مافەتەو بەلە باقەو پزوو بوون‌و هەمیشە لە جێگەی خۆیانا ماونەتەوەو زیاد ناکەن . . باش وایە بچین بۆ لای حەمە شوان بەشکم بچێ لەگەڵا ..

- ئێمەیش ڕەئییەکەی تۆمان هەیە ..

هەر چۆنێ بوو ڕازییان کردو شەرتێکی باشیان بۆ بڕییەوە.. حەمە شوان‌یش مرۆڤێکی دڵسۆز بوو لای خۆیەوە بڕیاری‌دا ووتی : **(ئەبێ چاو بگێڕم ئەو مەڕو بزنانەی لە یەك ئەچن گوێی یەکێکیان داغ کەم ، با نەگۆڕێن .. دوایی تووشی سەر ئێشە ئەبم .. هەر مەڕێکش زازوو بەرخەکەی گۆش کەم‌و بانگی خاوەنەکەی بکەم .. یاخود لە ڕۆژانی زاومادا ئەبێ وریا بم ... جگە لەمانەیش لە شوێنی بژوێنا بیان‌لەوەڕێنم ..)**

ئێوارە گالۆك‌و فەرنجییەکەی ئامادە کرد ، نانەبەرەکەی بەستە پشتی.. شنمشاڵەکەی بەقەدیا کرد، دوو گەماڵەی بانگ کردو سەرو نانی دانێ ، بەرەو پەچەکە ملی‌نا .. لە دانگەوە وەڕەیانەوە چوو داداشێکی خۆی بەزەویدادا ، گەماڵەکانیش بەدەم خشەی مارو مێروەوە ئەچوون ،شەو بە ئاگاداهات سەیری ئاسمانی کرد ، (شەوی ماوە ، مانگا شەویشە .. با ڕانەکە ڕادەم ..)

ڕایدان‌و ڕووی کردنە شاخێك .. دەمیان ژەندە زەوی سەریان بە لەوەڕەوە هەڵ ئەکەنرا .. هەتا ئەو شەوە شەوا ژۆیان بە خۆیانەوە نەدیبوو ، وەك بڵێی ژەم بورددە بوون ، تێریان خوارد ، حەوانەوە ، کەوتنە کاوێژ کردن ، **(یا منیش سەر خەوێك بشکێنم ..)**

چاوی لێك نا .. هێشتا چاوی گەرم نەکرد بوو ، ڕانەکە بەسەریا ڕەوینەوە .. ڕاپەڕی **(گورگە ئەوەتا گەماڵەکان لاڵ بوون‌و دووریان خستۆتەوە) دەی لە** گەماڵەکان کردو بەدەم بەسەرا تەقانن .. گەماڵەکان بە هەناسەبڕکێ گەڕانەوە ، خولێکی بە دەوری ڕانەکەدا خوارد ، **(زیانمان نیە ..**

فام گورگ وا ئەزانی منیش **وەك شوانە لەو جرەکانی تر وام .! ئەی نەخۆرانت بێ ، نازانیت مێشکت کاس ئەکەم ..)**

چیا هێمن بۆوە ، شەبەقی‌دا ڕانەکەی شمشاڵەکەی لە قەدی کردەوەو فووی پیا کرد ، وەك زمان زان زەوقیان لێ وەرئەگرت ، چیاکە هێمن تر بۆوە .. ملی مەڕێکی تەوی گرت‌و دۆمشی .. کەوتنە نان‌و شیر خواردن ...

(٣)

نیوەڕۆ هێنانییەوە مەڕو بزن خۆیان بە ماڵی خاوەنەکانیانا کردو بینیان بە مەنجەڵە دۆو سزگاوەوە نا ئافرەتانی گوندەکە کەوتنە دۆشنییان.

ئاسکۆڵی ژنی مام ڕەشۆل پێی وت :

- دەك لە شی شوانەکەمان ساخ بیت .. ئەمە یەکەم جارە مەنجەڵە گەورەکە پڕ لە شیر بێ ..

مام ڕەشۆلیش دەستێکی بە ڕیشیا هێناو ووتی :

- ئافرەت هەتا کەی ئەم گوندە کەوڵی نەگبەتی فرێ نەدا ؟!

- پیاوەکە وابرۆشتایە داری سواڵی ئەدرایە دەستمان .

دوو شیعری والت ویتمان

گوێم لە ئەمەریکایە گۆرانی دەڵێ
گۆرانی‌یەکانی هەمەچەشنەن :
هەر پیشەسازێك گۆرانی‌یەکی دڵخۆشکەری خۆی دەیڵێ .
دارتاش - لە کاتی پێوانی تەختەدارێکدا .
سەنگتاش - لە کاتی چوونەکاردا ،
یان لە گەڕانەوەدا گۆرانی دەڵێ ،
گەمی‌یەوان - بۆ گەمی‌یەکەی ،
یان لە گەڕانەوەدا گۆرانی دەڵێ .
گەمی‌یەوان - بۆ گەمی‌یەکەی ،
دەریاوان - بۆ کەشتی‌یەکەی گۆرانی دەڵێ .
پینەدۆز - بەدیار دەزگاکەیەوە ،
کڵاوچن - بەدەم وەستانەوە گۆرانی دەڵێ .
دارکەر - لە کاتی داربڕینا ،
جوتیار - بەیانی‌یان بەدەم ڕێوە ، کاتی پشوودان ،
یان کە زەردەپەڕی ئێوارە کەناری ئاسمان دەگرێ
گۆرانی دەڵێ .
گوێم لە گۆرانی‌ی شیرینی دایکانە .
گوێم لە گۆرانی‌ی شۆرە ژنانە .
گوێم لە گۆرانی‌ی کیژۆڵانە لەکاتی دروومانا ، یان لە کاتی کۆڵکردندا .
هەرکەسەو گۆرانی‌یەکی هەیە کە تایبەتی‌یە بە خۆی.

کە خۆرەتاو دەکەوێ .. بۆ ڕۆژ ،
کە شەویش باڵ بەسەر زەویدا دەکێشێ .. بۆ شەو
لاوان بەتەبایی‌و پڕ بەدەم گۆرانی دەڵێن .
٢ هاوڕێم ، کە سەد بە کۆشی تۆ دەکەم .
هاوڕێم ،
کە سەر بە کۆشی تۆ دەکەم
دانم بە هەرچیدا ناوە ،
دووبارە دانی پێدا دەنێمەوە .
هەرچیم بە تۆو بە دنیا گوتووە ،
دووبارە دەیڵێمەوە .
بەڵێ دەزانم ،
خۆم نیگەرانم‌و کەسانی‌تریش نیگەران دەکەم .
بەڵێ دەزانم ،
پەیڤی من چەکێکە پڕ مەترسی ، پڕ مەرگ ،
هاوڕێی خۆشەویستم ،
دانی پێدا دەنێم ... من بووم پاڵم بە تۆوە نا
بۆ پێشەوە تەکان بدەی ،
ئێستاش ، هەر پاڵت پێوە دەنێم
لەگەڵ من تەکان‌بدەی ،
ئەگەرچی ناشزانم دوا قوناخمان لەکوێ‌یە .

عبداللە پەشێو کردویەتی بە کوردی

کورتەچیرۆک:

لەشکەر

ئامادەکرنا
قاسم سلیمان برواری

گەلەك بیرهاتنێت بچیکاتیێ ژمزرو بیرێت مروڤی ناچن! دمینن رسیای، جار.. جار دزڤرن لپێش چاڤا وەکی خەونەکا خوش مروڤی ژمێژە دیتبیت.

هینگێ لسەر دەمێ خاندا سەرەتایی، قوناغەکا رێکا پیا خاندگەها مە ژگوندی یادیر بو.

پاویزاو زفستانا گەلەك رێکا نەخوش بو ژبەر بەفرو بارانا و سەرما دژوار.

بەلێ ئەڤە هەمی نەت بون ئەگەر کە ئەم هەرو کافەکی راوستین لپێشس بارەگایا لەشکەری نێزیکی رێکامە، لپێش بزاڤا وان ئەگەر نوبەت وگرت یان ئالایێ نیشتمانی وەهەلاند... هتد

ستێرا وان چەندا دروست بو وەکی کاتژمێرێ، رێزا گوهدارێ ژ لەشکەری حەتا ئەفسەری و قوماندادی یا بێ ئالوزیە.

گەلەك جارا ئەم ژبەر هندی ئەت ماین و زێ ئەت گەهەشتین خاندنگەهێ، و هەر ئێکی ژمە هندەك شڤێت نەخوش ژدەستێ سەیدای دخارن.

گەلەك جارێت دی ئەگەر ئەم دزڤرین ژخاندنگەهێ ئەم ئەت ماین لپێشس نوبەداریا لەشکەری چاوە هشیار راوستایە دکارەکێدا دەمەکێ درێژو تفەنگاوی یالسەر ملی.

راستە مە هەمی بچیکا پێ خوش بو ئەماشەکربا بزاڤ و نوبەداریا وان، بەلێ هەڤالێ مە (ژڤانی) هیڤیا وی ئەو بیتن لەشکەرو جل و بەرگێت خاکی و تفەنگەك هەبیتن. ئێڤاریا روژەکا پاویزێ ئەم هندەك هەڤال ژخاندنگەهێ ئەت گەریان، و برێڤە مەگوت: دێ یاریێت لەشکەریێ کەین. دەرسوکا کچەکا هەڤالا خاندنێ مەژێ خاستو بسەر دارەکا بلند ڤەکر، دابیتن ئالایێ مە، هەر ئێکی قتە دارەك هەلگرت شینا تفەنگا. هەڤالەکێ ژمە مەزنتر بو ئەفسەر (ضابط).

وی ئەم بەلاڤ کرین هەر ئێك لسەر کارەکی.

هەڤالێ مە داخاز کر نوبەدارێ ئالای.

ئەم بەلاڤ بوین ...

حەتا دەمەکی ئەم وەستاین، هەر ئێکی رێکا مال گرتو چون. بەلێ برێڤە مەداخاز نەدیت!؟ ئەزا بوچی ڤەمایە مە ژبیر کر ئاگەهدار کەین بهێت. من گوت ئەز دێ زڤرم و دێ سەحکەمێ ئایە وی چیە؟ چمکو سەرمایەو هندە دێ دبیتە شەڤ.

ئەز زڤریم. من دیت داخاز یێل جهێ خو راوستیایە سنگە پێ لبەر ئالای. دارێ خو وەکی تفەنگێ پێ هەلگرتی. ئەز کەنیم و من گوتێ.

— دابچین درەنگە، هەڤال هەمی یێت چوین تو چ دەکەی؟!

— ئەز نوبەدارم لبەر ئالای، نەشێم بهێم ئەگەر ئەفسەر نەبێژیت من.

— ئەفسەر کیە؟ هەڤالەکێ مەبو و یێ چوی مالو حەتا سبە ناهێت.

— ناهێم حەتا ئەفسەر یان قوماندار من ئازا نەکەت.

یا ژخو بو هندی من بو گوتی و هەر ئاستما نیسێ دەمێ تاریك بیت و سەرما یا زێدە دبیت.

ئەز مام مەندەهوش نزانم دێ چ کەم حەتا ژدیرڤە من لەشکەرەك دیت، من قەستا وی کر. و من گرفتاریا خو بو ئاشکەرا کر، کەنی و دگەل من هات و گوتە داخازێ.

— کورا هەرە مال. هندە شەڤە. یاری بەسن.

— ئەز نوبەدارم و جهێ خو نابەردەم حەتا قوماندار فەرمانێ نەدەت.

دیسا ئەو هەولە ژێ یا تەمەنەك بو ئەفسەرێ خو ژخو بو، ئەز دگەل لەشکەری چوین بارەگایا وان. کرو گرفتاریا من بو روون کر. ئەفسەر بشکری و دگەل من هات حەتا جهێ داخاز لێ نوبەداری و گوتی:

— لەشکەر هەرە مال نوبەداریا تەبدیماهیك هات.

داخازێ تەمەنەك بو ئەفسەری کرو جهێ خو بەردا.

ئەم کەتین رێکا مال، دەمەکێ ئەز لسەر ملێ خو زڤریم من دیت هیشتا ئەفسەرو ئەو لەشکەر یێت لجهێ خو راوستاینە و چاڤێت وان برێك یێل مە.

(سالێکی رەبەقە سەربازەکانی مافپەروەری سەرکەوتن وەدی دێنین و بە خوێنی گەش دەپارێزن)

● مکرم رشید تالەبانی ●

دوازده ئەستێرە

وا ئەستێرەکان
یەك بەیەك هەڵهاتن،
ڕیزیان بەستو ..
پرشنگی پڕ مژدەیان،
بەسەر چیاو دۆڵو دەشتەکاندا
بڵاوکردەوە،
تا بوون بە دوازدە ئەستێرە ..
دوازدە ئەستێرەی تەواو ..
هەر ئەستێرەیەکیان
چەندین داستانی پڕ لە شانازیو،
پاڵەوانێتیی پاڵەوانەکانی سەدەی بیستیان
دەگێڕایەوە ..
هەر ئەستێرەیەکیان
ئازایەتیو خۆ ڕاگرتنو بەجەرگیی
مرۆڤی ئەم خاکو نیشتمانەیان ..
دەگێڕایەوە ..
هەر ئەستێرەیەکیان
پرشنگی سەرکەوتنی سەربازە پاڵەوانەکانی
دۆڵی دیجلەو فوراتیان
بۆ کۆرپەکانی دێهاتەکان
بۆ دایكو باوکی شەهیدەکان
دەگێڕایەوە ..
هەر ئەستێرەیەکیان
بوون بە میدالیای زێڕینی سەرسنگی
پاڵەوانە نەبەردەکانی ئەم نیشتمانە
تێکۆشەرە
کە سەربازەکانی مەردی دلێری سەنگەرن
پارێزەری خاکی باو باپیرانی لە مەوبەرن
ئاوو خاکی باو باپیرانیان
لە دەست درێژیو هێرش هێنانە سەر
ئاوو ئاسمانو خاکی دێرین
لە دوژمنە ڕەگەز پەرستەکان
لە ناحەزەکان .. لەهەل پەرستەکان
لە ئەلقە لەگوێو
چڵکاو خۆرەکانی ئیمپریالیزم
[illegible]
دەبنە تیری چاویانو
بە چاویاندا دەچەقنو
مافی خاكو ئاویان
لێدەستێننو
کڕنووشیان پێ دەبەن
تاکوو ددان بەمافی تەواوەتیی ..
خاكو ئاوو ئاسماندا دەنێن
وا دوازدە ئەستێرەکە
بوون بە داستانێکی ساڵێکی ڕەبەقو
هەر ئەستێرەیەکیان
بەرانبەر بە مانگێك ڕاوەستاو
خەریکی گێڕانەوەی داستانی سەرکەوتنن
ئەو سەرکەوتنەی پیاوە مەردەکانی ئەم خاکە
بەدییان هێناو
بە خوێنی گەش ئاویان داو
هەمیشە هەر دەیپارێزنو نایەڵن ئاڵای شەکاوەیان
بنەوێت
چونکە پەروەردەی ئەم ئاوو خاکەن .
بەخوێن فیداکاری ئەم نمەکە پاکەن ..
مەشخەڵ هەڵگری مافو پاشە ڕۆژی ..
ئەم چرا ڕووناکەن !

بلبلەکە

پێشکەش بەو تێکۆشەرە کوردو عەرەبانە بێت، کە
لە پێناوی مافی زەوتکراویاندا، پاڵەوانانە
لە ئێراندا، بەرامبەر فارسە رەگەزپەرستەکان
دەجەنگن.

وەرگێڕ
جلال محمود علی

« لیونید سۆبۆلیف »

بەلێکی سووسەکەر، لە قەراخ شاری ئۆدێسە لە هێڵی شەڕدا بوو. هەموو شەوێك بە دزە دزەو سکە خشکێ بەناو ئەو هەموو کێلگە پڕ لە غمانەدا بۆ دامێنی دوژمن دەکشان پشت لە دوژمن بگرن. لە دوم ئاوە ڕێژەی ڕووبارە بارێبەکانەوە تیبیان هەڵ دەکێشا، ئاویش تا کۆلیتەی سنگ دەهات لەسەرخۆ، بە ئارامو دڵ قایمییەکەوە بەرەو پشت هێڵی پارێزگەی دوژمن بەبەلەمێك دوور دەکەوتنەوە، چالاکانە بە نێزە، یا خەنجەرێك لە ناکاو، یەك لە دوای یەك، هەر پاساو لێکیان بەر دەست بکەوتایە لە ناویان دەبرد. بە نارنجۆکیش ئەو زنجانەیان بەسەر ئەفسەرەکاندا دەتەقاند کە دوژمن دەیکردن بە بارەگای هەڵسووڕاندنی شەڕ. هەروەها ڕانومای تۆپەکانی خۆیان دەکرد، مۆڵگەی هێزی دوژمنیان بۆ دیاری دەکردن، گەر چی خۆشیان لەبەر ئاگری تۆپەکاندا ئەندبەوە مەرگ لە هەر جوار لاوە گەمارۆی دەدان. ئا لەبەر ئەم چالاکیو ترسبەخشەیان بوو کە ئەڵەمانەکان ناویان نابوون (شەیتانە ڕەشەکان) چونکە بێ ئەوەی بهێڵن هەست پێبکرێن، یان بەر دەست بکەون زرمەو جەزرەبەی لە پڕیان لێ هەڵدەستاندن.

لە ناو ئەم تاقمەدا کرێکارێکی کارەبا هەبوو، لە غمیکێش بوو دەلیاوانێکی باڵا بەرزی شۆخ، جوان لاوێك بوو، گەلێکیش بە سمێڵە قیتەکەی دەنازی. جا لەبەر ئەوەی خۆی ئەوەی خۆی زۆر پێوە دەنواندو زۆریش حەزی لە شەروالی سواری دەکرد ناویان نابوو سوارە. لە ڕاستیشدا لە بەرکردنی پانتۆلی سواریو چاکەتو کڵاوی سەربازی بۆ ئەمان زۆر پێویست بوو، چونکە هەڵدەکەوت بە ناو ئەو هەموو زەلکاوەدا بەو جۆرەی پانتۆلە فشەیە ئەوەی زەلکاوەیان بە ئاسانی لە پیێکیان دەبووە ... هاڵبەستە پێ بخەن.

بوو. جا لەگەڵ ئەوەدا کە بەرگە دەلیاییەکەیان گۆڕیبوو چاکەتە میلدارەکەیان هەر لەبەردا هێشتبووەوە، وەك نیشانەیەکی پیرۆزو بەڵگەیەکی دیاری ئەوەی کە لەو هێزەن، لەنگەرە خنجیلەکەش لە ژێر ئەستێرەی کڵاوەکەیاندا دەدرەوشایەوە.

ڕۆژێکی زۆر گەرمی هاوین شەش پێشمەرگەی ئەم پەلە کەوتنە شەقامەکانی ئۆدێسە، تینوێتیش بە شێوەیەك تەنگی پێ هەڵچنیبوون، زمانی کردبوون بە پەلاس. خۆوە نەبێ هەر ئەمانیش وا بوو بن، بەڵکو خەڵکی شارەکە گشت پەرێشان بوون. جەماوەرێکی بێشومار خولی عەماراوەکانیان دابوو. دەلیا وانە زمان شکاوەکان، بەلای سێ عەماراودا تێپەڕین بێ ئەوەی زمان تەڕ بکەن. بەداخیشەوە دەیان ڕووانییە کاتژمێرەکانیان، چونکە ماوەی ئەوەیان نەبوو بچنە ڕیزەوەو سەرە بگرن. لەپڕ هەر شانسیان کرایەوە. ئەوەندەیان زانی گڤەی بۆمبا پەیدا بوو، یەك لە دوای یەکدو ناو بەناو بەسەر قەراخ شاردا بەردەدرایەوە. بەلام لەگەڵ ئەوەشدا ئالەو دەنگە ناسازە پیسەکەی بەلای خەڵکی ئۆدێسەوە شتێکی سەیر نەبوو، بەڵکو پێی ڕاهاتبوونو لایان شتێکی ئاسایی بوو. دەستبەجێ خەڵکەکە لە عەماراوەکان دوور کەوتنەوەو بڵاوەیان لێکرد پەنایان بردە بەر دیواری خانووە بەردەکان. باش بوو بۆمباکە نەتەقییەوە، گۆرانییە بە دوومەکەی وتو لە چاو ون بوو بێ ئەوەی شوێنەوارێ بەجێ بهێڵێت. ئەو ساکە لە لای عەماراوە رزگار کراوە کە، لەلای ئەو فرۆشیارەی کە هەموو شتێکی ناتۆڵای دیبوو، ڕاهاتووی هەموو ناهەمواریەك بوو بێ ئەوەی لە جێی خۆی ببزوێت. سوارە وەستاو بە چەشەو تامەزرۆیەکی سەیرەوە کەوتە هەڵاوشینی ئاوەکەو بانگی دەلیاوانەکانی تریشی کرد کە بێنو تینوێتیی خۆیان بشکێنن.

سوارە وەکو ڕۆژێك بۆ هەڤالەکانی دەرکەوت بەهرەوەرێکی ئێجگار بلیمەت بوو. لە ئاسایی کردنەوەی دەنگی هەموو پەلەوەرو زیندەوەرو شتێکی تردا دەستێکی باڵای هەبوو. لەو لێوە تەنکانەیەوە، لە ژێر ئەو سمێڵە قیتە جوانەیەوە دەنگی سەیر سەیرو چاوەڕێ نەکراوی ئەهێنایە دەرەوە، وەك (قرتەی مریشك، مشارێکی داربڕ، تەقینەوەی لە غمێك، خوێندنی بلبل، تەقینی بۆمبا، قوورووسکەی توتکە سەگ، ناڵەی فرۆکەیەکی دوورەوە کەوتوو). ئینجا ئەم بەهرەو توانا باڵایەی - کە کەس ڕێی پێ نەدەبردو لە وزەی کەسدا نەبوو - یەکسەر خستیە ژێر دەستی هەڤاڵانەوەو بۆ وەدەست - هێنانی سەرکەوتن خرایە کارەوە. خۆیشیان ناونا ئەفسەری ڕانوما. لیستەیەکی نیشانەیان ڕێکخستو ناردیان بۆ سەرۆکایەتی جەنگ، تا ڕای لەسەر بدەن پەیڕەوی بکرێت. بۆ نموونە، قرتەی ئەوەی دەگەیاند کە نزیك خانووەکە یاساولی دوژمن هەیە، قیرەی مراوی ئەوەی دەگەیاند کە یاساولەکان دوانن، نیشانەی شەستیر هەڵگرێکی دوژمن کە خۆی لە ناو دەوەنەکاندا حەشار دابێت فیکەیەکی دڵگیرو خەفەتبارانە بوو. جێی کۆ بوونەوەی پاش هێرش بردنە سەر ئەڵەمانەکانیش بە خوێندنێکی دوورو درێژی بلبل دیاری دەکرا، کە بە هەوەسو جۆشێکی هونەر مەندانەوە لە ناو دەوەنەکاندا، یان لە بەلەمەکەدا دەیخوێند.

ئێواران پاش پەلامارێکی دلێرانەی پڕ مەترسی دەکەوتنە خەو حەوانەوە. سوارەش بە فیکە ئاهەنگێکی نیوەشەوی خۆشی بۆ دەگێڕان. دەلیاوانەکان هەریەکە لەسەر گازی پشت، لەسەر کۆمەڵێك پووش لێیڕادەکشاو ئەویش پەنجەکانی بەیەکدا دەکردو دەیخستنە ژوور سەریو بە هەوەسو سۆزێکی گەرمەوە، بە فیکە، کام ئاوازی خۆش بووایە بۆی لێدەدانو بەبای خولیا دەیفڕاندن. لەو ژوورە تاریكو تەنۆکەدا کە هاڵاوو بەرامەی تیژی پووشە وشکەکە بە لووتدا دەچوو. سوارە گەرم، بە سۆزێکی خۆشو ڕەوان، بە ئاوازێکی ئاشکراو کاریگەر فیکەی دەکێشا، شانبەشانی فیکە بێ گرێو دڵفڕێنەکەی ئەویش لە دەرەوە ناڵەی بێو چانی تەقینەوەی بۆمبا گرانەکانی هێزی ئاسمانیی ئێمەو ئەوانیش سیمفۆنیی نەمرەکەی گەمارۆی ئۆدێسە بوو.

بەڵێ سوارە عەودال بوو، وێڵی خەوێکی دووری خۆش بوو، خەوێك کە ئاوێنەی ژیانی پڕ لە ئاسایشو ئاسوودەیی بێت خەوێك ڕازاوەکان پیشان بدات، خەوێك جلو پۆشاکی قەشەنگو بەدەق بنوێنێت، خەوێك هێمنیو ئاسوودەیی ون بووو لە بیرەوە چووی تێدا بێت، خەوێك باسی حەوانەوەو خانەی ئاوەدانی بۆ بکات.

دەلیاوانەکانیش کپو کڕ، وەها گوێیان بۆ شل کردبوو وەکو هەر لەم جیهانەدا نەبن. پاش ئەوەی دەنگەکە دوایینی دەهات وردە وردە ئاوازەکە دەبڕا، هێمنییەکی خۆشی شیرین باڵی بەسەر ژوورەکەدا دەکێشا، ئەوسا تۆبەوانە چەتەولەکە بە دەنگێکی نزمو گڕ پەردەی کپی دەدری:

- باڵایە، بەڕاستی شیرین فیکە دەکێشیت، هەی ئافەرین. دەلیاوانە ڕاکشاوەکانی سەر پووشەکەش لە لێکدانەوەدا بوون، بیریان لە شەڕو چارەنووسو سەرکەوتن دەکردەوە ڕۆژێك هەر دەبێت، گومان لە هاتنی ئەو ڕۆژەدا نییە، کە ژیان وەك هێمنییە هێواشیو وەك ئەو ئاوازە خەو هێنەرەش خۆش بێتەوە.

ئا لەو دەمەشدا تۆپەکانمان بە گشتیو پێکەوە لە دەرەوەی زنجەکەمان ئاگر بارانی ئەواتەیان دەکرد کە ژیانی ئاسایشو ئاسوودەگییان لێ شێواند بوون.

جارێکیان لە پەلامارێکی دوایینی دوژمندا سوارەمان جێهێشتو پارێزگاریی بەلەمەکەمان پێسپارد، کە تاکە هۆی گەڕانەوەمان بوو، پاش ئەوەی لە ناو زەلو زەبەندی کەنار ڕووبارەکەدا حەشارمان دا.

شەو پێشمەرگە دەلیاوانەکان چەند پەلامارێکی پاشینی هێزی دوژمنیاندا. شەستیری دوژمنیان پەك خستو زنجێکیان هەڵتەکاند کە کرابوو بە بارەگای شەڕ هەڵسووڕاندن. لە سەعات شەشی بەیانیدا، بەرەو بەلەمە کە بەناو گیای گوێ ڕووبارەکەدا دزەیان کردەوە، بەلام دوو هاوڕێیان لێ کەمبوو بووەوە، جگە لەوەش یەکێکی تریان زامدار بوو، گوللەیەك بەر کولۆتی کەوتبوو، دابوویان بەکۆڵیدا. پێکەوە گشت لە ناو گژوگیای گوێ ڕووبارەکەدا درێژ بوون، بۆ دەنگی بلبلەکە کەوتنە گوێ هەڵخستنو دیاری کردنی شوێنی بەلەمەکە.

شەوێ بلبلەکە گەلێکی خوێند بوو، زۆری فیکە کێشا بوو، بەلام خوێندنەکەی وەك جاران ڕەوانو تەواو نەبوو، ئاوازەکەی پچڕ پچڕو ناوبەناو، ئاوێنەی دڵخوردیو ئازاری دڵ بوو، گەرچی هەر لە خوێندن نەکەوتبوو. پێشمەرگەکان کە خوێندنە شپرزەکەیان کەوتە بەر گوێ، لە تاوا برینداکەیان بەپاسەوانێك سپاردو ڕایان کرد هەواڵی بلبلە شیرینەکەیان بزانن، ڕوویان کردە جێ فیکەکەی.

سوارە لە بەلەمەکەدا لەسەر گازی پشت کەوتبوو، لە تاریکییەکەدا دەموچاوی نەدەبینرا، بەلام سنگی خەڵتانی خوێن بوو، لەشی لە خوێندا دەگەوزا، تفەنگو فیشەکدانە بەتاڵەکانیشی لە

بروانە ل : ١١

دوانزە مانگی جەنگ و سەرکەوتنی بەردەوام

سبەینێ ، دوانزە مانگی ڕەبەق بەسەر جەنگە ڕەوا دەماندا لەگەڵ ڕژێمی ڕەگەزپەرستی خومەینیدا تێپەردەبێت و ڕۆژ بەدوای ڕۆژ هێزە قارەمانەکانمان زیانی گەورە بەگیان و ماڵەوە بە دوژمنی نەزان و کینە لەدڵ دەگەیەنێت و .. سەرکەوتنی تازە وەدەست دەهێنێت لە گشت بەرەکانی جەنگدا .

لە لایەکی دیکەوە ، ئەگەر بێت و چاوێك بە ڕۆژنامەو گۆڤارەکانی عیراقدا بگێڕین ، بۆمان ڕوون دەبێتەوە کە وولاتەکەمان بەچەندین یاداشتنامەی ڕەسمی ، کاربەدەستانی ڕژێمی ڕەگەزپەرستی خومەینی ئاگادار کردۆتەوەو بە بەڵگەی تەواو هەموو ئەو دەستدرێژیانەی دەستنیشان کردووە کە ئەم ڕژێمە نەزانە بەرانبەر وولاتە خۆشەویستەکەمانی کردووە ، هەر لەو ڕۆژەی کە دەسەڵاتی ئێرانی کەوتۆتە دەست و ، داوای لە کاربەدەستەنی نوێیەکانی ئێرانی کردووە کە عەقڵ بهێننە سەریان و بەشێنەیی بجوڵێنەوەو بەرژەوەندی هەردوو وولاتی دراوسێ نەخەنە مەترسییەوە . کەچی ئەم کۆلکە مەلاو نەزانانە ئەم هاتنە پێشەوەی وولاتمان بەپێچەوانە لێك دەدایەوەو گەف و گوڕو هەڕەشەکانیان ، تا دەهات توندتر دەبوو و زیاتر برەوی دەسەندو ، تا گەیشتە ئەوەی کە دەست بدەنە کاری خراپ و هەندێ لە بەکرێگیراوەکانیان هانبدەن کە ژیانی هاووڵاتیانی عیراق بخەنە مەترسی و کوێرانە خەڵك بکوژن ، هەروەکو ئەوکارە ناڕەواو نامەردانەیان کە لە زانکۆی (المستنصرية) ئەنجامداو چەند قوتابییەکی عیراقی تێدا شەهید کراو چەندین کاری نامەردانەی تر .

بەڵام سەرکردایەتییە لێهاتووەکەی عیراق ، لەگەڵ ئەمەیشدا ، بە ڕێگەی ڕەسمی و پیاوو کاربەدەستی دۆست ، هەمدیسان ڕووی لەو ڕژێمە کردوو ئامادەیی خۆی دەربڕی بۆ چارەسەرکردنی هەموو گیروفنێك کە لەنێوان هەردوو وولاتی دراوسێدا هەیە ، کەچی ئەمان لە هەڕەشەو گوڕەشەیان بەردەوام بوون و لە گەفخواردن چووە دەرەوەو بە کردەوە دەستیان لە وولاتی خۆشەویستمان ڕاوەشاندو کەوتنە بۆمبارددومان کردنی شارو دێهاتەکانی سەر سنووری عیراق وەکو خانەقین و مەندەلی و زەرباتییەو نەفتخانەو چەندان مەخفەری سەر سنوور .

ئەم ڕژێمە نەزانە عیراقی خستە هەڵوێستێکی پڕ لە مەترسییەوەو هیچی لە دوو ڕێگە زیاتر لە بەردەم نەبوو دەبوایە یەکێك لەم دوو ڕێگایانە هەڵبژێرێت ، یا لەسەر ئەم دەستدرێژییە بێدەنگ بێت وە یاخود وەڵامی بداتەوە ، ئەوەبوو عیراقی خۆشەویستمان ڕێگەی دووەمی هەڵبژاردوو لە چواری ئەم مانگەدا هێزە پاڵەوانەکانی ، بۆ دوورخستنەوەی مەترسی لە شارو دێهاتەکانی سەر سنوور ، لە زەوی و ئاسمان و دەریاوە ، هێرشیان بردە سەر پاسدارو سوپای خومەینی و ڕژێمە ڕەگەزپەرستەکەی و لە ماوەیەکی کورتدا گەیشتنە ئەو ئامانجەی کە سەرکردایەتییە شایستەکەمان بۆیانی دەستنیشان کردبوو سوپای نەزانەکان و پاسدارە دڕندەکانیان تێکوپێك شکاندن و بە هەزاران کەسی لێ کوشتن و بەدیل گرتن و چەند تانك و فڕۆکەو خودڕەوویان لێ شکاندن و چەندین چەك و تانکی ساغ لێی وەرگرتن و شارەکانی عبادان و ئەحوازو دیزفول و خەفاجییەی گەمارۆدان ، بێجگە لە داگیرکردنی محمرەو سۆمارو قصرشیرین و چەندان دێهاتی بچووکی تر .

بەڵام عیراق لەگەڵ ئەم هەموو سەرکەوتنانەیش ، بەشێوەیەکی هێمنی جووڵایەوەو سەرلەنوێ داواکاری خۆی بۆڕاگرتنی جەنگ و چارەسەرکردنی گیروگرفتی نێوان عیراق و ئێران تازەکردەوەو چەندین جار بە زمانی سەرۆکی فەرماندە موهیب ڕوکن صدام حسین بڵاو کرایەوە کە عیراق ئامادەیە لەگەڵ ئێران دابنیشێت و لە گیروگرفتەکانی نێوانیان بکۆڵنەوە . چونکە عیراق بە هیچ جۆرێك چاوی نەبڕیوەتە بستێکی خاکی ئێران بەڵکو تەنیا داوای مافە ڕەواکانی خۆی دەکات هەروەکو سەرۆکی فەرماندە گوتەنی .. هەر بەو نیازەیش ئامادەبوونی خۆی دیار کرد بۆ هەر لایەك کە بیەوێت بکەوێتە نێوان و چارەسەرێکی دادپەروەرانە بۆ کێشەکەی نێوان عیراق و ئێران بدۆزێتەوەو هەموو پێداویستییەك بۆ گشت ئەو هەوڵ و کۆششانە ڕەخساندبوو ، جا چ ئەو هەوڵانە لە ڕێگەی تاکە کەسی بووبێت وە یاخود نوێنەرو لیژنەکانی کۆنگرەکانی تر بووبن .

بەڵام کاربەدەستانی ئێران ، هەر جارەی کە تاکە کەسێك وەیاخود لیژنەکە بهاتایەتە لایان بیانوویەکیان دەدۆزیەوەو داخوازی نابەجێ و ناماقووڵیان لێ داوا دەکرد هەر بەنیازی ئەوە کە جەنگ بەردەوام بێت و ڕق و کینەی لە دڵیان بەرانبەر عیراق دەربڕن و بە خەیاڵی خاوی خۆیان ، ئەم ئامادەبوونەی عیراق لە لاوازی و بێهێزییەوەیەو زیاتر قسەی نەزانان و ڕەگەزپەرستانەیان دەکردو هەموو ڕۆژێك قەوانەیەکی سەرکەوتنیان بۆ گەلالی بەشخوراوی ئێران لێ دەدا لەمانە دیانگوت سوپای عیراق دوای دوو مانگ وەڕس دەبێت ، زستانی بەسەر دێت و لە سەرمانا خۆی بەدەستەوە دەدات ، با چاوەڕوانی بەهار بێت هەتا بەغدا ڕاوی دەنێین و چەندان قسەی هیچ و پووچی تر .

کەچی سوپای عیراق ڕۆژلەدوای ڕۆژ سەرکەوتنی تازەتر وەدەست دێنێت و بە باوەڕێکی پتەوەوە لە سەنگەرەکانی خۆی وەستاوەو چاوەڕوانە لە سەرکردایەتییەکەی فەرمانی بدرێتی بۆ بەرەوپێشەوە چوون و داگیرکردنی شاری تری ئێران بە پێچەوانەی سوپای نەزانەکان کە ڕۆژ لە دوای ڕۆژ تووشی شکستی دەبێت بە دەست سوپای دلێرمانەوە تا بێزاری بەکەی گەیشتۆتە ئەوپەڕی و چاوەڕوانی هەلەیەکی بچووك دەکات بۆ لە ناوبردنی ڕژێمی خومەینی و داردەستەکەی کە کەوتوونەتە گیانی گەلانی ئێران .. ئەم کەللەڕەقیەی کاربەدەستانی ڕژێمی خومەینی لە زیان زیاتر هیچ شتێك وەدەست ناهێنن و دەبێت زۆر چاکیش بزانن کە بەردەوامبوونی جەنگ مافی تر دەخرێنە سەر مافەکانی پێشوو ، بە واتا هەرچەند جەنگ درێژە پێ بدرێت ئەوا مافی عیراقیش زیدەتر دەبێت .

سیاسەتمان لە شەڕو لە ئاشتی دا

وریایی سیاسەت ئەو کاتە پەیدا دەبێ کەوا ڕووو بەرنامەی سیاسی ڕووناك بن و توانای سەرکردایەتیشە بۆ وردکردنەوەی بەرنامەکان لەناو پەیوەندی نێو دەوڵەتاندا بەشێوەیەکی کارگوزەریانەو ، کەڵك وەرگرتنە لە واقیعی ئەو پەیوەندیانە بە جۆرێکی ئەوتۆ کەوا قازانجی نیشتمانی و نەتەوەیی مسۆگەر بکات و هەرکاتێکیش سیاسەت لەگەڵ بەرنامەو ئەو بیروباوەڕەدا گونجا کەوا دەوڵەت لەسەری دەڕوات ئەوا قورسایی و دەوری لە نێوان پەیوەندی دەوڵەتاندا گرانتر دەبێ . چەندیش بەلای ڕێبازو قازانج و مەسەلەی گەلەکەیدا لای دابێ هەر لەو دەمەدا بۆ بەڕێوەبردنی کار لەناو شەپۆلی پەیوەندییەکانی نێو دەوڵەتاندا پشت بە مەوزوعیەت دەبەستێ . بێگومان ئەم ڕێبازە بیروباوەڕدارو جێگیرە لە لایەن وڵاتان و ئەو گەلانەوە پەسەند دەکرێن کەوا بۆ جیهانێکی نوێ و پەیوەندی نێو دەوڵەتانی تیروتەسەل تێدەکۆشن . ئەمەش گومانی تێدانیە کەوا ئەو سیاسەتە بەلایەکدا لای نەدابێ بە لای یەکێ لە دەوڵەتەکاندا لایداوە بە لای قازانجە نەتەوەیی و نیشتمانییەکانی نەتەوەداو هەموو مەسەلەیەکی مرۆڤانەی دادوەرانەدا ، ئەمەش بە شێوەیەکی بیروباوەڕەکان و سیاسەتی بێلایەن و بەربەرەکانی کردنی ئیمپریالیەت و ڕەگەزپەرستی و هەموو جۆرە چەوسانەوەیەکی ئیستعمارییەوە ڕەنگ دەداتەوە .

ئارامی سیاسەتی دەوڵەت لە ناوچەیەکێ یاخود لەناو دەوڵەتدابێ پەیوەندی هەیە بە ئارام گرتنی ڕژێم و بڕوای گەل بە سەرکردایەتییەکەی بەتایبەتی کە سەرکردایەتییە مێژوویی و پێشڕەو بۆ ئەو کۆمەڵە دروست دەبێ . چونکە ڕەفتار کردن لەگەڵ ئەو سەرکردایەتییەو ڕژێمەی کەوا بەرنامەی ڕوونەو سیاسەتی ئارامی گرتووە ڕووناکی و سەنگێکی جیای چەسپاوی لەناو پەیوەندی نێو دەوڵەتاندا دەدەنێ . لەبەر ئەوە دەتوانین ئێمە ئەم واقیعە لەو شوێنەوە ئەوا دەوڵەتمان و سیاسەتمان لەناوچەو لەناو عەرەب و دەوڵەتاندا هەیەتی و لەو دەورەدا کە سەرکردایەتییە مێژوویەکەمان دەیگێڕی بۆ چەسپاندنی نەریتی ڕووناك لە پەیوەندییە نێو دەوڵەتییەکانماندا و ڕاپەڕاندنی و ڕوون کردنەوەی ئەو نەریتانە بۆ دۆست و دوژمن و دەتوانین هەست بکەین کە تا چ ڕادەیەك ئەم سیاسەتەش کاری کردۆتە سەر سەنگینیمان لەنێو دەوڵەتانداو باوەڕی ئەو دەوڵەتانە پێمان و ئەو سەرکەوتنانەشی کەوا لەپلەی پەیوەندی نێو دەوڵەتاندا دەستمان کەوتووە کە لەهەموو بۆنەیەك و یان دەستەیەکدا وڵاتەکەمان بەشداری تێدا کردوون و ئەم واقیعەش نیشانەی شتێکیدا کە ئەویش بە شێوەیەکی ڕووناك پلەی وڵاتەکەمانەو وریایی سیاسەتی و ڕوونی پەیوەندییەکانێتی کەوا بەتەواوی لەگەڵ بەرنامەی سیاسی شۆڕش و قازانجی نیشتمانی و نەتەوەیی وڵاتەکەماندا دەگونجێ .

لەم ڕووە سیاسی و بیروباوەڕدارەوە کەوا شۆڕش هەیەتی پەیوەندی نێو دەوڵەتان و ناوچەیی عیراق هاتە کایەو لەگەڵ قازانجی نیشتمان و مەسەلەی نەتەوەی عەرەب و قازانجە ستراتیژییەکانیداو ئاسایشی نەتەوەیدا گونجاو بەدووپات کردنەوە ئەم سیاسەتە نرخ و ئەنجامی ڕوونیان دەبێ بەڵام نرخە سەرکییەکانی دەمێنێتەوە کەوا وڵاتەکەمان دەست بگرێ بە خەباتی ئاسایشی نەتەوەی عەرەبی و ئەمین بێ بەرامبەر بیروباوەڕەکانی شۆڕشی عەرەب ، دەبێ دەوری ئەوەبێ کە پایەی نەتەوە لەنێو دەوڵەتاندا چاك بکات ئەگەرچی تووشی پیلان و دەستدرێژیش بێت .

ئەم سیاسەتە وڵاتی لەناو عەرەب و ناوچەیی و لەناو دەوڵەتاندا لە شوێنێکی جیاوازدا دانا دۆستان ڕێزیان لێ گرت و دەبی کەوا دوژمنانیش لێ ، بترسن و پیلان دژی بگێڕن ، چونکە هەڵوێستێکی نوێی عەرەبی و هەڵوێستێکی نێو دەوڵەتانی دەوڵەتانی بێلایەنی نوێ پێکدەهێنی کە دەبێ ئەم هەڵوێستە سیاسییە چەسپاوە هێزێك لە نێو کۆمەڵی دەوڵەتاندا پەیدا بکات کەوا زیاتر ڕاپەڕیوبێ لەبەربەرەکانی کردنی زۆرداری و دەستدرێژی و بۆ مسۆگەر کردنی مافی میللەتان و بێ و بۆ دانانی سنووری سیاسەتی ناوچەیی و دەوڵەتاندا کەوا وێنەی سیاسەتی ئیستعمارو سیاسەتی زۆرداری و بەرفراوانی لەسەر حسابی نەتەوەی‌تر ، ئەگەر ئەم سیاسەتە تاك و نوێیە لە پەیوەندییەکانی نێو دەوڵەتانداو بە بەرنامەو بە کار بۆ نەتەوەی عەرەبمان وقازانجمان بەکەڵك بوو گومانی تێدا نیە کەوا دوژمنی مێژوویی و چاوچنۆکەکان دەوروژێنێ ، چونکە ئەنجام بۆ گۆڕینی هاوسەنگی هێز بۆ قازانجی نەتەوەکەمان و دواڕۆژی یەکەم دەورێك دەگێڕی و دەبێ وەك سیاسەتێکشی جەماوەری و نێو دەوڵەتان بۆ عەرەب و بۆ دەوڵەتانی بێلایەن پێ بگات .

ئەم سیاسەتەش بوو بووە هۆی ئەوەی کە وڵات و شۆڕش و سەرکردایەتی بکاتە ئامانجی پیلانی ئیمپریالی و زایۆنی و هەموو ئەوانەی چاوچنۆکیان لەخاك و سامانی عەرەبیدا هەیە ، لەبەر ئەوە سەرسام نابین کە دەبینین کەوا وڵاتەکەمان بۆتە مەبەستی فارسی ڕەگەزپەرست و زایۆنی ، چوونکە هەردووکیان دوژمنی باوەکوشتەی نەتەوەی عەرەبن و هەردووکیان چاویان بڕیوەتە خاك و سامان و ئاوی عەرەب و هەردووکیان لە عیراق و لە شۆڕشی عیراق و لە سەرکردەی عیراقدا سەرەتای ڕاستبوونەوەی نەتەوایەتی نەتەوەی عەرەب دەبینن و بێ گومان ڕاستبوونەوەی نەتەوە لەگەڵ ئامانج و چاوچنۆکی دوژمنە مێژوویەکان فارس و زایۆنی و ئیمپریالیەتدا ڕێك ناکەوێ .

لە سەرەتای شۆڕشی حەفدە - سی تەموزی ١٩٦٨ وڵات لەپلەی نەتەوایەتیدا دەستی بە ئامانج و بیروباوەڕەکانی شۆڕشی عەرەبییەوە گرتووەو جەماوەرەکەی تێدەکۆشێ و ئابووری و دەزگا سوپایی و سیاسییەکانی بە پێی بنەڕەت و پێوانەی زانیاری دروست دەکات بۆ ئەوەی توانایەکی بەهێزو بەدەسەڵات بن بۆ پاراستنی قازانجەکان و ئاسایشی نەتەوەی عەرەب و هەروەها بۆ ئەوەش کەوا دەوری ناوچەیی نێو دەوڵەتانی لەسەر بنەڕەتی ڕووناك دروست بووبێ و لە ڕێی توانای دەسەڵات و پتەوی بنکەکانییەوە لە دروست بووی ناوخۆوە تیایدا خاوەنی مەبەستی خۆی بێ .

لە ڕووی پلەی نێو دەوڵەتانەوە عیراق لە هەموو لایەك زیاتر دەستی بە سیاسەتی بێلایەنەوە گرتبوو کەوا وەستاوە لەسەر بیروباوەڕەکانی دەست تێوەرنەدانی کاروباری ناوخۆو ڕێزگرتنی سەربەخۆیی نیشتمانی هەموو دەوڵەتێك و سوور بوون لەسەر ئاشتی و ئاسایشی نێو دەوڵەتان . بەڵام بە دڵنیاییەوە ئەم سیاسەتە بەدڵی دوژمنان نیەو دەبێ کە دژی بوەستن و تاوەکو ڕێگەی وڵات و نەتەوەی عەرەب نەدا کەوا توانا و سیاسەت و شوێنی جیاوازی خۆی هەبێ و هەتاکو بنکەی شۆڕشی عەرەبی بەگشتی پێش نەکەوێ .

لەبەر ئەوە سیاسەتی دەرەوەمان بەهیچ جۆرێ ماوەی ئەوە نادات کەوا هەرشتێ کەوا پەیوەندی زیان بەخشی بە سەربەخۆیی عیراق و وڵاتانی عەرەب و دەسەڵاتی و پیرۆزی خاکییەوە هەبێ و لە هەر لایەکەوە بێت و لە ژێر هەرپەردەیەکدابێ دەستمان بەم سیاسەت و بەم بیروباوەڕەوە لە سیاسەتی دەرەوەماندا گرت و لەسەر بنەڕەتی بیروباوەڕمانەوە لە پێویستییەکی قوڵەوە پێی .. ئەم سیاسەتەش بە ڕەفتارەو بە شێوەیەکی تایبەتی بۆ ئێران وردکرایەوە لەگەڵ ئەوەی ڕژێمە یەك بەدوایەکەکانی ئێران هەمیشە دوژمنایەتی نەتەوەی عەرەبیان دەکرد . ڕژێمی ئەمرۆش لەگەڵ هەموو ئەو شتەی وەك نیازی پاك و ڕاست لەگەڵیا کردی بۆ دروست کردنی پەیوەندی سروشتی و باش لە نێوان گەلی عەرەبمان لە عیراق و لە نێوان گەلەکانی ئێراندا کەچی سیاسەتی زیاتر دوژمنایەتی و بێشەرمانە بوو دژی نەتەوەی عەرەب و بەرامبەر مافی مێژوویمان . دەبوو کەوا سیاسەتێکی نەرممان بەرامبەر ئەم هەڵوێستە هەبێ لەبەر ئەوەی کەوا پەیوەندی بگاتە دۆخێکی بەئارام بەڵام دەماری دوژمنایەتی مێژوویی فارس بەرامبەر عەرەب و لەبەر ئەوەکی کە عیراق سنووری بە فارسەوە نووساوەو لەبەر ئەوەش کەوا شۆڕشەکەی و سیاسەتی عەرەبی و پێشکەوتووە دیارە لەمەکەم ڕۆژییەوە شوێنی بایەخدانی دوژمنکارانەی ڕژێمی ئێرانی نوێیە بۆ ئەوەی کاریگەریتی شۆڕشی عەرەبی پووچ کاتەوەو ئەم سیاسەتەش ڕون و دیارە ، لە وڵاتدا سەدان ڕاستی و بەڵگە نامە هەیە کەوا دوژمنکاریتی ڕژێمی فارسی ڕەگەز پەرستی نەزان کەوا « خومەینی » دەستبری هێنا بۆ سەر کار دەردەخەن .

لە لایەکی ترەوە دۆخی دوژمنکاری و پیلان بەرامبەر قازانجەکانی نەتەوەی عەرەب خایاندی کە ئەمەش خایاندنی هەر ئەو ڕێبازە چاوچنۆکی ڕەگەزپەرستییەیە بە شێوەیەکی ناشیرین دووپات دەکەنەوە کەوا ڕژێمی شای گۆڕکراو لەسەری دەڕۆی .

ئەم سیاسەتەی کەوا دەستی گرتووە بە بیروباوەڕی دوژمنکاری عیراق و نەتەوەی عەرەبەوە لای ڕژێمی خومەینی ڕۆژ لەگەڵ ڕۆژدا پێگەیی ئاشکرابوو دەبێ کەوابو سنوورێکی بۆ دابنرێ بۆ ئەوەی ماوەیەکی گەورەتری دوژمنکاریتی نەگرێتەوە قازانجە نەتەوەییەکانمان زیانیان پێ نەگات دووژمنانی نەتەوە لە خایاندنی ئەو دۆخە لاوازەی کە ئەمڕۆ وەزعی عەرەبی تێدایە ئەنجامی ناپاکی ساداتی لادانی لادەرەکان بە هەل دەستنەخەن ، چونکە هەموو چاوشۆڕییەك یان پاشەکشەیەك بەرامبەر دەستدرێژی ڕژێمی ڕەگەز پەرستی خزاوی ئەو بەراستی و ئاشکرا پشت گرتنی ئەو دۆخە ناڵەبارەی عەرەبەو بەرپەرچدانەوەشی دیارە لە واقیعی عەرەب لە ڕەوتی خەبات و تێکۆشانی نەتەوایەتیدا پێچەوانەی ئەوەیەو . سروشتییە کە بەرپەرچدانەوەی چاوەڕوان کراوو خواستراو بوو لە سەرکردایەتییە مێژوویەکەمان و ئاگاداری لە سروشتی قۆناخەکەی دەستگرتنی بەرێبازی سیاسی شۆڕشگێڕی نەتەوەیی چەسپاوەوەو ، هەموو تەقەللایەك سەری نەگرت کەوا کاریان دوورخستنەوەی تارمایی شەڕ لە ناوچەکەداو ڕێکەوتننامە نێو دەوڵەتییەکان لە شوێنی ڕاپەڕاندنی خۆیاندا دابنێن لەوانەش ئەوانەی کە مافی مێژوو نەتەوەییمان دەستنیشان دەکەن و لە قۆناخەکانی پێشووداو بە کەمتەرخەمی و لاوازی دەوڵەتە کۆنە پەرستەکاندا کەوا پێش شۆڕشی ١٧ی تەموزی ١٩٦٨ وڵاتی گرتبووە زەوت کران بەرپەرچدانەوەی مێژوویی بەرامبەر دەست درێژییەکە بە هەڵوەشاندنەوەی ڕێکەوتننامەی جەزایرو بە گەڕانەوەی مافەکانمان بە بڕیاری نیشتمانی ئاشکرای عیراق . بەڵام دەستە چەپەڵەکە کەوا کوسپی دوژمنکاری عیراق و عەرەبی بۆ چاوچنۆکی ڕەگەزپەرستی لەڕێگەدا دانا بڕیارەکەی عیراق دڵی نەگرت . حەزی لە بەرپابوونی شەڕبوو دژی شۆڕشەکەمان و بۆ وەدیهێنانی ئەو ئەندێشانەی کە دەیڵێن و شوێنەواریشیان لە نێوان گەلە نەبەردەکەماندا نیەو کاری دوشمنکاری کەوا بە تەواوی و بەرفراوانی لە ٤-٩-١٩٨٠ دەستی پێکرد خایاندی .

دیارەو شتێکی سروشتییە کە دەبێ بەرپەرچدانەوەمان ئاشکراو گەورەو گونجاو بێ لەگەڵ دەسەڵات و بیروباوەڕو قەناعەتماندا چونکە چارەسەرکردنی ئەو گیروگرفتانە لەگەڵ فارسی ڕەگەزپەرستدا نییە بە بەرپەرچدانەوەی دەستدرێژی چەکدارانە بە شەڕێکی نیشتمانی و بە ئامادە کردنی هەموو وزەیەك نەبێ بۆ تەشەنەپێنەدانی دوژمنکاری و دەستنیشان کردنی سنورێك بۆ ئەو دەورە نوێیەی کە ڕژێمی ڕەگەز پەرست دەیەوێ لە ناوچەکەدا پێی هەستێ بێجگە لەوەی کە ڕژێمی شای گۆڕ بە گۆڕ کراو پێ هەستا . لەبەر ئەوە وڵاتەکەمان ناچار بوو بۆ بەکارهێنانی مافی خۆی لەبەرگری کردن و خۆپاراست بە پێی یاسای دەوڵەتانی نەهێشتنی شەڕ ..

بڕوانە ل : ٩

Institut Kurde de Paris

به بۆنەی تێپەڕبوونی ساڵێك بەسەر دەستپێکردنی جەنگی قادسیەی صدامدا

لەگەڵ جێگری سەرۆکی یەکێتی نەقابەکانی کرێکاران

بەبۆنەی تێپەڕبوونی ساڵێك بەسەر جەنگی بەرگری کردنی ڕەوامان دژی دەستدرێژی ڕژێمی فارسی ڕەگەز پەرست . چاومان کەوت بە بەڕێز کاك مجید جەباری جێگری سەرۆکی یەکێتی گشتی نەقابەکانی کرێکاران‌و لەبارەی ئەم جەنگەوەو دەوری کرێکارانی ولاتەکەمان لەپاراستنی گیانی سەرکەوتنداوتی :

– تێپەڕبوونی ساڵێك بەسەر شەری قادسیەی صدامدا ئەم شەرە کە چەسپاندیان بەسەر گەل‌و سوپای عیراقدا بەدەسیسەی ئیمپریالزم‌و دارودەستەکانی کە خومینی‌و تاقمەکەی لە ناوچەکەدا دەیبەن بەرێوە .

شتێکی روون‌و ئاشکرایە کە ئێمە لە هیچ کاتێکدا شەرخواز نەبوین بەڵکو میللەتێکی ئاشتی‌خوازین‌و هەمیشە هەوڵی ئەوەی داوە کۆسپ نجاتە رێگا بووەو هەولیشمان بۆ داوە . بەلام ، ئیمپریالیزم هەمیشە هەوڵی ئەوەی داوە کۆسپ بخاتە رێگای کاروانمان ، ئەتوانم بلێم ئەمە یەکەم گرێ نیە کە ئیمپریالزم لە رێگایەوە ویستبێتی پەلاماری عیراق بدات بەتایبەتی دوای ئەوەی پارتی بەعسی سۆشیالست دەسەلاتی گرتە دەست ، چونکە خاوێنی بیروباوەرێکی ئازادیخوازەو لە رۆژانی هەوەڵی لە دایك‌بوونی شۆڕشەوەو تا ئێستایش لە بەرژەوەندی ئیمپریالزم‌و زایۆنیزم دەدات . ئەمانە هەمووی وای لە ئیمپریالیزم کرد هەر جارێك لە ژێر سێبەرێکدا خۆی بشارێتەوەو ویستی کێشەی جیاوازی بخاتە ناو گەلی عیراق بە کوردو عەرەبەوەو کۆمەڵە نۆکەرێکی تەرخان کردبوو بۆ بەجێهێنانی ئەم پیلانە بەلام سەری نەگرت دوای ئەوەی کە ئەم پیلانانەی سەری نەگرت‌و شای ئێرانی نۆکەری ئاشکرا بوو ئیمپریالزم نۆکەرەکەی گۆڕی بە یەکێکی تازە ئەویش خومەینی بوو لە ژێر ئالای ئایندا بۆ ئەوەی پیلانەکانی ئیمپریالزم جێبەجێ بکات ، بەلام گەلانی دراوسێ‌و ئێران خۆی زوو هەستیان کرد بەم کردەوەیەو خۆمینی ئاشکرا بوو کاتی کە دەستی کرد بە پەلاماردانی عیراق‌و سوپایەکی گەورەی ناردە سەری لەبەر ئەوەی کە عیراق داوای هەقی ڕەوای خۆی کردو بۆ ئەوەیشی کە سوپای ئێران خەریکی شەڕ بێت‌و ئاگای لە تاوانەکانی خومەینی‌و تاقمەکەی کە لە ئێراندا دەیەکەن نەبێ‌و ئاگاداری ئەوە نەبێت کە چۆن خومەینی ماڵ‌و مالات‌و دەستکەوتەکانی ئیمپریالزم لە ناوچەکەدا دەپارێزێت .

هەر وەك وتمان شەڕ بەسەرماندا سەپێنرا بێ ئەوەی ئێمە شەرخواز بین وەك سەرۆکی بەڕێز هاوڕێ صدام حسین ووتی ناچار بووین بەرگری لە خۆمان‌و خاکمان بکەین‌و ئەو هێرشەی بدەینە دواوە ، بۆ ئەم مەبەستەیش هەموو گەلی عیراق شان‌بەشانی سوپا ئەبەردەکەی بەشداری کردوەو هەروەها کرێکارانیش کە بەشێکی گەورەی ئەم گەلەن درێغیان نەکردوە چ لە رێگای سوپای میللی‌و چ لە رێگای بەرهەم‌هێناندا‌و لە بەرەگەری جەنگدا لە ریزی پێشەوە بوون ئامادەیی خۆیان پیشان داوە بۆ دروست‌کردنی رێگاویان بۆ سوپا لە هەموو مەیدانی شەڕدا ، لە هەمان کاتدا ئەو بەشەی کە هێشتا نەرۆیشتوەتە جەنگەوە لە هەوەڵی رۆژی ئەم جەنگەوەو تا ئێستاش بەرەزامەندی خۆی بڕیاریدا کە رۆژێ دوو سەعات کار زیاد بکات وەك بەشداری کردنێك لە قادسیەی صدامدا بێ ئەوەی کرێ دەبرێت‌و لەبەر ئەوە ئەتوانم بلێم بەشداری‌کردنی ئەم بەشە گەورەیە لە کرێکاران لە جەنگدا کاری نەکردوەتە سەر ئیش‌و کاری کارگەکان‌و بەرهەم ، بەڵکو لە بەراوردکردنی بەرهەمی ئەم ساڵ لەگەڵ سالاندا دەتوانم بلێم بەرهەم زیاد بووە .

ڕۆژنامەی «هاوکاری» چالاکانە بەشداری جەنگی ڕەوای «قادسیەی صدام»ی کردووە

ڕۆژنامەی (هاوکاری) تەنیا ڕۆژنامەیەکی کوردی‌یە ، کە لەساڵی حەفتاوە تاکوو ئێستا بەردەوام‌و بێ‌ڕاوەستان دەردەچێت‌و ، خزمەتی زمانی کوردی‌و ئەدەبی کوردی‌و چەسپاندنی برایەتی‌ی پتەوی نێوان کوردو عەرەب دەکات‌و هەمیشە هەوڵی ئەوە دەدات لە ڕادەی لێپرسراوێتی‌ی خۆیدا بێت لەبواری نیشتمانی‌و نەتەوەیی‌دا .

نیشتمانی‌و نەتەوەیی‌دا .

تەماشاکردنێکی ژمارە دەرچووەکانی (هاوکاری) بکەین بەلگەی ئەم قسەمان بەڕاستی بۆ دەردەکەوێت‌و ، ئەوەمان بۆ ئاشکرا دەبێت کە ڕۆژنامەی (هاوکاری) لە دەربڕینی ڕای گەلی کورد بەرانبەر بە نیشتمانە ئازیزەکەیان عیراقی خۆشەویست‌و بەپێت درێغی نەکردووەو هەمیشە هەوڵی گەیاندنی ووتەی ڕاستەقینەو ڕووداوی ڕاستەقینە دەدات بە خوێنەرە بەڕێزەکانی .. خوێنەرانی (هاوکاری)یش خۆیان ئاگاداری تەواوەتی‌ی ئەم لایەنەن .

هەر لەو ڕۆژەشەوە فارسە ڕەگەزپەرستەکان شەڕیان بە عیراقی خۆشەویست فرۆشت‌و دەستیان کردە بۆردمان کردنی شارە بێ‌تاوانەکانی سەرسنوورو دەزگا ئابووری‌و شارستانیەتەکانمان (هاوکاری) دەستوبردی کردو مەبەست‌و نیازی ناپاکی فارسە ڕەگەزپەرستەکانی بۆ خوێنەران ڕوون دەکردەوەو کە دەستدرێژی‌یەکانی فارسی دوژمن بۆ سەر سنووری وولاتە خۆشەویستەکەمان زیادی کردو عیراق ناچاربوو ڕێککەوتننامەی جەزایر هەڵبوەشێنێتەوەو ئەنجوومەنی سەرکردایەتی‌ی شۆڕش لە حەڤدەی ئەیلوولی ساڵی ١٩٨٠دا بەیانامەی هەڵوەشاندنەوەی ڕێککەوتننامەی جەزایری دەرکرد کوتوپڕ هاوکاری بەیاننامەکەی ئەنجوومەنی سەرکردایەتی‌ی شۆڕشی بڵاوکردەوە سەرەڕای بڵاوکردنەوەی ووتەکانی سەرۆکی فەرماندە صدام حسین لە کۆبوونەوەی ئەنجوومەنی نیشتمانی‌دا .. جگە لە بەیاننامەکانی تر کە مەبەستی عیراقیان ڕوون دەکردەوە سەبارەت بە نواندنی هەڵوێستی خۆی بەرانبەر بە پەیوەندی‌یەکانی لەگەل ئێراندا .. ئەوکاتەیش عیراق ناچار بوو بۆ وەلامدانەوەی دەستدرێژی‌یەکانی فارسی دوژمن فەرمان بە هێزە چەکدارە پاڵەوانەکان بدات دەستدرێژی‌یەکانی دوژمن سەرکوت بکەن‌و تا بۆیان دەکرێت هێزەکانی دوژمن لەناو خاکی خۆی‌دا ڕاوبنێن‌و تێکبشکێنن‌و دەستگیریان بکەن‌و مەترسی‌یان لە شارە بێ‌تاوانەکانی سەرسنوور دوور بخەنەوەو جەنگ ببەنە بەر دەرگای ناوخۆی دوژمن ، ئا لەو کاتەدا (هاوکاری) ئەم ڕووداوانەی بەگوێرەی بەیاننامە ڕەسمی‌یەکان بڵاودەکردەوەو لە لاپەڕەی یەکەمی خۆی‌دا ووتەی بەم بۆنەیەوە دەنووسی‌و بەشداری‌ی ئەم جەنگە ڕەوابەی دەکرد ، هەر لەبەر ئەم هۆیەیش بوو ، بۆ ئەوەی بتوانێت ڕووداوەکانی ئەم جەنگە شکۆمەندی‌یەو چوست‌و چالاکی‌یەکانی هێزە پاڵەوانەکانمان بە خوێنەران بگەیەنێت بڕیاری ئەوە درا (هاوکاری) ببێتە هەفتەی دووجار ئەوەبوو هەر لە ژمارە (٥٤٥)وە تا ژمارە (٥٦٧) هەفتەی دووجار دەردەچوو بەلام بە چوار لاپەڕە ، لەم ماوەیەدا توانی‌ی هەموو بەیاننامەکانی سەرکردایەتی‌ی گشتی‌ی هێزە چەکدارەکان بلاوبکاتەوە کە ڕۆژ بە ڕۆژ دەربارەی ڕەوتی چوست‌و چالاکی‌ی هێزە چەکدارەکانمان بوون لە بەرەکانی جەنگ‌دا ، سەرەڕای ئەمەیش (هاوکاری) لە ماوەی ئەم دوازدە مانگەی جەنگ‌دا بەردەوام بووە لە بلاوکردنەوەی ووتەکانی سەرۆکی فەرماندە صدام حسین لە کۆبوونەوەو سەردان‌و چاوپێکەوتنەکانی‌دا لەگەل هاوولاتیان‌و سەربازان‌و سەرکردەکانی هێزە چەکدارەکان‌و سەردانی لە بەرەکانی جەنگ‌و چاوپێکەوتنەکانی لەگەل ڕۆژنامەنووسەکان‌و ووتەکانی لە کۆنگرە ڕۆژنامەنووسی‌یەکانی تردا ، بێجگە ئەمەیش (هاوکاری) لە بلاوکردنەوەی لێکۆڵینەوە سەبارەت بەجەنگ لەگەل هاوولاتیان‌و خێزانی شەهیدان‌و جەنگاوەرانی سوپای میللی‌دا بەردەوام بووە سەرەڕای چاوپێکەوتن لەگەل لێپرسراوە گەورەکانی دەولەت‌و لێپرسراوانی دام‌و دەزگاکانی دەولەت‌و هاوولاتی‌یە

کوردەکان‌و کەسانی تر لە ناوچەی ئۆتۆنۆمی‌دا .

هەر لە سەرەتاشەوە (هاوکاری) بایەخێکی ئەوتۆی بە بلاوکردنەوەی هۆنراوەی بەم بۆنەوەو سەبارەت بە ئازایەتی‌ی هێزە چەکدارەکانمان‌و بارو دۆخی گەلی کورد لە کوردستانی ئێران‌دا داوەو چەندین بەرهەمی بەو جۆرەی بلاوکردووەتەوە سەرەڕای بلاوکردنەوەی تەعلیقی سیاسی‌و ووتە سەبارەت بە سەرکەوتنەکانمان‌و سەبارەت بە باری نالەباری ناوخۆی ئێران ، جگە بلاوکردنەوەی ڕاپۆرت‌و چیرۆك‌و بیری ڕاگوزاری بەم بۆنەیەوە .

لەگەل ئەمانەیش‌دا ، مانگ بە مانگ ، هاوکاری ووتەی سەبارەت بە سەرکەوتنەکانی هێزە چەکدارەکان‌و چالاکی‌یەکانیان لە بەرەی جەنگ‌دا بلاو کردووەتەوە ، جگە لەوەی هەوڵی ئەوەیشی داوە پەیامنێر بنێرێتە بەرەکانی جەنگ‌و لەوێ چاوپێکەوتن لەگەل ئەفسەرو سەربازەکانی هێزە دلێرەکانمان‌دا ئەنجام بدەن‌و بەچاوی خۆیان چی‌یان بینیبێت بۆ خوێنەرانی ڕۆژنامەکە بیگێڕنەوە ، لەم بوارەدا پەیامنێرەکانی (هاوکاری) لە محەمەرەو خەفاجیەو شۆش‌و قەسری‌شیرین‌و دێزفوول‌و نەوسوودو پێنجوێنەوە لێکۆڵینەوەکانی خۆیان بۆ ڕۆژنامەی (هاوکاری) ئامادە کردووەو ژمارە بە ژمارە بلاو کراونەکەوە ، سەرەڕای ئەمەیش چەندین لێکۆڵینەوەو چاوپێکەوتنیان لە ناوخۆی نیشتمان‌دا بلاو کردووەتەوە لەگەل خێزانی شەهیدانی ناوچەی ئۆتۆنۆمی‌ی کوردستان‌دا .

لە لاپەڕەی یەکەمیشی ئەم سەروووتارانەی بەبۆنەی سەرکەوتنەکانی ئەم جەنگە ڕەوایەوە خستووەتە پێش چاوی خوێنەران ..

١ – ووتەی هاوکاری دەربارەی بەیاننامەی ئەنجوومەنی سەرکردایەتی‌ی شۆڕش بە هەلوەشاندنەوەی ڕێککەوتننامەی جەزایر ، هاوکاری ژمارە (٥٤٣) ڕۆژی ٢٢–٩–١٩٨٠ .

٢ – ووتەی هاوکاری : جەنگی ڕەوای گەلەکەمان‌و جەنگی ناڕەوای دوژمن ، هاوکاری ژمارە (٥٤٤)ی ڕۆژی ٢٩–٩–١٩٨٠ .

٣ – ووتەی هاوکاری : هێزە دلێرەکانمان ئازایانە داستانی قادسیەی صدام تۆمار دەکەن ، هاوکاری ژمارە (٥٤٥)ی ڕۆژی ٢–١٠–١٩٨٠ .

٤ – سەرکەوتنەکانمان ڕەمزی بەتوانایی‌و باوەڕ بەخۆبوونن بۆ بەرگری‌کردن لە سەربەرزی‌و شکۆمەندی ، هاوکاری ژمارە (٥٤٦)ی ڕۆژی ٦٦–١٠–١٩٨٠ .

٥ – ڕێگای سەرکەوتن ، هاوکاری ژمارە (٥٤٧)ی ڕۆژی ٩–١٠–١٩٨٠ .

٦ – عیراق پێش‌دەکەوێت ، هاوکاری ژمارە (٥٤٨)ی ڕۆژی ١٣–١٠–١٩٨٠ .

٧ – جەژنی سەرکەوتن‌و قوربانی ، هاوکاری ژمارە (٥٥٠)ی ڕۆژی ٢٠–١٠–١٩٨٠ .

٨ – محەمەرە شط العرب لە ئامێز دەگرێت ، هاوکاری ژمارە (٥٥١)ی ڕۆژی ٢٧–١٠–١٩٨٠ .

٩ – جەماوەری کوردو ڕێگای برایەتی هەمیشەیی ، هاوکاری ژمارە (٥٥٢)ی ڕۆژی ٣٠–١٠–١٩٨٠ .

١٠ – مێژووی پڕشانازی‌ی ئێمەو مێژووی ڕەشی ئەوان ، هاوکاری ژمارە (٥٥٦)ی ڕۆژی ١٠–١١–١٩٨٠ .

١١ – عیراق‌و بەردەوام بوون لە هەلوێستی توانابوونەوە ، هاوکاری ژمارە (٥٧٣)ی ڕۆژی ٥–١٢–١٩٨٠ .

١٢ – گەلی دلێری عیراق دەرسی نوێ بە دوژمن دادەدات‌و نووچ نادات ، هاوکاری ژمارە (٥٧٥)ی ڕۆژی ١٢–٢–١٩٨١ .

١٣ – ئەمە ئێمەو .. ئەوەیش ئەوان ، هاوکاری ژمارە (٥٧٦)ی ڕۆژی ٢٦–٢–١٩٨١ .

١٤ – عیراق بەکوردو عەرەبەوە گەورە دەبێ ، هاوکاری ژمارە (٥٨٠)ی ڕۆژی ٢٦–٣–١٩٨١ .

١٥ – گیانی سەرکەوتن‌و بەردەوام‌بوونی بەرهەمهێنان ، هاوکاری ژمارە (٥٨٥)ی ڕۆژی ٣٠–٤–١٩٨١ .

١٦ – ڕۆلەکانی گەلی کوردو دەوری نموونەیی لە جەنگی شکۆمەندی‌دا ، هاوکاری ژمارە (٥٨٦)ی ڕۆژی ٧–٥–١٩٨١ .

١٧ – دە مانگ سەرکەوتن ، هاوکاری ژمارە (٥٩٥)ی ڕۆژی ٩–٧–١٩٨١ .

لە سەرەتای جەنگەوە تاکوو ئێستا (هاوکاری) پەنجاو پێنج ژمارەی لێ دەرچووە ، ئەم ژمارانە ئەم بابەتانەیان تێدا ڕازاوەتەوە ..

شەست‌و دوو هۆنراوەی هەموو جۆرە سەبارەت بە پالەوانێتی‌و ئازایەتی‌ی سوپای دلێرمان‌و باری کورد لە کوردستانی ئێران‌داو خەباتی بێ‌ووچانی دژی فارسی ڕەگەزپەرست ، حەوت چیرۆك لەمەر جەنگەوە ، یازدە نووسین‌و بیروڕاگوزاری سەبارەت بە جەنگ‌و باری ناهەمواری ناوخۆی ئێران ، نۆ چاوپێکەوتن‌و لێکۆڵینەوە لە بەرەکانی جەنگەوە لەگەل سەربازە دلێرەکان‌دا ، شەست‌و شەش ووتاری سیاسی‌و تەعلیقی هەمە جۆر لەبارەی جەنگ‌و ئازایەتی‌ی سوپای عیراق‌و سەبارەت بە باری تێکچووی ناوخۆی ئێران‌و ئابووری‌ی ئێران‌و شلۆقی‌و بشێوی‌و جبەلەبەرو عەمامە لەسەرەکانی قم‌و تاران ، پێنج ڕاپۆرتی هەمە چەشنە لەبارەی جەنگەوە ، ٢٧ لێکۆڵینەوەو چاوپێکەوتن لەگەل خێزانی شەهیدان‌و برینداربووەکانی ناوچەی کوردستان لە ئەنجامی بۆردمان‌کردنی ناوچەکەوە لەلایەن فڕۆکەکانی دوژمنەوەو لەگەل جەنگاوەرانی سوپای میللی لە ناوچەکەداو لەگەل چەندین بابەتی تری چوست‌و چالاکی‌ی ئافرەتان‌و هونەرمەندان‌و قوتابی‌و لاوان لە بەشداری‌کردنیان‌دا لەم جەنگە ڕەوایەدا .

(هاوکاری) بەوپەڕی شانازی‌یەوە ئەم چالاکی‌یانەی لەسەر لاپەڕەکانی خۆی بە خوێنەران گەیاندووەو ، دەستەی نووسەرانی ڕۆژنامەکە لە هەلگرتنی پێنووسی لێپرسراوێتی‌ی خۆیان‌دا درێغی‌یان نەکردووەو ناشی‌کەن‌و هەر بەردەوام دەبن‌و ، هەمیشە پێنووسەکانیان گرتووەتە دەستەوە بۆ ئەوەی بەشێوەیەکی لەخۆبوردن‌و دلسۆزانە بەشداری‌ی ئەم جەنگە ڕەوایەی نیشتمان‌و گەلەکەمان بکەن دژ بە ڕەگەزپەرست‌ترین دوژمن‌و نەزان‌ترین دوژمن لە جیهان‌دا ، تا ئەو کاتەی چۆك دادەدات‌و سەرشۆڕ دەکات‌و ددان بە مافە ڕەواکانمان‌دا دەنێت لە خاك‌و ئاوی خۆمان‌دا .

(هاوکاری) لەم ئەرکە پیرۆزەی خۆی‌دا بەردەوام دەبێت‌و هەرگیز درێغی نانوێنێت تا سەرکەوتنی تەواوەتی بۆ گەل‌و نیشتمانی خۆشەویستمان بەدی دێت .

پاشماوەی سیاسەتمان لە شەڕو لە ئاشتی‌دا

بێگومان سەپاندنی جەنگ بەسەر ولاتدا ئەنجامی دەستدرێژی‌و پیلان‌و پشت‌گوێ خستنی مافە مێژوویی‌یەکانی عیراق‌و نەتەوەی عەرەب‌و بانگەوازەکانی ناردنی شۆڕش بۆ دەرەوەو بانگکردن بۆ ناردنی وێرانکاری بۆ ناو ولاتانی ناوچەکە بوو دەبێ کەوا سیاسەتێکی گونجاو بەرامبەری ڕاوەستێ کە تەنیا بە وەستانی دەستدرێژی نەوەستێ دەبێ شەڕ بخاتە خاکی دوژمنەوە تاوەکو شارەکانی عیراق زیان نەهێنن‌و منداڵ تووشی مەترسی نەبەن . بەڵێ هێزە چەکدارەکانمان توانیان لە ڕۆژەکانی سەرەتادا شەڕ بکوێزنەوە قولایی خاکی ئێران‌و زەوی عیراق‌و عەرەب ئازاد بکەن‌و کەللە پووچی‌و چاو چنۆکی‌و دەستدرێژی کاران لە قوڕەوە وەربدەن .

بەلام دەستدرێژی زایۆنی بۆ سەر دەزگا ئەتۆمی‌یەکان دووپات کردنەوەی ئەو ڕاستیانەیە بەلام تێپەڕی کەوا ماوە بدرێ ئاسایشی عیراق لە ژێر هەرپەردەیەکەوە بێ یا لە هەرکوێ‌یەکیشەوە بێ تێك بدەن . چونکە بڕیاری سەرکردایەتی‌و هەلوێستی سیاسی‌و سوپایی دەولەت دەربڕینێکی ئاخی هەلوێستی گەلە بەرامبەر بە دەستدرێژی کردن‌و هەموو تەقەللایەکی دوژمنکاری کەوا دەیانەوێ زیان بە دەولەتەکەمان‌و بە شۆڕشەکەمان‌و بە قازانجی نەتەوەکەمان‌و مەسەلەی چارەنووسمان بگەیەنن‌و ئەم هەلوێستە یەکگرتووەش بێ‌گومان ماوەی دەستدرێژی نادات تێپەڕێ یاخود بکاتە سەر دەسەلات‌و تێکۆشانمان .

عیراق لە شوێنی تواناو حەز بە ئاشتی کردنەوە .. تا ئێستاش لەسەر قسەو بەلێنی خۆیەتی بە ئامادەبوون بۆ گەیشتنە چارەسەری‌یەکی ئاشتیانەو دادوەریانەو شەرەفمدانەی تاکۆکی نێوانی‌و نێوان ئێران‌و ئەوەی کە عیراق خواستێتی‌و داوای دەکات ئەوە مافی ڕەوان‌و دادوەرو چەسپاون‌و لەپەیمان‌و ڕێکەوتننامە دەولەتی‌یەکانداو لەو ڕاستی‌یە مێژوویی‌یانە کەوا هەن .. خواستمان ئەوەیە کە بمانتوانیایە بە ئاشتی لەگەل ئێراندا بژیانیایەو هەریەکە لە ئێمە ڕێزی ئەوی تری بگرتایەو زیانی بۆ دەسەلات‌و کەرامەت‌و قازانجە بنەڕەتی‌یەکانی نەبوایەو دەستی وەرنەدایە لە کاروباری ناوخۆی‌و لەگەل دراوسێ‌یەکانیدا بەشداری دەسکەوتەکانی ئاسایش‌و ئارام‌و پێشکەوتنی لەم ناوچەیەدا بکردایەو ئەمەش پێویستی هەموو سەرکردایەتی‌یە چاکەخوازەکانە لە جیهاندا .

لایەنی ئێران کەوا هەمیشە ئەم بانگەوازەو بانگەوازانەی پێشوو هەموو تەقەللایەك بەسەند ناکات کەوا دەستە دەولەتی‌یەکان داویانە سووری‌یەتی لەسەر وێران‌کردنی گەلانی ئێران‌و دوژمنایەتی‌یەتی بەرامبەر مرۆڤایەتی‌و دوورکەوتنەوەی لە هەموو نرخێکی ڕەوشتی‌و مرۆڤایەتی دووپات دەکاتەوە کەوا نامەکانی ئاسمان هێناونی لەپێش هەموویانەوە نامەی ئیسلام کەوا رژێمی ڕەگەزپەرستی فارس بەدرۆو دەلەسە خۆی لەناویا دەشارێتەوە .

Institut Kurde de Paris

(زۆر جارو لە زۆر بۆنەدا ووتمانو لە دوای جەنگیشـن بە ٣-٤-٥ رۆژو ئێستاشـ دووپاتی دەکەینەوە کـــە بڕیاردانمان لە رووبـــەروو بوونەوەی ئێـــراندا دوای ئەوەی کە دەستدرێژیـــان کردە سەرمان ئەوەی تێـــدا نەبووە کە نیازو تەگبیرمان داگیر کردنـی زەویو زاری ئێران بێت .... ووتومانەو ئێستاش دووپاتی دەکەینەوە کە لـە هـــەر ئـــانو ساتێکدا لێپرسراوانی ئێـــران بۆیان لووا دان بە مافەکانی ئێمەدا بنێن ئەوکاتە ئێمە لە زەویو خاکـــی ئـــەوان دەکشێینەوە) ...

سەرۆکی فەرمانـدە
صدام حسین

هەڵوێستی مەوزوعی و سەرکەوتووی ئێمەو هەڵوێستی نارەواو شکاوی ئەوان

دان بە خۆداگرتنـــــی عیراق بەرانبەر دەستدرێژیو شەڕفرۆشتنی ئێـران دوای روخانی شا . لەبەر هیـــچ شتێك نەبووە تەنها ئـــەوە نەبێت، کە ماوە بداتە رژێمی فارس بۆ ئەوەی تۆزێ بێتەوە سەرخۆی تاکوو بە باشـــی بتوانێت ڕێکەوتن‌نامـــــە مۆرکراوەکانی لەگەڵ وولاتانی دراوسێیدا جێبەجێ بکات . لەمـــەوە رۆژبـــەرۆژ وا دەرئەکەوت کە فـــەرمـــانـڕەوایانی جادوگەری فارس لەسەر نەخشەی بۆ داڕاوی ئیمپریالیزم دەڕۆن بەڕێـوەو کاردەکەن دژی شۆڕشـــی عیراق ، ئەو شۆڕشـــەی کە توانیویەتی لـــەبارەی هەرێمایەتیو عەرەبـــیو جیهانییەوە دەسکەوتـــی گەورەگەورە بەدی بهێنـــێو جێگای خۆشی لە بەرزییەوە بکاتەوەو ببێتە چقڵی چـاوی دوژمنانی پێشکەوتـــنو سەربەستی‌خوازان .

ئەم نیازە پیسانە بەوەدا دەرکـــەوت کە هێـــزە چەکدارەکانی خومەینی لـــە سەرەتای حوزەیرانی سالّی ١٩٨٠وە بۆردمانی مەخفەرەکانمان لە سەر سـنوری عیراقی نزیك بە شـاری مەندەلـــییان کـــرد ئـــەم کردەوانـــەیان بۆ چەند جارێك دووبـــارە بۆوەو پیسیو گیانـــی دوژمنانەیان زیاتر پـــەرەی سەنـــد تا لە ٤-٩-١٩٨٠دا دەستیان کـرد بـــە بۆردمانکردنی هەندێ شارو دێهاتی عێراقی سەر سنوور بە چەکی جۆراجـــۆرو بەکارهێنانی فڕۆکەی سەمتی ئەمەریکی ؛ تا لە ٩-٩-١٩٨٠دا شاری خانەقینو مەندەلـــی بە تەواوەتی بۆردمان کران لە (زین القوســـ)ی عیراقییـــەوە کە تاکـــو هەڵگیرسانی جەنگیشـــن فارسەکان بڕیاریان نـــەدا بیدەنەوە بە عیراق ئەویشـــ بە پێچەوانەی ڕێکەوتننامەی جەزائیری سالّی ١٩٧٥ وە کە رژێمی فارسی هیچ نـەزانو ساویلکە بـــە چەنـد کردەوەیەکی دوژمنانـــەی یەك لـە دوای یـــەك دژی شۆڕشی عیراق بەتاڵیـــانی کردەوە ، تا کار گەیشـــت بەوەی عیراقیشـــ بـــە شێوەیەکی رەسمی بڕیاری بەتاڵکردنەوەی بەیانەکە بدات لەگەڵ ئێراندا بەو جـــورە رۆژ هاتوچوو ئـــەوان لە دەستدرێژی نەکەوتن، تاکوو عیراق لەبەر پاراستنـــی شـــەرەفو گەورەیـــیو زەویوزاری خۆی پیاوانـــە دەست بکاتەوە ، ئەوەبـوو سەربازە نەبەزەکانی عیـراق دلێرانە هەڵمەتیان بردە سەر سەنگەرەکانی ئێرانییـەکانو پلاری بە هێزیان لـــێ‌دانو بە ڕووڕەشـــییـــەوەو لووت‌شکاوییەوە وەکوو مشکی ترســـنۆك بە سەدەهـــا کیلۆمەتریان لەدوای خۆیانەوە بەجێ‌هێشتو چەندەهـــا گوندو شاریشیان چۆڵکردو سەربازە نەبەردەکانـــی قادســـیەی دووەم ئالای عیراقی شۆڕشگێڕیـــان هەڵکرد ، ئەو عیراقەی کە تانەو تالوکەو زولـــم‌وزۆری هیچ کەسێ قبوڵ ناکات ئەو بەلاماردانەش لە ٢٢ ئەیلولی ١٩٨٠ دا بوو ، ئەوەبـــوو سەربازە نەبەزەکانمـــان چالاکانە کەوتنە ناو شـــارو گوندەکانیانەوەو هەموولایەکیان لێ‌کردن بە ناڵـــــەو گرمەو قەیســـــەریان لێ‌کردن بە کونەمشـــــكو ترسنۆکانە هەڵاتنو ، تاکوو سەربازە دلێرەکانمـــان توانیان زەویو قـــەراغ دەریای عیراق وەدەســـت بهێننەوەو بیگێڕنەوە ســـەر نیشتمانی راستەقینـــەی خۆیان .

سەرۆکی فەرمانـــدە پاڵەوان صدام حسـین وای راگەیاند : دوای شـــەشـ رۆژی بەر بەرچ دانـــەوەی عیراقی بەهێز کە هەمـــوو جیهانی خرۆشـــانو ، ئەفسانەی سوپای پێنجەمی لە جیهاندا گۆڕی بە تاقمێکی بەزیوی بـــێ‌ئومێـــدی ترسنۆك ....

لە بانیژەی بە دەسەڵاتیو سەرکەوتنمانەوە بەســـەر تاقمە لە خۆبایی بووەکـەی تاراندا ئەو تاقمەی کە لـــە ئەوەی کـــراو رۆستەمـنو بە ئاگاداری هەموو جیهـان رای‌دەگەیەنین کە عیـــراق ئامادەیە جەنگ بوەستێنـێ بەمەرجێ کە ئەوان بە دەنگی ئـــــەم بانـــگەوازە دڵسۆزانەمانەوە بێن لەسەر رێـــڕەوی مافـــی رەوای خۆمان ....

هەروەها ئێمە ئامادەین کە بکەوینە گفتوگـــۆوە لەگەڵ ئێراندا راستەوخـۆ یان بەهۆی لایەنی سێهەمەوە یان هەر رێکخراوێکـــی جیهانی بێت کە ئێمـــە بڕوامان پێی هەبێو مافو گەورەییمان بپارێزێ .

لەدوای ئەمەو ... لـــە ٢٨-٩ دا ئەنجوومەنـــی ئاسایشی جیهانی بانگـــی هەردوو وولاتی کرد کـــە شەڕ بوەستێننو پەنا بەرنە بـــەر گفتوگـــۆ بـــۆ چارەسەرکردنی ئـــــەو گیروگرفتانەی لە نێـــوان هەردوولادا لە ئارادان .

هەروەها عیراق جارێکی‌کەش بە زوبانی سەرۆکی بەڕێـــز (صدام حسین)ەوە وەکوو نامەیەك بۆ ســـکرتێـــری گشـــتی نەتـــەوە یەکگرتووەکان دکتۆر کۆرت ڤالد هایم رای‌گەیاند کـــە عیراق رازییە بە بڕیـــاری نەتەوە یەکگرتووەکان بـــەو مەرجەی کە ئەوانیشـــــ رازی‌بن ....

وەڵامی فەرمانـــڕەوا گێلەکانی تارانو قـــوم چی‌بوو ...؟

سەرۆکی رژێم سەرۆکی وەزیران رایان‌گەیاند کـــە ئێران بە بانگەوازەکـــەی رازی نییـــە و هیـــچ کەسێکیش بە ناوبژیکـــەر دانانێو وەڵامی ناداتـــەوە بۆ شەڕوەستاندنی ئێـــرانی عیراق بەم جۆرە دووبـــات کردنەوەی عیراق بـــەردەوام بوو کە چاوی نەبڕیوەتـــە هیچ بەشێکی زەوی ئێرانیو هیچی لە ئێران ناوێ تەنیـا ئەوە نەبێـــت کـە دەدان بەمافی رەوایدا بنێتو واز لە ئاوو زەویوزاری بهێنێو دەست نەخاتە ناو کاروباری ناوخۆییەوەو هەر ســـێ دوورگە عەرەبییەکەشـــن بگەڕێنێتەوە بۆ خاوەنـــی رەسەنی خۆی کە عەرەبـــە . بەڵام فەرمان رەوایانـــی ئێران هیچ گوێیان بەمـــە نەداو دەستیان کرد بـــە قسەی هەڵەقو مەڵـــەقو گوایا بەغدا داگیر ئەکـــەنو دێنە ناو شارەکانی عیراقەوەو هەر ئەوانو ئەوان .. ..

ئەم رەمڵ لێدانانەی کـــە سەربازە دلێرەکانی عیـــراق کردنیانە گاڵتەو منداڵـــێ عیراق لە باکـــووروە تـــا باشووروو لە رۆژهەڵاتـــەوە تا رۆژئاوا دەگێڕنەوە .

بەڵام ئێستا کاتێـــک هەتاوی ٤ ی ئەیلوولی سالّی ١٩٨١ هەڵدێـــت ئـــەو پاڵەوانەکانی (قادســـیەی صدام)ی پیرۆز یەك سالّی رەبەقی پڕ لە سەرکەوتـــن بەســـەر فارســـە دەستدرێژیکەرەکاندا تێپەڕ دەکەن . لە کاتێکدا بەسەنگی پۆڵایینی سەخت‌ییك ئەجێن بۆ پاراستنی عیـــراق گـــەلە مەزنەکەی دەسکەوتەکانی شۆڕشـــ گەورەکەی لـە هەمـــوو دوژمنانو هێرشە درندانەکانیان . کە کاتی ئەوەیـــان هاتووە تێبگەن کە لـــە عیراقدا گەلێکی مەزن هەیە پاڵەوانێکی شۆڕشگێـــڕ سەرکردەی دەکات . ئەویش سەرکردەی قادسیەی دووەم پاڵەوانی رزگاریخـــوازی نەتەوەیی بەڕێز سەرۆك فەرمانـدە صدام حسین .

● عبدالرسول حسین
صالح ●

Institut Kurde de Paris

سالی سەربەرزی «پاشماوە»

جەنگی پاڵەوانی بە توانایی‌و مەردیا داستانی سەركەوتنی عەسكەری بالآیان بەدی دەهێنن ، توندترین لێدان ئاراستەی دوژمن دەكراو دەیكەن ، مەچەكی بەهێزی بەخشش ، مەچەكی رۆڵەكانی گەلی عیراقی دلێرمان رەووردوەی بەرهەمی دەسوڕاند بۆ راپەراندنی نەخشەی

گەشە پێدانی‌و بیناكاری باڵاو نموونەیی ، لە هەموو مەیدانەكانی كارو بیناكاری‌و بەرهەمدا وێنەی جوانی گەل دەنوێنرێ كە دەجەنگی‌و بنیات دەنێت ، كاروانی راپەرین‌و پێشكەوتنی بە هێز دەكا ، لە راپەراندنی نەخشەی شۆڕشداو بەرنامەكەی بۆ خولقاندنی عیراقێكی نوێ‌و بە هێزو ئاوەدان ، بەم جۆرە ئەم گەلە ، دووپاتی كردەوە كە نموونەی گەلێكی مەزنە سوورە لە سەر گەیشتنە لوتكەی شارستانی‌و بەخششی مرۆڤایەتی مەزن .

، بەخششەكانی قادسیەی صدامی پیرۆزو ئەو گیانی سەركەوتنەی لە هەموو لایەنەكانی ژیانی گەلەكەمانداو لە دەروونی هەموو رۆڵەكانیا بلآوی كردەوە بە شێوەیەكی قوڵ لە پتەو كردنی یەكیتی نیشتمانی گەلەكەمان‌و یەكگرتویی ریزەكانیاو كۆبوونەوەی لە دەوری سەركردایەتیە شۆڕشگێرە مێژوویەكەی سەرۆكی فەرماندەی تێكۆشەر صدام حسین‌دا خۆی نواندو لە كاروانی شۆڕشە مەزنەكەیدا شۆڕشی ١٧ - ٣٠ تەموزی مەزن‌و دەستكەوتە مێژوویە سۆشیالستی‌و دیموكراتیەكەیداو لە بەرەو پێشكەوتنا لە سەر رێگای بە دی‌هێنانی دەستكەوتەی فراوانترو تێكڕاترو لە بەدی‌هێنانی بەختەوەری‌و خۆش‌گوزەرانی جەماوەری گەلەكەمانداو پتەو كردنی بنكەی ئابوری نیشتمانی‌و قوڵ كردنەوەی پێشكەوتنی كۆمەڵایەتی‌و رۆشنبیری‌و چاو برینە ئاسوی پاشەرۆژی فراوانتر ، لە گەرمەی ئەم بارەدا ، تاقی كردنەوەی دیموكراتی رابەرمان پەرەسەندنی بەردەوام‌و پێشكەوتنی سەرجەمی بە خۆیەوەدە دی ، گەلەكمان لە ماوەی دامەزراندنی ئەنجومەنی نیشتمانیەوەو هەڵسوڕانی بە دەوری بەرپرسیاری شێوازی دیموكراتیانەی پێشكەوتوی دەستەڵاتی خۆی چەسپاندو بەشداری بە كاری لە كاری دروست كردنی بریارو راپەراندنیا بە دی‌هینا ، ئەمساڵە ساڵی بەخششی دەوڵەمەندو ئیجابی بوو ، پڕ لە كارو چالاكی بەردەوام‌و پێشكەوتنی تاقی كردنەوەی پەرلەمانی لە وڵاتەكەمانداو قوڵ كردنەوەی لە سەر بنەڕەتێكی پتەو هیزو بەرەو ئاسۆی فراوانی تەواو بێ‌گەیشتوی برد تا وێنەی پێشكەوتوی دیموكراتی لە وڵاتەكەماندا بنوێنێ‌و بەم جۆرەش كاروانی دیموكراتیمان شان‌بەشانی كاروانی جەنگ‌و سەركەوتن چوو ، ئەمە هەندێ سیمای وێنەی عیراقی قادسیەیە ، عیراقی راپەرین‌و سەركەوتن‌و شارستانیەت ، بەلآم وێنە لە لایەكەی تر ، بە بەراورد لەگەڵ وێنەی رووناك‌و جوانی عیراقی راپەریندا تاریكەو شێواوەو دیاردەی ئەو بێ‌دەرەتانی‌و شكاندن‌و زوڵم لێكراوبە دەنوێنێ كە گەلانی ئێرانی لە سایەی رژیمی خومەینی رەگەزپەرستدا تیا دەژی .

رژیمی تاریكی‌و فاشی لە ئێران بێجگە لە جەورو دەربەدەری‌و ئازارو چەوساندنەوە بچوكترین مافی مرۆڤایەتی بۆ جەماوەر بە دی‌نەهینا ، ئەو كەرت بوون ئاڵۆزیەی گەلانی ئێرانی تیا دەژی ، خراپەكاری لە ناو دام‌ودەزگا ئیداریەكانداو ، ئاڵۆزانی باری ئابووری‌و راونان‌و زۆرداری دیكتاتۆرانە بەرامبەر هیزە سیاسی‌یەكان‌و چەوساندنەوەی نەتەوایەتی نەتەوەكان‌و سەربڕین‌و كوشتنی بە كۆمەڵی هاوولآتیەكان لە بەربەرەكانی كارانی رژیمی كۆنەپەرستی دواكەوتوو ، سەرەرای بلآو بوونەوەی هەژاری‌و برسیەتی‌و بێ‌كاری ئەنجامی ئاسایی رێڕەوی رژیمی گومان لێكراوی خومەینین ، كە دژی سەربەستی‌و پێشكەوتنی مرۆڤایەنیەو لە تاریكی‌و شوڤینیەتدا توقم بووەو لە سەر رێڕەو سەردەم‌و شارستانیەت لای‌داوەو ئینكاری بچوكترین بەهای شۆڕشگیری دەكات سەرەرای ئەنجامەكانی شكاندنی عەسكەری ئەم رژێمە كە نەیتوانیوە لە بەرذەم جەنگاوەرە ئازاكانماندا لە هیچ مەیدانێكی شەڕدا سەرەرای لە خۆبایی بوونی‌و پاڵنانی بە هەزاران لە رۆڵەكانی گەلی ئێران لە شەری دوژمنایەتی كاریا دژی عیراق‌و نەتەوەی عەرەب خۆی رابگرێ .

دڕندەكانی مێژوو «پاشماوە»

داواكاری گشتی رژێمەكە (ربانی‌ناملشی) هەموو دەزگا حكومەتیەكانی بەم

جۆرە بانگ كردو : (گەل داواتان لێ‌دەكات مەحكەمەكانتان مەحكەمەی ئیسلامی بێ هەتا ئەگەر ببێتە هوی لە ناوبردنی (٤٠٠) كەس لە یەك رۆژدا !!)

بەم جۆرە رژیمی دڕندایەتی‌و رەگەزپەرستی فارسەكان وخوێن خۆری خۆی دەردەخات‌و بەلآم بێگومان ئەنجامی دوایی . . سەری خۆی دەخوات .

دەستی بەزەبری «پاشماوە»

رۆژی ٣٠-٨-٩٨١

٢٣ كوژراو ، یەك سەنگەری پیادە ، یەك تانك ، پێنج ئوتومبیل ، دوو شەفل ، سێ كۆمەڵ تەقەمەنی ، پێنج رووانگە .

رۆژی ٣١-٨-٩٨١

٤٧ كوژراو ، دوو تانك ، دوو سەنگەری پیادە ، دوو نەفەر بەری زرێلی ، سێ ئوتومبیل ، یەك تۆپ ، دوو كۆمەڵ تەقەمەنی ، دوو رووانگە .

رۆژی ١-٩-٩٨١

٤٤ كوژراو ، نۆ كۆمەڵ تەقەمەنی ، حەوت ئوتومبیل ، دوو سەنگەری پیادە ، یەك رووانگە ، یەك تۆپ ، یەك نەفەر بەری زرێلی .
نۆ كۆمەڵ تەقەمەنی ، دوو رووانگە .

روانین‌و بۆچوون «پاشماوە»

كاروباره‌كانی دەكردو بەو هیوایەوە كە دەستەی خومەینی قین لە دڵ واز لە چاوبرسیەتی شەڕاویان بێنن‌و بگەڕێنەوە سەر رێگای راست‌و خومەینی نەكەوێتە ژێر باری گرێی دەرچوونی لە عیراقدا دوای ئەوەی نزیكەی (١٤) ساڵ میوانداری كردو بەلآم خومەینی نەجولآو گوێ‌ی بە خواستەكان نەداو گوێ‌ی بە داواكاریە بەردەوامەكانی عیراق بۆ گێڕانەوەی مافە رەواكانی لە ئەرزو ئاوی خۆیدا لە سەر بنەڕەتی رێكەوتنە دەوڵەتیەكانی نەداو بەڵكو وەك بەنی‌صەدری سەرۆكی لابراوی رژێمەكە ئاشكرای كردو رای‌گەیاند : كە سوپای ئێران ئەگەر بەرەو بەغدا كشا بەنی صەدر - لەسەر قسەی خۆی - ناتوانێ ئەو سوپایە لە كشان بەرەو بەغدا بوەستێنێ ، ئەم حاڵەتە ، دیاردەی

لە خۆبایی بوون‌و زۆرە ملێ‌و حاڵەتی نابینایی راستی‌یەو بەبێ ئەهمیەت سەیر كردنی بە های گەلان‌و دەستەڵاتیانە لەسەر بەستی‌و سەربەخۆی‌و رێزیان لەسەر خاك‌و ئاوو ئاسمانیان‌و لە كاتێكدا عیراق سەرنجی ئەم دیاردەیەی دەداو گوناهباری دەكردو بە درێژەپێدانی عەقڵیەتی شای‌دا دەناو خومەینی لە عەقڵیەتی نارەوای ئەوەی پێشویەوە قسە دەكات‌و لەسەر ئەساسی میی فارسی‌و هەموو ئەوەی دەربڕی قینی قوڵی مێژوویەكە لە كورش‌و وێرانكردنی بابلەوە تا ئیستا درێژەی كێشاوەو چۆن ئەم قین‌و چاوبرسیەتیە ئارەزووی شەڕخوازی لای ئەم كابرایە جولآندو هەموو پروپاگەندی ئیسلامەتی‌و بانگەوازەكانی بۆ دامەزراندنی جەمهوریەتی ئیسلام‌و بەدی‌هێنانی یەكسانی‌و سەربەستی‌و عەدل‌و ئاسایش‌و دیموكراتیەت‌و شورا دروشمی درۆزنانەن‌و بەسەر كەسداتێ ناپەرێت بەلآم وەبەداخەوە ئەم بانگەوازانەو ئەم درۆیانە كە خومەینی دەیكرد بەسەر هەندێ حوكم رای عەرەبدا تێ‌پەڕی‌و هەروەها بەسەر نیسبەتێكی گەورەی گەلانی دۆستاو بەسەر هەندێ ئەوەی گەلی عەرەبماندا لە رۆژئاوا یان رۆژهەلآتی‌و بەشی لە بوریەژەنی پروپاگەندەكانیان گەیشتنە رادەیەك ئەم دیاردەی خومەینی‌یە بە شۆڕشی دەستبیح‌و شۆڕشی كاسیت‌و شۆڕشی عەمامە بەسەرەكانی‌و ... هتد باس بكەن لەو ناوانەی كە حاڵەتێكی نوێ‌ی لە ئێراندا دروست كرد لە رادەی داستانداو گوایە خومەینی توانای ئەوەی هەیە بە تەنیا ئیشارەت بە دەستی‌یان بە دەستبیحەكەی دەتوانی باری عیراق‌یان هەر وڵاتێكی عەرەبی تر بگۆرێ‌و لە راستیشدا خومەینی‌و تاقمەكەشی وا قسەیان دەكرد كە گوایە بەغدا فارسیەو عومان فارسیەو بەحرین فارسیەو دەوڵەتەكانی خەلیج سەربەخۆنین‌و ئیتر لەم قسەو باسانەی لە خەیاڵی خومەینی‌و تاقمەكەیدا دەجولآو لە ماوەی ئەوەوە كە رۆژ ئاواو رۆژ هەلآت بۆیان دەوتەوە تا بیگۆڕن بەداردەستێ بۆ لێدانی بزوتنەوەی شۆڕشی عەرەب ، كار لەوەتێ پەڕی تا گەیشتەرا دەی‌ئەوەی رای‌بگەیەنێ‌گوایە سوپایەكی بیست ملیونی دروست دەكات بۆ رزگاری فەلەستین‌و چونە ناو « بیت المقدس »و گوایە « مهدی المنتظر »ەو پیغمەرەكانی‌بە محمدەوە (د.خ) پەیامەكانیان تەواو نەكردوەو خومەینی‌و تاقمەكەی رێڕەوەكەی پیغمەرەكانی تەواو دەكەن‌و ئەمەو زۆر پروپاگەندەی تر كە لەگەڵ رێڕەودا ناگونجێ‌و لەگەڵ خوی ئیسلامی راستەقینەدا ناگونجێ كە نێردراوی خوای مەزن محمد (د.خ) لەسەربێ دووپاتی كردۆتەوە دوا نێردراوی خوای مەزنەو ناكرێ كەلێن بخرێتە ئەم پیرۆزیەوە .

● ماویەتی ●

هەڵوێست «پاشماوە»

سەدانیان لە سێدارەدا ، وایان دەزانی بەوە گەلانی ئێران چاو بەست دەكەن ، بەلآم ئەمجارە لێدانەكە توندتر بوو ، ئەو رژێمە بۆ‌گەنە كەناتوانی لەماڵی خۆیدا خۆی بپارێزی ئەو رژێمەیە كە خۆی هەڵدەكێشا « شۆڕشەكەی دەنێرێتە عیراق !! » ئەو رژێمەیە خۆی‌و هیزەكانی لەبەردەم لێدانی ئازایانەی سوپای عیراقدا هەلآتن‌و شكان ، چیان چاند . .. ئەوە دەدروونەوە ، دەستی حەق لە هەموو دەستێ بەهێزترەو ئەوەی بەسەر شادا هات ، چارەنووسی تاقمەكەی خومەینی مەحاڵە باشتر بێ ...

دڕندایەتی رەگەزپەرستەكان « پاشماوە »

كوشتن‌و بڕینە بووە كە رژیمی ئێران دژی بزوتنەوەی بەربەرەكانی كار دەیكردو بە فەرمانی خومەینی خۆی رویان دەداو ئێرانیەكانی بانگ كردوە بۆ بەردەوامی كاركردن لە پێناوی رووخاندنی ئەو رژێمەدا .

لە لایەكی ترەوە شاهپور بەختیاری سەرۆك وەزیرانی پیشوتری ئێران دەربارە ئەم رووداوە وتویە رژیمی ئێران دەروخێت‌و وەزعی بەجارێ شلۆقە .

مەسعود رەجەوی سەرۆكی رێكخراوی موجاهدی خەلق دەربارەی ئەم رووداوە بەر پەچدانەوەی ئاسایی‌و پێویستە دژی دڕندەترین رژێم لە مێژووی نوێ‌دا . هەروەها وتویە : لەسەر خومەینی‌یە بڕوات ، دەشبێ بەم زوانە بڕوات ..

وتەی هاوكاری «پاشماوە»

بێ‌دەنگ بوون بەرامبەری‌و كە ئەمە مانای دەرگا كردنەوەیە لەبەردەم بەدی هێنانی ئاواتە چەپەڵەكانیاندا . یان وەستانێ توندو مەردانە بەرووی چاو برسیەتی‌و نیەتی شەڕاویانداو تەمێ كردنیان هەتا هەتا .

سەركردایەتی حزب‌و شۆڕش بەرابەری رۆڵەی دڵسۆزی گەل صدام حسین ، بە بڕوا بوون بە راستی رێگاو مەبەست‌و بە پشتیوانی گەلی عیراق بە كوردو عەرەبەوە ، رێگای دووەمی هەڵبژارد رێگای بەرپەچدانەوەی دوژمنایەتی‌و دەست درێژی رێگای پاراستنی رێزو سەربەستی گەل‌و وڵات‌و رێگای خۆ ئامادەكردن بۆ لێدان‌و برینی هەر دەستێ بیەوێ زەفەر بە كاروانی سەرفرازمان بەرێ .

لە ٤ی ئەیلولی پاردا رەگەزپەرستەكانی دەست درێژی دوژمنایەتی كاری ناپەسەندو چاو برسێتیان گەیاندە ئەو پەڕی شارەكانی سەر سنووریان توپ باران كردو بانگەوازی « نەفیری عام »یان بە ئێراندادا . لەبەردەم وەزعێكی ئاوادا ، دەگونجا بۆ گەلێكی ئازاو دلێری خاوەن تاقی‌كردنەوەو ئازایەتی‌و لێهاتووی مەردانەی وەك گەلی عیراق چاوو دەست بەستراو دانیشی‌و رێگا بدات بە دوژمنێكی رەگەزپەرستی چەپەڵ‌و دڕندە لە دەرگای سەر سنوورەوە بێتە ژورەوەو ئەوەی بەرەنج‌و تەقەللا بنیاتی ناوە ویرانی بكات ؟! عیراقێكی خاوەن سەركردایەتیەكی لێهاتووی وەك صدام حسین دەبوو تاكەی بێ‌دەنگ بێ بەرامبەر ئەو پێ هەڵبڕینە نارەوایانەی ئەو دوژمنە رەگەزپەرستانە دەیلنكرد ؟! ئیتر كار لە سنووری ئارام تێ پەڕی‌كردوو دەبوو رادەیەك بۆ ئەم بارە دابنرێ .

ئەوە بوو لە ٢٨ ئەیلولداو لەسەر خواستی گەل‌و هیزە چەكدارەكان‌و بە باوەڕی پتەوەوە بەسەركەوتن . رابەری كاروان بانگەوازی بەرپەچدانەوەی دوژمنایەتی كارێ نارەوای رژێمی فارسی رەگەزپەرستی راگەیاندو بۆ ئەوەی بەو دوژمنانەی بسەلمێنن ئێمە گەلێكین ملكەچی دوژمن نابین ، هیزە چەكدارە مەردەكان‌و سەرجەمی گەلی كوردو عەرەبی عیراق لەرادەی بەرپرسیاری فەرمانی سەركردەدا بوون‌و چەند رۆژێكی نەبرد دوژمن راونانێ راونرا بوبە پەندی زەمانەو بەو هاتنە پێشەوە مەردانەیەش ترسی دڕندایەتی فارسە رەگەزپەرستەكانی لەسەر سنووری وڵاتە ئازیزەكەمان دورخرایەوەو دوژمن ناچار كرا لە قوڵای خاكەكەی خۆیدا شەڕ بكا نەك وەك خومەینی جادووگەرو تاقمە رەگەزپەرستەكەی خەویان دەبینی ئەوان بێنە ناو عیراقەوەو پایەی ئاوەدانی‌و بەختیاری تیا بڕوخێنن‌و ویرانەیی تیا بلآوبكەنەوە .

ئیستاش دوای رابووردنی ساڵێك بەسەر ئەو شەڕەدا كە وەك روونمان كردەوە ئەنجامی دەست درێژی‌و قینی رەشی حوكم را رەگەز پەرستەكانی ئێران هەڵیگرسان ، سەربازە دلێرەكانی قادسیەی صدام وەك شیر پەرگری لە سەركەوتنە مەزنەكانیان دەكەن‌و لەناویشەوە گەلی عیراق بەكوردو عەرەبەوە لەپشت سەركردەكەیانەوە وڵات سەر بەرز تر بنیات دەنێن . دوژمنیش ئەمە ساڵێكە گەرەوی وەرزی زستان‌و پایزو هاوین‌و بەهار دەكاو هەر دەیدۆڕێنی ، هەر دۆراویش دەبێ چونكە لەسەر حەق نیەو مەبەستەكانی لە هەڵگیرسانی شەڕ نارەوایەو حەق لای ئێمەیە كە دەمانەوی سەربەرزی‌و سەربەستی خۆمان لەبەردەم چاوبرسیەتی‌و رەگەزپەرستی ئەواندا بپارێزین ... ساڵ گەرایەوەو ئێمە هەر سەركەوتوین ، رۆژان دێت‌و دەروا ئێمە زیاتر سەردەكەوین تا دوژمنی رەگەزپەرست مل كەچ دەبێ‌و وەلآمی بانگی حەق دەداتەوە یان زیاتر بەقوڕی شكان‌و نوشستیدا دەچێ تا نوقم دەبێت .

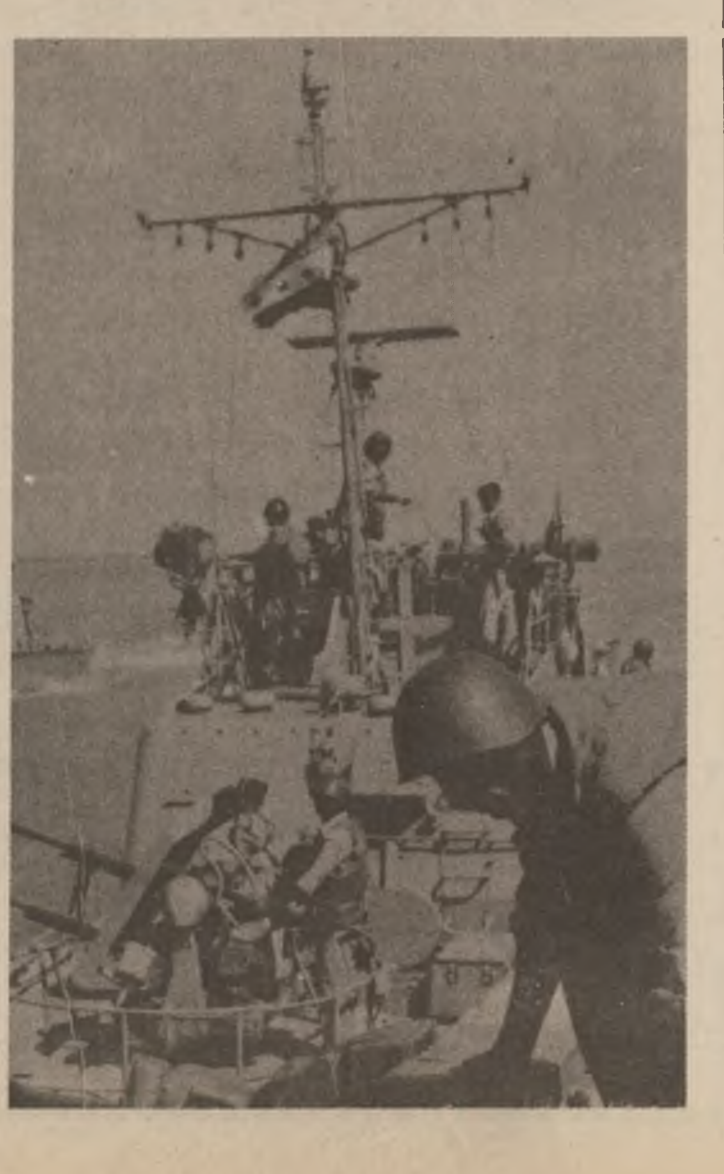

چیرۆكی بلبلەكە «پاشماوە»

بەلەمەكەدا لە پالیدا راكێشرابوو . دەلیاوانەكان

لە ناو گژوگیاكاندا پییان لە لاشەی ئەلەمانە كوژراوەكان هەڵنووت . هەموو شتێك تێگەیشتن . وا دیار بوو بە رووناكیی رۆژ بە لەمەكەیان بەدی كردبوو . بۆیە هەڵیان كوتابووە سەری ، ئەویش دیار بوو كە شەرێكی پیاوانەی هاوتایی لەگەڵ كردبوون .

سوارە دەنگی هەڤاڵەكانی نەناسییەوە . بێ هەست لەسەر پشت درێژ بوو بوو . لرخە لرخی تەواوی پێ‌كەوتبوو ، هەناسەی سوار بەگران دەهاتە دەرێ .

پاش ماوەیەك هێزی تێ هاتەوەو لە ژێر سمێلە قیتە جوانەكەیەوەو لەو لێوە ساردەوە بووەی كە ئیتر لەوەدا نەمابوو لە ژێر ركێفی ئەودا بێت ، فیكەیەكی تیژو درێژ هاتە دەرێ ، بێ‌ئەوەی هەست بەوە بكات كە ئەوانەی ئەو فیكەی رزگاریان بۆ دەكێشێت ؛ لە بەلەمەكەدا بە ژوور سەریەوەن . هەمووش هاتبوونە بەلەمەكەوەو سەولەكانیان‌دا هێشتبوە ئاوەكەوەو روویان كردبوە دەلیا تاریكەكە ، كەچی ئەو هێشتا هەر لە فیكە كێشانی خۆی نە دەكەوت .

بلبلە دەنگ خۆشە بە سۆزەكەی ناو دارستان‌و دەوەنەكان بێ ورتەك دەی‌خوێند . گەیشتبوینە نێرینەی دەلیاكەوە كەچی ئەو هەر لە گۆرانی‌و ئاوازە دلگیرەكەی نە دەكەوت .

هاوڕێكانی لە بەلەمەكەدا كش‌و مات ؛ مشەو دەنگی كەسێكیان نەدەبیسترا ؛ تەنها تۆپەوانە چەتولەكە نەبێت كە پاڵ بە پالی سواردوە راكشابوو ، ناو بەناویش هەناسەیەكی قوولی هەڵ دەكێشا .

سوارە ئەوەندەی كە پێویست بوو بگرە گەلێك زۆرتریش فیكەی كێشا ؛ ئەوسا كڕبووەوەو كەولە بشوودان ، بەلآم هەناسە سواریی هەناوی لەبەر بڕیبوو ، هەر ئەوە نەبوو نەخنكێت .

ئای كە فیكەی كێشا

رەنگی ئاسمانی سەردەلیاكەش سوور هەڵگەڕاو خوێندنە خۆشەكەی بلبلەكەش بوو بە ئاوازێكی شیرینی میللی . ئاوازە پچڕ پچڕەكەی - كە وەك جەستەی پڕ لە زام تێك چوو بوو - لە دەلیاكەدا . كە رۆشنایی رۆژ باڵی بەسەردا كێشا بوو . دەنگی دەدایەوە .

دەلیاوانەكانیش گوێیان تەواو بۆ شل‌كردبوو ، بە هەموو هێزیشیانەوە سەولیان لێ دەداو بەلەمەكەیان بەفڕاندن دەفڕاند .

Institut Kurde de Paris

بزوتنەوەی بێ لایەن و

دەوری رابەری عیراقی شۆڕش

لە بەهێزکردنیدا

رۆژی ١ی ئەیلول بیرەوەری بەستنی یەکەم کونگرەی ولاتانی بێ لایەن لە بەلگراد رابوورد . بزوتنەوەی بێ لایەنی هەر لە یەکەم رۆژەوە لە رووی دانانی بنەرەتی راستەقینەی پەیوەندیەکانی نێو دەولەتاندا سەرکەوتنێکی باشی بەدی هێنا کە لە ناوەرۆکدا مەبەستی پتەوکردنی توانای سەربەخۆی ولاتانی تازە گەشەسەندووەو رزگاربوونیان لە ژێر دەستەیی دەستەلاتی ئیمپریالی و سەلماندنی بوونی خۆیان لەدیاری کردنی پەیوەندیە نێودەولەتیانداو هەلسوراندنی کاروو بارياندا. سەرکەوتنی ئەم بزوتنەوەیە هەر لە سەرەتاوە تا ئێستا دەورێکی باشی گێراوە لە بەگژدا چونی دەستەلاتی ژێردەستەیی و رەگەزپەرستی و دواکەوتن کە هێزەکانی ئیمپریالی بەردەوام هەولیان داوە بەسەر گەلانی تازە سەربەخۆییدا بەپێنن .

لەم بارەیەوە عیراقی شۆڕش بەرابەری سەرۆکی فەرماندە صدام حسین نموونەی بالای رێرەوی بێ لایەن بووەو دووپات کردنەوەی سیاسەتی ئەم بزوتنەوەیە. عیراقی شۆڕش سەلماندویەتی کە رێزی نیشتمانی و سەربەخۆی رێبازی هەرە راستی سەرکەوتنی ئەم بزوتنەوەیەو بەشداربوونی سەرۆکی فەرماندە لە دوا کونگرەی شەشەمیدا لە هاڤانا بەخشینێکی نوێ بوو بۆ پتەوکردن و چەسپاندنی بیروباوەڕیدا بەتایبەتی ئەو بیروباوەڕە زانستی و مەوزوعیانەی بەرێزی بەرچاوی خست دەورێکی بالای بینی لە بەهێزکردنی ئەم بزوتنەوەیەدا .

لە بیرەوەری بەستنی یەکەم کونگرەی ولاتە بێ لایەنەکاندا ، دەوری پێشرەوی زیاتر چاوەڕێی عیراقی شۆڕش دەکات لە زیاتر بەرەو سەرکەوتن بردنی ئەم بزوتنەوەیەدا بەتایبەتی کونگرەی بالای داهاتوو لەبەغدای پایتەختی عیراق دەبەسترێ و پاشە رۆژێکی روناکتر لە چوار چێوەی ئەم کونگرەیەدا بەرێوەیەو عیراق بەرابەری سەرۆکی فەرماندە صدام حسین دەوری رابەری بەحەقی تیا دەبینێ .

سلاو لەو رابەرە دێرینانەی ئەم بزوتنەوەیان بەرەپێداو سلاو بۆ سەرۆکی دلسۆز صدام حسین نموونەی بەرزی رابەری سیاسەتی بزوتنەوەی بێ لایەن .

یادی

قادسیەی صدام و

ئافرەتانی هەولێر

لێپرسراوی رۆشنبیری و راگەیاندنی یەکێتی ئافرەتان لە هەولێر رایگەیاند : بەبۆنەی تێپەڕبوونی سالێك بەسەر جەژنی قادسیەی صدامدا یەکێتی ئافرەتان پرۆگرامیکی تایبەتی داناوە بۆ رێزلێ کرنی ئەم بۆنە پیرۆزە .

کەتیایدا گەلی عیراق و سوپا نەبەزەکەی بەلێنی دلسۆزی و وەفاداری بۆ سەرکردایەتی وولات نوێ دەکەنەوەو سووربوونیان پیشان دەدەن لەسەر بەردەوام بوونی خەبات تا وەکو رژێمی نەگریسی خومەینی سەر بۆ داواردواکانی گەلەکەمان دادەنوێنێ پرۆگرامەکە بەم شێوەیە :

١ - کردنەوەی دابەنکەیەك لە گەرەکی حەوتی نیسان .
٢ - رێزلێنانی مندالانی جەنگاوەران .
٣ - تیپی مۆسیقای یەکێتی بەشداری ئاهەنگە فراوانەکەی یەکێتی ئافرەتان دەکات کە لە ٩/٢٠ لە بەغدا ساز دەکرێ .
٤ - کردنەوەی پیشانگای فۆتۆگرافی .
٥ - بلاوکردنەوەی پۆستەرێکی کوردی بەم بۆنەیەوە .
٦ - سەرلێدانی جەنگاوەرانی سوپای میللی .
٧ - سەرلێدان و رێزلێنانی کەس و کاری شەهیدان .
٨ - گێڕانی کۆڕو دیدەنی بۆ ئافرەتان دەربارەی جەنگی رەوای قادسیەی صدام .
٩ - کردنەوەی چەند بارەگایەکی نوێی یەکێتی لە گوندە هاوچەرخەکاندا .

نووسینگەی هەولێر

لە پێناوی زیادکردنی چالاکیەکانی دەزگای رۆشنبیری و بلاوکردنەوەی کوردیدا

لە هەفتەی رابووردووتردا ، بەرێز مامۆستا اسماعیل رەسول بەرێوەبەری گشتی دەزگای رۆشنبیری و بلاوکردنەوەی کوردی سەری لە هەردوو پارێزگای هەولێرو دهوکدا بۆ سەیرکردنی کاروو باری نووسینگەی هەولێرو هەولدان بۆ کردنەوەی نووسینگەی دهوك و لێکۆلینەوەی کاروو باری دابەشکردنی چاپکراوەکانی دەزگاکەو چاوکەوتن بە ئەدیب و رۆشنبیرانی هەردوو شارەکە .

● لەهەولێر :

لە سەردانەکەیدا بۆ هەولێر ، لەپێشدا بەرێز مامۆستا اسماعیل رەسول کۆبوونەوەیەکی لەگەل کارگێرانی نووسینگەی هەولێر بەست و ئەوەی بۆ ساغ کردنەوە کە پێویستە نووسینگەکەیان بنکەی پتەوکردنی پەیوەندی بێت لەگەل دام و دەزگاکانی ئۆتۆنۆمی ناوچەی کوردستان و ئەدیب و رۆشنبیرانی ناوچەکە . هەروەها ئامادەیی پیشاندا بۆ هێنانەدی هەموو پێداویستەکانی ئاسان کردنی کاروو باری رۆژنامە نووسی و رۆشنبیری نووسینگەکە .

ئێوارەی هەمان رۆژ بەرێز مامۆستا اسماعیل سەریدا لەبارەگای یەکێتی نووسەران و ژمارەیەك لەئەدیب و رۆشنبیرانی هەولێر لەپێشوازیدا بوون و دەربارەی چالاکی رۆشنبیری و ئەدەبی قسەکراو هەروەها دەوری دەزگای رۆشنبیری و بلاوکردنەوەی کوردی لە زیاد کردنی ئەو چالاکیانەدا .

● لەگەل کاربەدەستانی ئۆتۆنومی

هەروەها بەرێز بەرێوەبەری گشتی ، چووە سەردانی بەرێز سەرۆکی ئەنجومەنی راپەراندنی ئۆتۆنومی ناوچەی کوردستان و بەرێز سەرۆکی ئەنجومەنی یاسادانان و لەگەلیاندا باسی هاوکاری و کار رێکخستنی کرد لەرووی دابەشکردنی چاپ و بلاوکراوەکانی دەزگای رۆشنبیری و بلاوکردنەوەی کوردی و یارمەتی دانی نووسینگەی دەزگاکە لە مەلبەندی ئۆتۆنومی دیسان مامۆستا اسماعیل سەریدا لەبارەگای حزبی بەعسی عەرەبی سۆشیالست لقی هەولێرو لەگەل هاورێی لێپرسراوی لق کۆبووەوەو لەهەمان بارەوە گفتوگۆی کردو بەدلسۆزیەوە کاربەدەستان ئامادەیان پیشاندا بۆ یارمەتی و هاوکاری کردن لەهەموو روویەکەوە بۆ دەزگاکەمان .

● لە دهۆك :

دیسان لە پارێزگای دهۆك بەرێز بەرێوەبەری گشتی سەریدا لە بەرێز پارێزگای دهوك و بارەگای حزبی بەعسی عەرەبی سۆشیالست لقی دهوك و هەر لە رووی کار ئاسان کردنی نووسینگەی دەزگاکەوە قسەکراو هەروەها سەریدا لە بەرێوەبەریتی رۆشنبیری جەماوەر لە دهوك .

دیسان . سەیری ئەو کاروو بارە پێویستانە کرا کە یارمەتی کردنەوەی نووسینگەی دەزگاکە دەدەن لەو پارێزگایە . بۆ ئەوەی بتوانرێ لەوێش دەوری رۆشنبیری و رۆژنامە نووسی خۆی بگێرێ .

هەروەها لەسەردانەکەیدا لەگەل ئەدیب و رۆشنبیرانی شاری دهوك کۆبوونەوەیەکی فراوانی بەست کە بەگیانی هەست کردن بە بەرپرسیاری لەو کۆبوونەوەیەدا قسەکراو بەرێز مامۆستا اسماعیل رەسول ئەوەی دووپات کردەوە کە چالاکی رۆشنبیری لەم پارێزگایەدا دەبێت بایەخی تایبەتی پێ بدرێ و چاپکراوەکانی دەزگاکەمان بۆ ئەم مەبەستە ئامادەیەو ئەدیب و رۆشنبیرانی دهۆکیش بەچاوی رێزەوە پێشوازی ئەم هەنگاوەی بەرێز بەرێوەبەری گشتیان کردو ئامادەیان پیشاندا بۆ هاوکاری بەرهەمدار لەم مەیدانەدا .

رۆشنبیری جەماوەر لە دهۆك و

شانۆ لە خزمەتی خواستەکانی گەلدا

● جێی دلخۆشی یە کە لاوانی میللەتەکەمان بەو گەرم و گوری یەوە لە مەیدانی هونەری شانۆگەریدا ئەسپی خۆیان تاو بدەن و ، هەولی ئەوە بدەن لە رێگای ئەم هونەرە بەرزەوە خزمەت بگەیەننە گەل و ، ئاگاداری بکەنەوەو ، رێگای پێشکەوتن و شارستانیەتی بۆ روناك بکەنەوە ...

● لە دهۆك . لە بارەگای بەرێوەبەرایەتی رۆشنبیری جەماوەر ، چاومان بە کۆمەلێ لەو لاوە خوێن گەرمانە کەوت کە خەریکی پرۆڤە کردن بوون لەسەر شانۆگەری (لاوانی مەهاباد) ... نووسینی کاك زبیر مانی و دەرهێنانی کاك ئازاد عبدالله ..

نووسەری دەقەکە لە سووچێکی هۆلەکە وەستابوو ، تەماشای پرۆڤەکەی دەکرد ، داوامان لێکرد باسێکی ناوەڕۆکی نووسینەکەیمان بۆ بکات .. وتی :

- شانۆگەری (لاوانی مەهاباد) دەربارەی بارو زروفی ئێستای ئێران دەدوێت و ، بە تایبەتی وێنەی خەباتی گەلی تێکۆشەری کوردمان دەگرێ لە کوردستانی ئێران ... سەردەمەکەشی دەگەڕێتەوە بۆ سەردەمی شۆڕشی گەلەکەمان لەو دیوو ، کۆتایی شۆڕش دیاری دەکات ، یان دەتوانین بلێین دەست پێ کردنی شانۆگەری یەکی تر پیشمان دەدا ...

دوایی داوامان لە کاك ئازاد عبداللەی دەرهێنەر کرد کە رای خۆیمان بەرامبەر دەقەکە بۆ روون بکاتەوە لە وەلامدا وتی :

- ئەم شانۆگەری یە زۆر (خطابی) یانە نووسراوە ، بەلام ئەوە رێگەی لێ نەگرتم کە ئیشی تیابکەم و ئامادەی کەم بۆ سەر شانۆ ، ئەو بەبڕەوە نیشتمانیەی لە نێوان دێرەکانیدا خوێندمەوە هاندەری سەرەکی بوون بۆ ئەوەی دەری بهێنم .. ئەم دەقە ویستوویەتی پەیوەندی نێوان گەلی کوردمان لە کوردستانی ئێران و ، رژێمی فارسی رەگەزپەرست ، هەر لە مێژدوە بە شێوەی چیرۆکێکی پڕ لە کارەسات و چەوساندنەوەی نەتەوەکەمان بە دەستی ئەو رەگەزپەرستانە پیشان بدا، هەروەها نووسەر ئەو کارەساتانەی رابووردووی بەستوەتە باری ئێستای گەلی کوردمان لە ئێران و ، خەباتی رەوای لەپێناوی ماڧە نەتەوەیی یەکانی خۆیدا.

● کاك (طیار سلیم) کە یەکێکە لە ئەکتەرەکانی شانۆگەری یەکە وتی :

- هەرچەندە کاك زبیر بۆ یەکەم جارە دەقێکی شانۆیی دەنووسێ ، بەلام تا رادەیەکی باش توانیویەتی شتێك بلێ و ، دلسۆزانە مەسەلەیەکی نیشتمانی پێشکەش خەلکی بکا .

● کاك (رفعت نجم)یش کە دەوری جەندرمەو سەرۆکی زیندان دەبینێ وتی:

لەم شانۆگەری یەدا گەورەیی و پایەی بەرزی شەهید بوون دەبینرێ لە پێناوی ئاواتەکانی گەلدا ، شابەتیەکی ترە بۆ هەول و خەباتی خەلکی کوردستانی ئێران لە پێناوی وەدەست خستنی ماڧە نەتەوەیی یەکانیان .

● کاکە رفعت ، لە چ کاری شانۆگەری تردا بەشداریت کردوە ؟

- بەلێ .. دەورم لە شانۆگەری (طوفان الصمت) دا بینیوە کە لە دەرهێنانی جادر باك بوو ، هەروەها دەورم لە شانۆگەری (یەکێتی نیشتمانی) لە دەرهێنانی فەرهاد شەریف و ، شانۆگەری (بزاف) لە دەرهێنانی ئازاد عبداللەو چەند شانۆگەری یەکی تردا بینیوە ...

● دوایی چاومان بە یەکێ لەو کچانە کەوت کە دەوریان لە شانۆگەری یەکەدا هەیە ..

● ناوت ؟

- لیلی حامد .

● ئایا لیلی خان پێشتر چوویتە سەر شانۆ ؟

- نەخێر ئەمە یەکەم جارمە ..

● کەس و کارت رایان چی بوو ؟

- کەس و کارم رێگەیان لێ نەگرتم و ، بڕیارم داوە کە بەردەوام بەشداری هەموو کارە هونەری یەکان بکەم .

عبدالوهاب تالەبانی
نووسینگەی هەولێر

هاوکاری
رۆژنامەیەکی هەفتانەی سیاسی گشتی یە
وەزارەتی رۆشنبیری و راگەیاندن
دەزگای رۆشنبیری و بلاوکردنەوەی کوردی
شەقامی الخلفاء
ساحەی الخلانی
تەلەفوون
٥/٨٨٧٥٧٩٥ خەت
چاپخانەکانی « دارالحریة »